

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN

7-8-9-10-11-12-13-14-15-16

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1994

ACTUELE VRAGEN

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1995

DECREET ADMINISTRATIEF TOEZICHT GEMEENTEN

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS VI

DECREET HOUDENDE BEKRACHTIGING DEFINITIEVE AANWIJZING
BESCHERMDE DUNGBIEDEN

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING TOETREDING OOSTENRIJK, FINLAND
EN ZWEDEN TOT DE EUROPESE UNIE

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING WERELDHANDELSORGANISATIE
EN GATT-AKKOORDEN

DECREET VASTSTELLING VAN HET WAPEN EN DE VLAG VAN DE PROVINCIES
EN GEMEENTEN

DECREET REGELING EN SUBSIDIERING LANDELIJK GEORGANISEERD
JEUGDWERK

MIDDELENBEGROTING 1995

PROGRAMMADECREET 1995

VERKLARING VAN DE VOORZITTER

WERKINGSBEGROTING VAN DE RAAD

Inhoud

Nr. 7 Maandag 12 december 1994 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 179

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 179

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 179

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 180

Moties
Indiening, blz. 180

Verslagen
Indiening, blz. 180

Tekst aangenomen door de commissies
Indiening, blz. 182

Verzoekschriften
Indiening en verwijzing, blz. 182

Beraadslaging van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 182

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 182

Ministerieel besluit
Indiening en verwijzing, blz. 183

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 183

Beslissing van de Geschillenraad
Indiening en verwijzing, blz. 183

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 184

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 184

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 184

Motie van orde
Voorstel tot aanvulling van de agenda,
blz. 184

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en gemeenten
– 603 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 184
Artikelsgewijze bespreking, blz. 184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 januari 1975 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk
– 604 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 185
Artikelsgewijze bespreking, blz. 185

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten
– 607 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 186
Artikelsgewijze bespreking, blz. 186

Regeling van de werkzaamheden, blz. 186

Bijlage
Vraag om uitleg van de heer H. Suykerbuyk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over bouwvergunningen afgeleverd voor kleinhandelzaken in industriegebieden, blz. 188

Vraag om uitleg van de heer J. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden in verband met de tergend trage vorderingen van de ombouw van de N 49 tot autosnelweg, blz. 191

Vraag om uitleg van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de problemen inzake mobiliteit, verkeersveiligheid en geluidshinder van de Welriekende Dreef en de oostelijke ring rond Brussel, blz. 193

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, betreffende de afwerking van de Ring om Gent, blz. 198

Vraag om uitleg van de heer J. Ansoms tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het beleid inzake de aanleg van rotondes, blz. 200

Vraag om uitleg van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het rotondekruispunt N 16-Hoogkamerstraat en bewegwijzering naar ITS-industriezones, blz. 202

Vraag om uitleg van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het opstarten van vormingscursussen Buitenschoolse Kinderopvang, blz. 204

Nr. 8 Maandag 12 december 1994 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 207

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO,

Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking, blz. 207

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling en voorstel met betrekking tot de agenda, blz. 208

Spreker : minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 208

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, W. De Vlieghe, E. Van Rompuy, L. Hancké, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door

de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting), Algemene toelichting, blz. 212
Spreker : de heer M. Didden, verslaggever

Financien en begroting, blz. 217

Sprekers : de heren A. Denys, L. Hancké, E. Van Rompuy, J. Timmermans, F. Dewinter, C. Lisabeth, J. Geysels, H. Schiltz, W. De Vlieghe, P. Van Grembergen, G. Annemans, P. Dewael, W. Verreycken en minister W. Demeester-De Meyer

Brussel, blz. 249

Sprekers : de heren M. Seghers, V. Anciaux, E. Van Rompuy, mevrouw S. Creyf, de heren J. Van Hauthem, F. Dieleens, A. De Boeck en minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 269

**Nr. 9 Dinsdag 13 december 1994
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 271

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen; Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 271

Sprekers : de heren L. Pierco, M. Van der Poorten, A. Denys, E. Van Rompuy, J. Van Hauthem, G. Vermassen, J. Tavernier, E. Van Vae-

renbergh, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht, de heren R. Vanlerbergh, J. Valkeniers, minister T. Kelchtermans en minister L. Van den Bosche .

Regeling van de werkzaamheden, blz. 296

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer H. Olaerts aan de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over maatregelen om de leescultuur te bevorderen, blz. 298

Nr. 10 Dinsdag 13 december 1994 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 301

Regeling van de werkzaamheden, blz. 301

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Econo-

mie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu “en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, Ruimtelijke ordening en Landinrichting, blz. 301

Sprekers : de heren J. Devolder, P. Breyne, F. Van den Eynde, J. Timmermans, L. Steenwegen, J. Caudron, V. Vautmans, J. Van Eetvelt, J. De Mol, J. De Seranno, M. Van der Poorten, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans, minister-president L. Van den Brande en minister J. Sauwens

Media, blz. 327

Sprekers : de heren D. Van Meche-len, W. Seeuws, P. Dewael, S. De Clerck, mevrouw M. Dillen, de heren D. Van der Maelen, H. Van Dienderen, H. Olaerts en minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 344

Nr. 11 Woensdag 14 december 1994 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) -Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) -Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, blz. 345

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, L. Van Nieuwenhuysen, L. Steenwe-

gen, D. Van der Maelen, P. Van Grembergen, L. Dierickx, J. Geysels, G. Versnick, J. Ulburghs, K. Van Overmeire, E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, H. Candries, minister J. Sauwens en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 369

Nr. 12 Woensdag 14 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 371

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering,

Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie! Energie, Landbouw en Werkgelegenheid, blz. 371

Sprekers : de heren F. Vergote, A. Denys, L. Barbé, E. Van Rompuy, P. Deprez, F. Wymeersch, J. Sleenckx, A. De Boeck, H. Olaerts, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren L. Hancké, E. Schuermans, J. Ulburghs, F. Dielens, F. Vermeiren, minister L. Detiège en minister-president L. Van den Brande

Openbare Werken en Vervoer, blz. 395
Sprekers : de heren V. Vautmans, J. Ansoms, W. Verreycken, J. De Mol, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, mevrouw V. Dua, de heer J. De Serano, minister T. Kelchtermans en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 420

Nr. 13 Donderdag 15 december 1994
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 421

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4

– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 421
Sprekers : de heren M. Verwilghen, A. Denys, H. Brouns, mevrouw V. Dua, de heren F. Wymeersch, E. Van Rompuy, X. Buisseret, J. Timmermans, L. Barbé, J. Van Looy, J. Geysels, M. Maertens, M. Capoen, G. Annemans, P. Van Grembergen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 445

Nr. 14 Donderdag 15 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 447

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) – Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtingen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 616 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 624 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 627 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de

Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
– 628 (1994-1995) – Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 629 (1994-1995) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot **degeleiding** van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 14
Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 447

Sprekers : de heren D. Ramoudt, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, W. Seeuws, L. Dierickx, H. Lauwers, D. Van Mechelen, F. Cauwenberghs, J. Geysels, F. Van den Eynde, J. Caudron, M. Maertens, P. Dewael, minister H. Weckx

Welzijn en Gezondheid, blz. 472

Sprekers : de heer J. Valkeniers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren F. Van den Eynde, mevrouw L. Maximus, de heren M. Maertens, G. Bossuyt, E. Van Vaerenbergh, B. Vandendriessche, mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, minister L. Dettiège en minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 497

Nr. 15 Vrijdag 16 december 1994
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 499

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 499

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 499
Intrekking, blz. 499

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 499

Moties
Indiening, blz. 499
Intrekking, blz. 500

Verslag
Indiening, blz. 500

Kennisgeving van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 500

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 500

Regeling van de werkzaamheden, blz. 500

Spreker : de heer J. Tavernier

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VI

– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Algemene bespreking, blz. 500
Sprekers : de heer P. Hostekint, verslaggever, de heren J. Eeman, L. Martens, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, J. Tavernier, C. Moors, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Motie van orde

Voorstel tot verdeling, blz. 512
Sprekers : de heer A. Denys, mevrouw J. Leduc, de heren E. Van Rompuy en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs VI

– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 514
Sprekers : de heren R. Swinnen, C. Moors, mevrouw J. Leduc, de heren R. Deswaene, J. Eeman, L. Appeltans, G. Annemans, J. Tavernier, L. Martens en minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 528
Sprekers : de heren R. Deswaene, J. Tavernier, J. Eeman, mevrouw J. Leduc, de heren R. Swinnen, A. Denys, G. Annemans en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 563

Nr. 16 Vrijdag 16 december 1994
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 565

Samenstelling van commissies en werkgroepen, blz. 566

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de hergroepering van de resterende Limburgse reconversiemiddelen, blz. 566

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse rege-

ring, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verzoening in de deelstaat Vlaanderen en in de federale staat België, blz. 567

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verwerking van potvis in veevoeder, blz. 568

Actuele vraag van de heer J. Van Hauthem tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening 'en Binnenlandse Aangelegenheden, over de mogelijke voordracht van de heer Hapart als burgemeester van Voeren, blz. 569

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het gebruik van de middelen van het Fonds voor Scheepsbouw voor de Wase reconversie, blz. 569

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
— 19 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 3
— 20 (1994-1995) — Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
— 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
— 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toelichtingen)
— 14 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4
— 17 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
— 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
— 13-A (1993-1994) — Nr. 1 (Toelichtingen)
— 15 (1993-1994) — Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot XXV) tot 9
— 16 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1993-1994) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 616 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, Beleidsbrief voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
— 624 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsnota Huisvesting, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 627 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 628 (1994-1995) — Nr. 1

Beleidsbrief Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
— 629 (1994-1995) — Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
— 605 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 15
Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 570

Sprekers : mevrouw J. Leduc, de heren R. Swinnen, de heer G. Annemans, L. Appeltans, P. Van Grembergen, L. Martens, E. Van Rompuy, J. Van Hauthem, H. Schiltz, J. Tavernier, mevrouw A. Leysen, minister-president L. Van den Brande en minister L. Van den Bossche

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
— 632 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 543 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 636 (1994-1995) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 600

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heer R. Landuyt, verslaggever, de heer D. Ramoudt, mevrouw M. Tyberghien-vandenbussche, mevrouw V. Dua, de heren J. Devolder, M. Capoen, L. Bril, M. Verwilghen, R. Van Rompaey, J. De Serrano, H. Coveliers

Motie van orde

Voorstel tot verwijzing naar de commissies, blz. 622

Sprekers : de heren A. Denys, R. Landuyt, J. De Serrano, mevrouw V. Dua, de heer M. Verwilghen

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
— 632 (1994-1995) — Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 543 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
— 636 (1994-1995) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 624

Sprekers : de heren D. Ramoudt, J. Devolder, R. Van Rompaey en minister N. De Batselier
Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Noorwegen, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland, en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie en van de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen met de erbij horende Bijlagen 1, 11, 111, IV, V, VI, VII, VIII, IX, x, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII en XIX, de Protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 en de Gemeenschappelijke Verklaringen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9
— 644 (1994-1995) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 629

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heren P. Van Gremberaen, L. Dierickx, H. Suykerbuyk, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten : Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betreffende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994
— 646 (1994-1995) — Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 633

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heren G. Geens, W. De Vlieghere, D. Van der Maelen, K. Van Overmeire, P. Van Grembergen, mevrouw V. Dua, de heren W. Van Wambeke, L. Steenwegen, G. Versnick, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 653

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 x1994-1995) – Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)
Artikelsgewijze bespreking, blz. 653

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-schap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 654

Ontwerp van decreet houdende de alge-mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Admini-stratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 655
Spreker : de heer W. De Vlieghe

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 15
Artikelsgewijze bespreking, blz. 688

Werkingsbegroting van de Raad
Beraadslaging en stemming, blz. 700
Spreker : de heer C. Moors, verslag-gever

Motie van orde
Voorstel tot verdaging van een agenda-punt, blz. 700
Spreker : de heer M. Olivier

Verklaring van de voorzitter, blz. 700

Ontwerp van decreet betreffende het on-derwijs VI
– 600 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7
Aangehouden stemmings, blz. 702
Sprekers : de heren G. Versnick. J. Devolder, F. Vergote
Hoofdelijke stemming, blz. 716

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbe-groting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 19 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 3
– 20 (1994-1995) – Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)
Hoofdelijke stemming, blz. 717

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 719

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-schap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 14 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)
Hoofdelijke stemming, blz. 720

Ontwerp van decreet houdende de alge-mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
– 12 (1993-1994) -Nr. 1 (Advies SERV)
– 13-A (1993-1994) – Nr. 1 (Toelichtin-gen)
– 15 (1993-1994) – Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot XXV) tot 9
– 16 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 4 (Admini-stratieve begroting)
– 17 (1993-1994) – Nr. 1 (Verslag Re-kenhof)
Aangehouden stemmings, blz. 721
Hoofdelijke stemming, blz. 726

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 72X

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
– 605 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 15
Aangehouden stemmings, blz. 729
Hoofdelijke stemming, blz. 730

Ontwerp van decreet houdende vaststel-ling van het wapen en de vlag van de provincies en gemeenten
– 603 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 731
Spreker : de heer F. Dewinter

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 22 januari 1975 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugd-werk
– 604 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 733

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeen-ten
– 607 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 734

Ontwerp van decreet houdende goedkeu-ring van het Verdrag betreffende de toe-treding van het Koninkrijk Noorwegen, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland, en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie en van de Akte betref-fende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen met de erbij horende Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, x, XI, XII, XIII, XIV,

XV, XVI, XVII, XVIII en XIX, de Pro-tocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 en de Gemeenschappelijke Verklaringen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9
– 644 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 735

Ontwerp van decreet houdende goedkeu-ring van de volgende internationale ak-ten : Akkoord houdende oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, Slotakte, Bijlagen IA, IB, IC, 2, 3 en 4, Besluiten en Verklaringen, en Memorandum van Akkoord inzake de verbintenissen betref-fende financiële diensten, ondertekend te Marrakech op 15 april 1994
– 646 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 736
Spreker : mevrouw M. De Meyer

Voorstel van decreet van de heren R. Landuyt en M. Capoen houdende be-krachtiging van het besluit van de Vlaam-se regering van 16 november 1994 betref-fende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwge-bieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurgebied
– 632 (1994-1995) – Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer D. Ra-moudt c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
– 543 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw M. Tyberghien-Vandebussche c.s. houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud
– 636 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2
Aangehouden stemmings, blz. 738
Hoofdelijke stemming, blz. 739
Spreker : de heer M. Maertens

Met redenen omklede motie van mevrouw S. Crevf tot besluit van de op 29 november 1994 door mevrouw S. Crevf in commissie gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-pre-sident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Weten-schansbeleid, Energie en Externe Bet-rekkingen, over het archiefwezen
– 638 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 741

Met redenen omklede motie van de he-ren E. Van Vaerenbergh, P. Van Grem-bergen en H. Olaerts c.s. tot besluit van de **Op** 29 november 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden internellatie tot de heer L. Vanden Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de kansen ter afwer-king van de verdere staatsvorming na de Sint-Michielsakkoorden en de initia-tieven van de Vlaamse regering in dit ver-band
– 639 (1994-1995) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 742

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Vaerenbergh, P. Van Grembergen en H. Olaerts tot besluit van de op 29 november 1994 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO; Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, en de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de noodzaak van een samenhangend Vlaams beleid voor Brussel en Vlaams-Brabant – 640 (1994-1995) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 743

Spreker : de heer F. Dielens

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 30 november 1994 door de heer H. Van Dienderen gehouden actuele interpellatie

tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het vrachtwagenvignet en de NMBS – 643 (1994-1995) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 745

Motie van de heer H. Coveliers c.s. betreffende de uitoefening van het recht van onderzoek over het ontstaan, de omvang en de resultaten van de contacten tussen de Vlaamse regering en de Begeermann Groep

– 648 (1994-1995) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 746

Sprekers : de heren H. Coveliers, J. Ulburghs, mevrouw M. De Meyer

Eindejaarswensen, blz. 750

Sprekers : de heer P. Van Grembergen en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 750

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 (Tabel), blz. 753

Bijlage II : Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 (Tabel), blz. 781

10e vergadering

Dinsdag 13 december 1994
Middagvergadering

**VOORZITTER : de heer E. Balde-
wijns**

*- De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

*- De vergadering wordt geopend om
14.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

G. Cardoen, L. Goutry, H. Lau-
wers, C. Moyaerts : gezondheidsre-
denen ;

A. Boesmans : buitenslands ;

E. Beysen, F. Vandenbroucke :
ambtsverplichtingen.

REGELING VAN DE WERK- ZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, in
overleg met de betrokken ministers
heeft het bureau beslist het schema
van het begrotingsdebat aan te pas-
sen.

De materies Leefmilieu en Natuur-
behoud, oorspronkelijk vastgelegd
op woensdag 14 december, worden

verschoven naar donderdag 15 de-
cember om 9.30 uur.

De materies Openbare Werken en
Vervoer, oorspronkelijk vastgelegd
op donderdag 15 december, worden
verschoven naar woensdag 14 de-
cember na de materies Economie,
Energie, Landbouw en Werkgele-
genheid.

Alle voor deze materies ingeschre-
ven sprekers zullen hiervan worden
verwittigd.

**ONTWERP VAN DECREET hou-
dende tweede aanpassing van de al-
gemene uitgavenbegroting van de
Vlaamse Gemeenschap voor het be-
grotingsjaar 1994**

- 19 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

- 20 (1994-1995) - Nr. 1 (Aange-
paste administratieve begroting)

**ONTWERP VAN DECREET hou-
dende de middelenbegroting van de
Vlaamse Gemeenschap voor het be-
grotingsjaar 1995**

- 12 (1993-1994) - Nr. 1 (Advies
SERV)

- 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toe-
lichtingen)

- 14 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4

- 17 (1993-1994) - Nr. 1 (Verslag
Rekenhof)

**ONTWERP VAN DECREET hou-
dende de algemene uitgavenbegro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1995**

- 12 (1993-1994) - Nr. 1 (Advies
SERV)

- 13-A (1993-1994) - Nr. 1 (Toe-
lichtingen)

- 15 (1993-1994) - Nrs. 1 (+ Bijla-
gen 1 tot XXV) tot 9

- 16 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 4 (Ad-
ministratieve begroting)

- 17 (1993-1994) - Nr. 1 (Verslag
Rekenhof)

**BELEIDSBRIF Leefmilieu, na-
tuurbehoud, landinrichting en wa-
tervoorziening, ingediend door de
heer N. De Batselier, minister vice-
president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Leefmilieu en
Huisvesting**

- 616 (1994-1995) - Nr. 1

**BELEIDSBRIF Het wetenschaps-
beleid in Vlaanderen, Beleidsbrief
voor 1995, ingediend door de heer
L. Van den Brande, minister-presi-
dent van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie,
KMO, Wetenschapsbeleid, Energie
en Externe Betrekkingen**

- 624 (1994-1995) - Nr. 1

**BELEIDSNOTA Huisvesting, inge-
diend door de heer N. De Batselier,
minister vice-president van de
Vlaamse regering, Vlaamse minister
van Leefmilieu en Huisvesting**

- 627 (1994-1995) - Nr. 1

**BELEIDSBRIF Inrichting van het
landelijk gebied, ingediend door de
heer N. De Batselier, minister vice-
president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Leefmilieu en
Huisvesting**

- 628 (1994-1995) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Investeren in de toekomst, Het economisch beleid in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten voor 1995, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 629 (1994-1995) - Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995
- 605 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 14

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN LANDINRICHTING

De voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor ministers De Batselier, Kelchtermans, Sauwens en Van den Brande bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting en de door de minister vice-president De Batselier ingediende beleidsnota Huisvesting en de eveneens door de minister vice-president ingediende beleidsbrief Inrichting van het landelijk gebied.

De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, over huisvestingsbeleid is dermate veel gepubliceerd, het is dermate bestudeerd op studiedagen en congressen dat we in de korte tijdspanne die ons hier is toegemeten slechts enkele items kunnen behandelen van de brede waaier van problemen die zich voordoen.

Alhoewel ieder deze materie benadert volgens zijn eigen politiek en sociaal-maatschappelijk denken, is een dogmatische benadering uit den boze en moet een zekere pragmatische aanpak een effectief en efficiënt

huisvestingsbeleid sturen, rekening houdend met de evolutie die we meemaken op sociaal-economische vlak, op het vlak van de ruimtelijke ordening en op demografisch vlak. Tenslotte moet er nog rekening worden gehouden met de budgettaire draagkracht van de overheid.

Een criterium dat meer en meer ter sprake komt in de discussie over het huisvestingsbeleid is het selectiviteitsbeginsel.

Indien echter enkel de selectiviteit als criterium wordt gehanteerd voor de toekenning van overheidssteun voor een sociale huisvesting, wordt de doelgroep beperkt tot de kansarmen. Hoe raar volgende vraag ook moge klinken, toch dient ze te worden gesteld. Is deze uitgangsbasis ruim genoeg voor een modern Vlaams huisvestingsbeleid.

Selectiviteit als enig criterium herleidt het huisvestingsbeleid tot een symptoombestrijding. De overheid beperkt zich tot het opvangen van een groep mensen die door de markt verstoken blijft van een passende huisvesting. Dan ontstaat ook het gevaar dat het huisvestingsbeleid tot een louter kansarmoedebeleid gereduceerd wordt. Selectiviteit mag dus niet het enige, alhoewel noodzakelijk, criterium zijn.

Historisch is België inzake huisvesting nogal eigenaardig geëvolueerd. Er is een opmerkelijk verschil met de ons omringende landen. Ik geef enkele cijfers : 68 percent van de woningen dienen op rekening geschreven te worden van de eigenaar-bewoner, 26,3 percent van de huisvesting zit in privé-handen en slechts 5,4 percent wordt gedragen door de sociale huursector. Voor Nederland bedragen die cijfers respectievelijk 44, 12 en 11 percent. In Zwitserland geeft dat 30, 36 en 34 percent.

Rekening houdend met deze gegevens en de enorme schuldenlast uit het verleden blijft er niet veel beleidsruimte meer over.

In het huisvestingsbeleid moet wor-

den geopteerd voor formules die het individu een snelle en objectieve maar ook rechtstreekse behandeling garanderen. Om abnormale stijgingen van de huurprijzen op te vangen, zou men de minst gegoede gezinnen tijdelijk een individuele rechtstreekse huurtegemoetkoming kunnen toestaan, bijvoorbeeld een huurcheque. Uiteraard dient de toekenning van zo'n cheque gekoppeld te worden aan een aantal voorwaarden. Ik citeer er een paar. Het moet gaan om huurders die onder een bepaalde inkomensgrens leven en die meer dan 30 percent van hun inkomen aan huur besteden. De betrokkenen mogen geen huurder zijn van een sociale huurwoning van een van de erkende vennootschappen. Het bedrag van de cheque mag niet meer bedragen dan dat deel van de huur dat de 30 percent van het inkomen overschrijdt. Vanzelfsprekend moeten de verhuurde woningen beantwoorden aan kwaliteitsvereisten. Om misbruiken tegen te gaan, kan het aangeraden zijn oppervlaktevoorwaarden, comfortvoorwaarden en/of tevens een maximumprijs vast te stellen. Er zou ook kunnen worden ingespeeld op initiatieven van steden en gemeenten om leegstand te voorkomen en om het woningenbestand functioneel te verbeteren, een initiatief waarvoor zowel huurder als eigenaar in aanmerking komen. Zulke initiatieven kunnen sociale gettovoering voorkomen en ruimtebesparend werken.

Ten slotte wil ik nog even stilstaan bij het besluit van de Vlaamse regering tot reglementering van het sociaal huurstelsel voor de woningen die door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij erkende lokale sociale huisvestingsmaatschappijen worden verhuurd in toepassing van artikel 80ter van de huisvestingscode. Dat besluit treedt in werking op 1 januari 1995. Op een vergadering waar verantwoordelijken aanwezig waren van de verschillende erkende lokale sociale huisvestingsmaatschappijen die op het

Devolder

Groot-Brugs grondgebied actief zijn, werd heel wat kritiek geuit op de administratieve uitvoerbaarheid van dit besluit en werd er eveneens sterk aan getwijfeld dat dit een vereenvoudiging zou betekenen voor het sociale huurstelsel.

Men kan zich niet van de indruk ontdoen dat de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij een sterk centraliserend beleid voert. Het lijkt mij dan ook nuttig bij de voorbereiding van dergelijke besluiten de erkende lokale huisvestingsmaatschappijen de mogelijkheid te geven hun kritiek te formuleren op voorontwerpen of ontwerpbesluiten. Daardoor zou de Vlaamse regering eventuele aanpassingen kunnen opnemen waardoor de erkende lokale sociale huisvestingsmaatschappijen hun taak efficiënt en als goede huisvader – of huismoeder – kunnen uitvoeren. *(Applaus bij de VLD)*

De voorzitter : De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, bij de bespreking van dit gedeelte van de begroting beperk ik mij tot het domein van de huisvesting.

Mijnheer de minister, wat de beleidskredieten betreft, verschilt de ontwerpbegroting voor 1995 niet veel van de begroting van vorig jaar. Er worden blijkbaar geen nieuwe initiatieven genomen die een belangrijke weerslag op de begroting zouden kunnen hebben. Deze vaststelling mag evenwel niet onmiddellijk als kritiek worden beschouwd. Er is de jongste jaren immers heel wat gebeurd op het gebied van de huisvesting. Het lijkt zelfs aangewezen om de genomen initiatieven – denken we maar aan het urgentieprogramma en aan het gewijzigde premiestelsel – aan een evaluatie te onderwerpen en nader te bekijken welke impact zij hebben op het huisvestingsgebeuren in Vlaanderen. Een eventuele bijsturing van het tot nu toe gevoerde beleid moet worden overwogen.

Mijnheer de minister, in de eerste plaats wil ik even stilstaan bij het urgentieprogramma. Dit programma kent een groot succes. Dat het vooropgestelde contingent van 10.000 woningen ruimschoots wordt bereikt, bewijst in voldoende mate dat de huisvestingsnood groot was en blijft. Ik wil hier echter wel beklemtonen dat een aantal verdeelsleutels, waarover nochtans duidelijke afspraken waren gemaakt, niet werden of niet konden worden gerespecteerd.

Aldus moeten wij vaststellen dat het vooropgestelde streefcijfer voor de koopsector niet wordt gehaald. Ik betreur dit ten zeerste. Ik ontken zeker niet dat er ook in de huursector grote noden bestaan, maar onze fractie zal niet aanvaarden dat de eigendomsverwerving een stiefmoederlijke behandeling zou krijgen. Dit is een principe waarvan wij niet zullen afwijken. Ik dring er dan ook op aan dat alles in het werk wordt gesteld om de vooraf afgesproken verdeelsleutel tussen huur en koop te realiseren.

Wij stellen tevens vast dat de naleving van de vooropgestelde verhouding met betrekking tot de initiatiefnemers problematisch is. Zeventig procent van de budgettaire enveloppe moet worden besteed aan projecten afkomstig van publiekrechtelijke initiatiefnemers. Uit de cijfers waarover wij momenteel beschikken, blijkt dat dit streefcijfer slechts zeer moeilijk haalbaar zal zijn. Ik dring er nogmaals ten zeerste op aan dat alles in het werk wordt gesteld om de bij de start van het urgentieprogramma afgesproken verdeelsleutels te respecteren.

Een ander teer punt in dit programma is en blijft de geografische verdeling. De oorspronkelijke keuze voor 80 gemeenten riep reeds heel wat vragen op, vooral bij die gemeenten waar de woningnood heel groot is, die een bijkomende inspanning op prijs zouden stellen en die toch niet in aanmerking kwamen voor het urgentieprogramma. Uit de cijfers blijkt nu dat het grootste deel van

de geselecteerde gemeenten in de provincie Antwerpen liggen, vooral ten gevolge van projecten in de steden Antwerpen en Mechelen. Ik wil de woningnood in die steden geenszins in twijfel trekken, maar ik vraag mij af in hoeverre het dusdanig overwicht van één bepaalde regio te verantwoorden is voor een programma waarvan het toch de bedoeling was dat het in alle oorspronkelijk gekozen gemeenten enig tastbaar resultaat zou opleveren.

Mijnheer de minister, vorig jaar werd het in de huisvestingssector vigerende premiestelsel grondig gewijzigd. De klassieke premie werd gewijzigd in een tussenkomst in de leninglast. Op 1 juli laatstleden werden aan dit systeem nog enkele correcties aangebracht. Zowel de inkomensgrens als het globale bedrag van de tussenkomst werden toen verhoogd en de kleine renovatie werd ingevoerd. In vergelijking met de vele verschillende stelsels die vroeger werden toegepast, is de nieuwe reglementering wel enigszins overzichtelijker geworden en moeten de aanvragers niet meer zo lang wachten op hun tussenkomst. Hoewel ik mij er wel degelijk van bewust ben dat een vergelijking met het vroegere stelsel zeer moeilijk is, valt het mij op dat er blijkbaar een grote terugval is in het aantal aanvragen. Dit is vooral opvallend inzake de bouw van een woning. Ofwel betekent dit dat er vroeger heel wat premies werden toegekend aan mensen die niet tot de doelgroep behoorden, ofwel is het huidige systeem niet aantrekkelijk en niet genoeg klantgericht.

De verplichting om een hypothecaire lening af te sluiten moet misschien worden herzien. Het afsluiten van een hypothecaire lening is op zichzelf immers al een dure operatie. Mensen die hun huisvestingsuitgaven op een andere manier kunnen financieren en dus niet gedwongen worden tot deze dure manier van lenen, zullen dan ook minder geneigd zijn een aanvraag in te dienen. Som-

Breyne

mige mensen hebben jarenlang gespaard en hoeven geen grote lening meer af te sluiten. Hierdoor vallen zij echter niet automatisch buiten de doelgroep van de huisvestingspremie, integendeel.

Misschien schort er ook wel wat aan de medewerking van de kredietinstellingen. Bij de vervanging van de premie door een tussenkomst in de leninglast werd er immers ook van uitgegaan dat deze kredietinstellingen ook hun medewerking zouden verlenen, zowel bij de promotie van het nieuwe stelsel als bij de samenstelling van het aanvraagdossier. Ik ken geen kredietinstellingen die promotie hebben gemaakt voor dit stelsel en ik heb grote twijfels bij de hulp die zij zouden verlenen bij de samenstelling van het aanvraagdossier.

Het systeem van de kleine renovatie dat sedert 1 juli 1994 van toepassing is, is ongetwijfeld positief. Op die manier wordt een oplossing geboden aan diegenen die een sanering willen doorvoeren waarvan de investering zich situeert tussen de 250.000 en de 500.000 frank. Voordien vielen deze personen uit de boot.

Mijnheer de minister, zoals voor de begroting 1994 werd het systeem van de leningsmachtigingen voor investeringsprogramma's van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij vervangen door een financieringssysteem van subsidie-equivalenten. Het probleem is dat het definitieve stelsel pas medio 1994 werd goedgekeurd, zodat het voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij een ware heksenloper wordt om de middelen vastgelegd voor 1994 ook effectief vast te leggen en dit ondanks de grote behoeften. Mocht het niet lukken, dan is dat zeker niet te wijten aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij noch aan de erkende vennootschappen.

Mijnheer de minister, een oplossing voor het probleem van de achterstallige 10 miljard frank die het gewest

moet storten aan de VHM in het kader van de schulden uit het verleden is nog steeds niet in het vooruitzicht. Naar verluidt deelde uw kabinet reeds meermaals mede dat dit bedrag moet worden gekoppeld aan het Alesh. Kan u ter zake zo vlug mogelijk klaarheid scheppen ?

In het investeringsprogramma valt tevens op dat het Vlaamse Woningfonds 150 miljoen frank extra krijgt. Kan de Vlaamse regering, in ruggespraak met het Vlaamse Woningfonds, niet opleggen meer bepaald de hulphuuraactiviteiten voor kansarme grote gezinnen eveneens extra te betoelagen ?

Een belangrijk investeringspakket in deze begroting is het krediet bestemd voor kansarme buurten, waarvan een groot gedeelte is bestemd voor projecten te Gent en Antwerpen. De vastleggingen voor Gent en Antwerpen worden weliswaar verder opgetrokken, maar in vergelijking met vorig jaar liggen de betalingskredieten een stuk lager dan de vastleggingen. Moet hieruit worden afgeleid dat in deze dossiers vertraging werd opgelopen ?

Mijnheer de minister, welk toekomstperspectief biedt volgens u de eventuele fusie van sociale huisvestingsmaatschappijen ? Werden ter zake concrete plannen gemaakt en werd er een timing vooropgesteld ? Bestaat er wel zoiets als een optimale grootte van een maatschappij ? De vraag naar minder bureaucratie, snelle procedures en meer efficiëntie zijn uiteraard belangrijke elementen om van de lokale sociale huisvestingsmaatschappijen goed werkende entiteiten te maken. Een fusie van bepaalde maatschappijen kan hier toe bijdragen, doch zekerheid hieromtrent bestaat er niet.

Er wordt steeds meer aandacht besteed aan parallelle organisaties die actief zijn op de woningmarkt. Met een aantal sociale verhuurkantoren werd een experiment opgestart en een paar weken geleden keurde de Vlaamse regering een besluit goed

dat de erkenning van een beperkt aantal huurdersverenigingen regelt. De participatie van dergelijke organisaties aan het woongebeuren in Vlaanderen is zeker geen slechte zaak. Ik verzoek de minister met aandrang de werking van deze organisaties geregeld aan een evaluatie te onderwerpen. Teven moet worden nagegaan in hoeverre zij aan de bestaande noden tegemoet komen en in welke mate de overheid in al deze domeinen regulerend moet optreden.

Mijnheer de minister, amper een paar dagen geleden werd een nieuw besluit gepubliceerd tot reglementering van het sociale huurstelsel. Vermoedelijk zullen wij hierover nog van gedachten kunnen wisselen in de bevoegde commissie. Wij betreuren immers dat het klassieke onderscheid tussen al dan niet gehuwd zijn niet meer wordt gemaakt. Het kleine extra waarin voor gehuwden werd voorzien, had voor ons immers een belangrijke dimensie. Onze fractie overweegt dan ook initiatieven te nemen om dit onderscheid opnieuw in de reglementering in te voeren.

Mijnheer de minister, tijdgebrek verhindert mij in te gaan op alle aspecten van dit nieuwe besluit, maar ik vraag nog even uw aandacht voor het volgende. De erkende vennootschappen hebben geen enkel zicht op de ware gezinssamenstelling van hun huurders en zij beschikken evenmin over de mogelijkheid dit via het rijksregister te controleren, aangezien zulks wordt verhindert door de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. U moet er zich evenwel van bewust zijn dat wanneer maatschappijen geen zicht hebben op de werkelijke woonplaats, zij evenmin de misbruiken kunnen aanpakken. Uiteindelijk worden de gewone klassieke gezinnen hiervan het slachtoffer. Wij verzoeken u dan ook met aandrang de nodige stappen te ondernemen om aan de erkende vennootschappen toegang te verschaffen tot het rijksregister.

Kamerlid Paul Breyne (CVP) lichtte de visie van zijn fractie toe op het gevoerde huisvestingsbeleid van de regering

Tot slot, mijnheer de minister, is mijn fractie erg bekommerd om de huisvesting. Goede en betaalbare huisvesting voor iedereen en in het bijzonder voor de minder begoeden in onze samenleving zal voor ons steeds een prioritair programmapunt blijven.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, tijdens zijn inleidende toespraak hoorde ik gisteren in dit niet al te goed gevulde halfrond collega Van Grembergen, fractievoorzitter van de VU-WD, de loftrampet steken over de autonomie van Vlaanderen. Hij was er echter over verbaasd dat sinds die autonomie er was gekomen, er in Vlaanderen toch zo weinig ontroering was te bespeuren. Hij begreep dit niet. Hij meende dat die mensen die zich jarenlang, en soms genera-

ties lang, voor die autonomie hadden ingezet op zijn minst tevreden hadden mogen zijn.

De heer Van Grembergen kan ontroerende zinnen opbouwen. Men zou bijna geneigd zijn hem in zijn redenering te volgen, tot wij worden geconfronteerd met de begroting van dit autonome Vlaanderen. Dan moeten wij vaststellen dat in deze begroting een hoofdstuk moet worden ingebouwd ter verdediging van Vlaams-Brabant, hoofdstuk waarin wij enerzijds 100 miljoen frank inschrijven voor een sociaal grondbeleid en anderzijds bijna 1 miljard frank ten behoeve van Vlabinvest.

Sinds deze Vlaamse regering is aangetreden, heeft zij zich trouw aan deze koers gehouden. Bij de bespreking van elke begroting uit zij haar bekommerning over Vlaams-Brabant. Zij neemt de maatregelen die zij wettelijk kan nemen om Vlaams-Brabant min of meer te vrijwaren. Toch moeten wij vaststellen dat men in dat autonome Vlaanderen, dat gisteren door de heer Van Grembergen zo lyrisch werd bezongen, zeer weinig kan doen om Vlaams-Brabant te beschermen, tenzij jaarlijks in de portefeuille tasten.

Intussen hebben in dat autonome Vlaanderen de laatste gemeenteraadsverkiezingen duidelijk aange-toond dat dit jaarlijks in-de-portefeuille-tasten – en theoretisch zou men nog veel meer kunnen vragen, maar 1 miljard frank is toch niet zo weinig – ter bescherming van Vlaams-Brabant van nul en generlei waarde is en dat, wat wij ook mogen doen, met dit grote of luttele bedrag al naargelang de interpretatie, wij merkwaardig genoeg sinds 1988 moeten vaststellen en intussen kwam de nieuwe staatsvorming er nog bovenop – dat de olievlek die in de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig toch de indruk gaf op te drogen zich opnieuw in volle glorie aan het uitbreiden is in een gebied gelegen tussen Vilvoorde, Mechelen en Aalst.

Immers, de olievlek bestaat niet alleen opnieuw in volle glorie, maar bovendien heeft ze zich ook nog uitgebreid tot en met het arrondissement Leuven. Op 2 januari 1995 zullen wij het heuglijke feit mogen meemaken dat in de nieuwe hoofdstad van wat men Vlaams-Brabant noemt, verschillende provincieraadsleden van de lijst Union werden verkozen omdat de maatregelen die de Vlaamse regering neemt – ik herhaal dat het hier niet alleen over het bedrag gaat – niet efficiënt zijn en kunnen zijn.

Deze maatregelen kunnen niet efficiënt zijn omdat men door de fameuze autonomie waarover men beschikt, niet bij machte is om een belangrijk stuk Vlaams-Brabant te beschermen. Het gaat hier niet – of althans niet uitsluitend – over een romantisch begrip Vlaams-Brabant. Het gaat hier over een gebied waar honderdduizenden Vlamingen wonen die in hun welzijn worden bedreigd. Ik bedoel hier niet zozeer het economisch welzijn. Die Vlamingen weten immers dat zij, indien de situatie zo voort evolueert, binnen afzienbare tijd misschien hun oorspronkelijke streek zullen moeten verlaten. Zij worden dus geconfronteerd met een subtiele vorm van etnische zuivering waartegen dat autonoom Vlaanderen blijkbaar weinig kan doen.

Het is dan ook helaas mijn plicht om elk jaar opnieuw, naar aanleiding van de bespreking van de begroting, vooral op deze nagel te kloppen.

Collega's, het autonome Vlaanderen van nu is niet bij machte, ook niet wanneer het over zo veel geld beschikt – dat werd gisteren ook met veel poeha gezegd – om de Vlaams-brabanders te beschermen. Het zou het wel kunnen wanneer het zich niet zou beperken tot wat wettelijk mogelijk, maar tot wat gewettigd is, met name zo vlug mogelijk aankondigen dat de faciliteiten moeten worden afgeschaft, dat wij ons met meer klem tegen het stemrecht voor de Europese inwijkelingen zullen ver-

Van den Eynde

zetten en dat wij er hoe dan ook zullen voor zorgen dat de streek een-talig Nederlands zal blijven. Dit zou dan misschien een hele besparing op deze begroting kunnen betekenen en tegelijkertijd efficiënter zijn.

Er moet nochtans nog een andere conditio sine qua non worden vervuld om deze strategie te doen slagen. Wij moeten ons van een zeker Vlaams complex bevrijden.

Telkens dit standpunt, dat noch radicaal of extremistisch is, wordt verdedigd, is er iemand die met de rechten van de mens begint te zwaaien, want dit zou misschien eventueel de rechten van de mens in het gedrang kunnen brengen. Intussen werd in de commissie voor de Ruimtelijke Ordening door de Vlaamse eerste minister bevestigd dat wanneer, in het huidige systeem, een Franstalige in een faciliteitengemeente, die zijn kinderen toevallig naar een Franstalige school – die door de Vlaamse regering wordt gesubsidieerd – stuurt, aan bepaalde sociaal-economische criteria beantwoordt, zonder meer een beroep op Vlabinvest kan doen om aan een woning te geraken.

Collega Van Hauthem heeft deze ochtend de zaak van Domus Flandria aangekaart. Hij heeft dat trouwens vorig jaar ook gedaan. Volgens toch zeer hardnekkige geruchten zou de gemeente Linkebeek een soort van etnische verdeling van de fondsen toepassen en ervoor zorgen dat 70 percent naar Franstaligen en 30 percent naar Nederlandstaligen gaat. Dat heet dan Domus Flandria. Het zou wel Flandriae moeten zijn, maar dat is een andere zaak.

Telkens als men dat aanklaagt begint er iemand met de rechten van de mens te zwaaien. Collega's, er schort iets aan deze redenering als de rechten van de mens ingeroepen worden om de positie van de kleine Vlaamse man in Vlaams-Brabant verder in het gedrang te brengen en om de kapitaalkrachtige Franstalige Brus-

selaar of Eurocraat te beschermen. Het is tijd dat dit eens klaar en duidelijk wordt gezegd. Collega's, dit deel van de begroting toont aan dat de autonomie van Vlaanderen, waarover collega Van Grembergen gisteren bijna de Vlaamse Leeuw ging zingen, niets meer is dan een papieren tijger die ons niet in staat stelt om orde op zaken te stellen in het Vlaams-Brabant dat de nationalist van het Vlaams Blok zo nauw aan het hart ligt. Alleen al om die reden moet men de Sint-Michielsakkoorden blijven bekritisieren. Wij moeten hieruit besluiten dat wij geen Vlaamse regering maar een schijnregering hebben. Wij zullen uiteraard tegen stemmen.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, beste collega's, de begroting voor 1995 die hier vandaag ter goedkeuring voorligt, is de resultante van drie jaar innoverend beleid inzake huisvesting. De vier jaren van deze legislatuur vormen op het vlak van de huisvesting in Vlaanderen sedert 1980 zeker een hoogtepunt.

Een eerste belangrijk aspect van het beleid is de verhoging van het aantal sociale woningen. Om het tekort aan woningen op korte termijn drastisch te verminderen, werd het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting opgestart en de NV Domus Flandria opgericht. Bovendien werd de inbreng van privékapitaal in de structuur voorzien. Hiermee moeten ongeveer 10.000 woningen gerealiseerd worden door nieuwbouw, aankoop of renovatie. Dit project is nu volop in uitvoering. De eerste woningen zijn al opgeleverd, aan andere woningen wordt gewerkt en aan een derde reeks zal men spoedig beginnen. De effecten zijn dus te velde zichtbaar, zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord. Naast het werk van Domus Flandria is, wat het kwantitatieve aspect betreft, ook het aantal woningen dat gerealiseerd werd via klassieke kredieten zeer be-

langrijk. Via het programma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij werden in 1990 1.018 woningen gerealiseerd. In 1993 was dat aantal opgelopen tot 1.804, een stijging met maar liefst 77 percent. Als men daar het aantal woningen bijtelt die door de sociale huisvestingsmaatschappijen via het urgentieprogramma worden gebouwd en waarvan de VHM de aanbesteding of de aankoop heeft goedgekeurd in 1993, dan komen er nog 2.729 woningen bij, een stijging van maar liefst 345 percent. Om de situatie in de verpauperde stads- en dorpskernen te verbeteren, om huisvestingsprojecten niet ten koste van van de al zo schaarse open ruimte in Vlaanderen te laten gaan en om voorrang te geven aan bepaalde sociale knelpunten in onze steden, werden de middelen voor het bestaande programma inbreidingsgerichte projecten in kansarme buurten opgedreven.

Een tweede belangrijk aspect is een meer correcte toewijzing van de sociale woningen. Als deze regering, en in de eerste plaats minister De Batselier, er voor zorgt dat er meer sociale woningen komen, dan is het belangrijk dat ze ook objectief worden toegewezen zodat diegenen die recht hebben op een sociale woning ze ook krijgen.

Het verheugt mij dat de controle op de toewijzing van sociale huurwoningen is verbeterd. De nieuw benoemde VHM-commissarissen moeten nauwkeurig toezien op de correcte toewijzing. Kan de minister bevestigen dat, sinds hun aanstelling, het aantal vragen tot herroeping van bepaalde toewijzingen is toegenomen ?

Het nieuwe huurprijsbesluit is een tweede aspect van de accuratere controle. Het huurprijsbesluit legt niet alleen nieuwe toewijzingsregels vast maar voorziet ook in betere controlemogelijkheden. De VHM-commissaris beschikt over een groter controlerecht. Hij moet niet alleen uitgenodigd worden op het toewijzingscomité, na de bekendmaking van de beslissing beschikt hij over

Timmermans

vijf werkdagen om bij de VHM tegen de beslissing beroep aan te tekenen. De kandidaat-huurder heeft ook meer mogelijkheden om na te gaan of recht is geschied bij de toewijzing. Bovendien moet het OCMW ingelicht worden over de opzeg van de huurovereenkomst wegens wanbetaling wanneer het inkomen van de huurder lager is dan 480.000 frank.

Het door minister De Batselier gevoerde huisvestingsbeleid bevat nog andere belangrijke aspecten. Ik som ze kort op.

Het premiestelsel werd hervormd : ondanks de verhoging van de inkomensgrens werkt het stelsel selectiever. De vereenvoudiging ervan heeft positieve gevolgen voor de gerechtigde.

De minister heeft ook initiatieven genomen om de privé-huursector bij zijn beleid te betrekken. De conventie met negen sociaal-verhuurkantoren en de subsidiëring van de huurdersbonden zijn daarvan voorbeelden.

Ook de woningkwaliteit is verbeterd.

Dit is zeker belangrijk voor het behoud van de open ruimte. De VHM en het Vlaams Woningfonds zijn verplicht 40 percent van hun investeringskredieten te besteden aan krotbestrijding. De regering heeft eveneens beslist de middelen van de Vlaamse tewerkstellingsconferentie bestemd voor huisvesting, te besteden aan de renovatie van huurwoningen .

De woningkwaliteit kan slechts ten gronde aangepakt worden indien de Vlaamse Raad een decretaal initiatief uitwerkt. De minister heeft in de bevoegde commissie verklaard dat de woningkwaliteit opgenomen is in de nieuwe Vlaamse Wooncode. Ik hoop dat de commissie zo spoedig mogelijk de bespreking van de Wooncode zal aanvangen zodat het

decreet nog tijdens deze legislatuur kan worden goedgekeurd. Dit zal een prachtig orgelpunt zijn van de belangrijke legislatuur inzake het huisvestingsbeleid.

Om de activiteiten van de verschillende sectoren binnen de open ruimte te coördineren, zette u een landinrichtingsbeleid op het getouw. De voorstudies van twee pilootprojecten in dit verband, namelijk Noordoost-Limburg en de Westhoek, zijn al geruime tijd afgerond. De commissie voor Landinrichting is zelfs van plan u aan het einde van dit jaar de richtplannen voor beide projecten voor te leggen ter goedkeuring, samen met haar advies. Volgend jaar kunnen ze dus wellicht in concrete structuurplannen worden omgezet.

Op 26 oktober 1994 legde de Vlaamse regering overigens de gebiedsafbakening en de uitgangdoelstellingen voor twee bijkomende projecten vast. Het gaat hier om het Leie en Schelde-gebied en het Grote Netegebied. Ook hiervoor kunnen nu dus ontwerp-richtplannen worden opge maakt.

Met het oog op al deze feiten, verzoek ik de minister mij over bepaalde punten een en ander te verduidelijken. De werkingskredieten voor landinrichting zijn voornamelijk beperkt. Het zou zinvol zijn uit een fonds te kunnen putten waarin de verschillende sectoren een bijdrage storten om de landinrichtingsplannen op een doeltreffende wijze aan te vatten en zodoende het landinrichtingsbeleid daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Bent u van plan in die zin begrotingsaanpassingen of verschuivingen in te lassen ? Voorziet u in extra mankracht om het landinrichtingsbeleid te verwezenlijken ?

Ik stel vast dat in het kader van de pilootprojecten Landinrichting momenteel al initiatieven zijn genomen binnen de marges van het ontwerpplan. Naar aanleiding van de verdere uitwerking van de bestaande en recent aangevatte projecten, zullen

alsmaar meer van dit soort initiatieven in het leven worden geroepen. De resultaten ervan op het terrein staan garant voor het vertrouwen in dit landinrichtingsproces. De doelstellingen kunnen evenwel sneller worden bereikt als de nodige middelen beschikbaar zijn. Welke middelen denkt u hiervoor in te zetten ?

Er is bovendien telkens weer sprake van beheersovereenkomsten tussen landbouwers en de Vlaamse overheid. De landbouwers zouden een vergoeding ontvangen als ze bij de uitbating van bepaalde percelen van hun bedrijf vrijwillig rekening houden met een aangepast beheer van natuur en landschap. Hoe ziet u de financiering van dergelijke beheersovereenkomsten ? Uit de ervaring van de ons omringende landen blijkt overduidelijk dat een goed functionerend opzet een aanzienlijke ondersteuning aan mankracht en apparatuur vergt. Zullen er binnen de Vlaamse context ook bijkomende kredieten nodig zijn teneinde een dergelijke onderbouw voor beheersovereenkomsten mogelijk te maken ?

Het is de bedoeling de ervaring die men opdoet bij de pilootprojecten inzake landinrichting, aan te wenden voor het opstellen van een beleidsplan Landinrichting. Het zou elementen omvatten met betrekking tot de gebieden die voor landinrichting in aanmerking komen, de vereiste juridische fundamenteën en de fasering van de projecten. In hoeverre dragen de pilootprojecten nu al bij tot de opbouw van een dergelijk beleidsplan ? Welke krijtlijnen tekenen zich hier al af ?

Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat ook in het kader van ruilverkavelingsprojecten de publieke opinie meer en meer oog heeft voor de mate waarin landbouwexploitatie en andere functies binnen de open ruimte in acht worden genomen. Het beleid ter zake moet daarom het landelijke gebied benaderen vanuit een multifunctioneel uitgangspunt. Er zijn een aantal maat-

Timmermans

regelen die dit in de hand werken. De bestaande grondbeleidsinstrumenten, zoals het recht op voorkoop moeten actief worden ingezet ten behoeve van de opbouw van een grondreserve en om de doelstellingen inzake natuurbehoud, landschap, milieu, bosbouw en zachte recreatie te verwezenlijken. Bovendien kunnen gronden aan de geschikte overheids- of particuliere instantie worden doorverkocht, overgedragen of in beheer worden gegeven. Hoe bent u van plan dergelijke maatregelen in een budgettaire vorm te gieten, rekening houdend met de ruilverkavelingsprojecten die op korte en langere termijn worden uitgevoerd ?

Wat het waterbeheer betreft, wilt u eenheden oprichten per bekken om de maatregelen met betrekking tot de waterkwaliteit en -kwantiteit en de milieu-aspecten op elkaar te kunnen afstemmen. Dit vereist een indringende heroriëntering van de beschikbare gelden voor ondermeer de werking van de bekkencomités, de uitvoering van werken aan waterlopen ruiming, onderhoud en herstel en wetenschappelijke ondersteuning van werkzaamheden die een evenwichtige verdeling van water over de verschillende functies beogen. Daartoe zullen ongetwijfeld begrotingsverschuivingen én een heroriëntering van het waterbeheer nodig zijn. Welke initiatieven hebt u in gedachten in dit verband ?

De voorzitter : De heer Steenwegen heeft het woord.

De heer L. Steenwegen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de jongste jaren is het woord trendbreuk te pas en ten onpas gebruikt in de politieke woordenschat. Toch kan niet worden ontkend dat het monumentenbeleid steeds meer belangstelling geniet vanwege de bevolking en ook de belangstelling en de verantwoordelijkheidszin van het beleid nam toe.

Toch moeten we vaststellen dat de nieuwe start de aanzet is van een langzame wedstrijd. Onze fractie vindt dat alles nog te langzaam verloopt. Mijnheer de minister, u weet hoeveel monumenten Vlaanderen telt en hoeveel monumenten Amsterdam telt. De inhaalbeweging moet dan ook sneller gebeuren.

Natuurlijk volstaat het niet om sneltientallen of honderden monumenten toe te voegen op de beschermingslijst. Er zijn immers niet voldoende middelen voorhanden. Er wordt ook niet hard genoeg opgetreden waardoor er verschillende reeds lang beschermde monumenten verwaarloosd blijven en verder verkommeren.

Ik wil enkele voorbeelden aanhalen van domeinen waarop het beleid volgens ons sneller moet inspelen.

Ik zal starten met een dossier uit uw streek. In uw beleidsnota haalt u aan dat er extra aandacht moet worden besteed aan de tot op heden verwaarloosde componenten van ons cultuurpatrimonium, zoals ondermeer het industrieel erfgoed. De mijngebouwen in Limburg behoren onmiskenbaar tot dit erfgoed. Met het oog op de bescherming van de voormalige mijngebouwen werden ruim een jaar geleden een aantal gebouwen rechtstreeks beschermd. Ze werden samengebracht in een zogenaamde A-lijst. Een ander deel kwam terecht op een zogenaamde B-lijst. Deze laatste constructies werden voorlopig beschermd voor een periode van een jaar. Deze periode liep onlangs af zonder dat deze gebouwen effectief werden beschermd.

Eerder in de lente van dit jaar werd deze zogenaamde B-lijst reeds drastisch beperkt. Verschillende gebouwen werden eruit verwijderd. Ik had dit probleem graag besproken tijdens het begrotingsdebat in de commissie, maar op dat moment interpellende ik in deze plenaire vergadering.

Daarom richt ik deze vragen nu tot

u. Mijnheer de minister, ik vind dat het niet getuigt van een nieuwe aanpak als er verschillende gebouwen van de B-lijst worden afgevoerd. De wijze waarop dit gebeurt baart me veel zorgen, want de beslissing werd genomen in een beperkt clubje met daarin ook de tenoren van de NV Mijnen, die in opspraak is gebracht. Ik hoop dat we dit verder kunnen uitpraten in de commissie. Ik geef enkel dit voorbeeld om aan te tonen dat er nog veel werk wacht, en dat er elke dag minder goede beslissingen worden genomen, die dikwijls onherroepelijk zijn en daardoor ons cultureel erfgoed steeds meer beperken.

Graag geef ik een tweede voorbeeld waaruit zal blijken dat het Vlaams beleid ten aanzien van monumenten en landschappen nog steeds niet over voldoende initiatief en overredingskracht beschikt. In Vlaanderen bevinden zich nog op talrijke plaatsen zeer waardevolle historische – én Vlaamse – monumenten. Enkele van deze monumenten zijn echter nog steeds eigendom van de Belgische staat. Deze monumenten verkommeren en verworden, als ze het al niet zijn, tot ruïnes.

Ik geef slechts twee voorbeelden uit mijn streek : de Maagdentoren in Zichem en de 's Hertogenmolens in Aarschot.

De bevoegdheid over deze monumenten zou worden overgeheveld naar het Vlaamse Gewest, maar als typisch staaltje van Belgische wafelijzerpolitiek werden aan deze beleidsoverdracht steeds nieuwe voorwaarden verbonden. Wordt het niet de hoogste tijd dat u hierin sneller en krachtiger als vragende partij optreedt ? Ook hierover wil ik een uitvoerige discussie voeren in de commissie. Elke seconde die wegtikt, verhoogt de kosten tot renovatie en brengt onherstelbare schade aan de monumenten toe.

In uw beleidsbrief kondigt u een aantal nieuwe initiatieven aan. De herziening van het decreet tot be-

Steenwegen

scherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten zal weldra in de commissie worden besproken. U geeft toe dat deze herziening enkel procedureel is. Is het dan niet aan te raden deze wet ook inhoudelijk bij te stellen ? U weet dat er elke dag inbreuken worden gepleegd op de geest van de wet. Natuurlijk zijn wij verheugd over de vereenvoudiging van de procedure. Door de debureaucratisering van de Vlaamse administratie kunnen de vrijgekomen ambtenaren een ernstiger en creatiever inbreng laten gelden in het ontwikkelen en realiseren van een Vlaams monumentenbeleid.

De inventaris Bouwen door de Eeuwen heen zal weldra het gehele Vlaamse land bestrijken. De eerste delen van deze reeks zijn inmiddels sterk verouderd. Denkt u eraan om deze te herwerken ? Zal in een nieuw opgestarte reeks ook rekening worden gehouden met het interieur van vele monumenten ? De beschrijving van de burgerlijke architectuur in deze reeks is vaak beperkt tot het beschrijven van de gevelopbouw. Wordt eraan gedacht om de beschrijving te verruimen ?

Mijnheer de minister, u zegt dat het onderhoudsbeleid een belangrijke prioriteit is in het pakket monumentenzorg. Tijdig investeren en herstellen, kan sterk kostenbesparend werken. Toch lees ik in uw begrotingscijfers dat het budget voor deze onderhoudspremiereregeling daalt. Dit lijkt in tegenspraak met de vaststelling dat deze nieuwe formule succesvol was en is. Het verontrust mij dat de totale begrotingscijfers dalen, zowel in relatieve als in absolute cijfers. Waarom werden de niet-gesplitste kredieten zo drastisch verminderd ? Zal dit niet een minder goede werking tot gevolg hebben ?

Op de begroting voor 1994 was een krediet van 15 miljoen frank uitgetrokken als werkingstoelage voor de Stichting Vlaams Erfgoed. Wordt dit geld overgeheveld naar de begroting

voor 1995 ? Kunt u reeds informatie verschaffen over mogelijke projecten ? Waar en wanneer zullen deze projecten starten en hoeveel middelen worden ervoor uitgetrokken ?

Mijnheer de minister, wanneer zal het nieuwe decreet op de landschappen door de Vlaamse regering worden aangenomen ? Wij hebben namelijk vernomen dat het reeds bij de Vlaamse regering ligt. Is onenigheid binnen de regering misschien de reden voor de vertraging ? Het decreet op de regionale landschappen werd eveneens reeds lang aangekondigd. Ook nu zegt men dat er aan wordt gewerkt. Ook in dit geval dreigt uitsstel te verworden tot afstel. Indien de geruchten waarheid worden, resten er nog slechts zes maanden om de geopperde intenties in daden om te zetten. Onze fractie hoopt dat u daarin zult slagen.

Tenslotte wil ik nog enkele vragen stellen.

Mijnheer de minister, kunt u meer informatie geven over het bedrag van 800.000 frank dat tijdens het voorbije jaar voor wetenschappelijk onderzoek werd ingeschreven ? Hoe en voor welke projecten werden deze middelen aangewend ? Wij stellen vast dat andermaal verschillende v.z.w.'s financieel worden gesteund. Kunt u misschien meer informatie geven over de samenstelling en de werking van deze v.z.w.'s ? Het is u wellicht niet onbekend dat ten minste een van deze organisaties geen onbesproken blad is. Bovendien stellen wij vast dat de kredieten voor de onteigening van beschermde monumenten en landschappen die gevaar lopen voor verval of beschadiging, beperkt werden tot nul frank. Nochtans kan de onteigeningsprocedure worden gebruikt om strenger op te treden. Overtreders zullen met dit gegeven zeker niet bevreesd zijn om onteigend te worden wanneer zij hun goed onvoldoende beschermen.

Mijnheer de minister, tijdens de voorbije jaren gaf u blijk van de wens om tot een radicale breuk met

het verleden te komen. Die breuk, waarvoor wij u erkentelijk zijn, is jammer genoeg nog niet volledig. Wij hopen dan ook dat Vlaanderen eindelijk zal erkennen dat het zijn identiteit dreigt te verliezen wanneer het zijn historisch patrimonium verwaarloost.

Mijnheer de voorzitter, wat de bevoegdheden van minister Kelchtermans betreft, zal ik mijn betoeg beperken tot de ruimtelijke ordening. Mijnheer de minister, precies een jaar geleden sprak mevrouw Vogels haar wantrouwen uit over het gevoerde beleid. Het populaire woord trendbreuk werd en wordt al te vaak gebruikt, waardoor het inhoudsloos is geworden. In de commissie werd er een uitgebreide uiteenzetting gegeven over het Structuurplan Vlaanderen. Dit plan, waaraan reeds zo lang werd gewerkt, zou er nu toch aankomen. Ik betreur de onduidelijkheid omtrent dit plan. Ook nu is het nog steeds niet duidelijk waar, wanneer en hoe de uitvoeringsplannen zullen verschijnen. Het is ook erg onduidelijk hoe het algemeen Structuurplan Vlaanderen als indicatief instrument zal worden gebruikt. In de commissie vertelde u dat dit plan nu reeds als richtinggevend instrument wordt gebruikt. Sta me echter toe een voorbeeld uit de praktijk aan te halen. In Leuven wordt het gewestplan op dit ogenblik herzien. Volgens velen druipt deze herziening in tegen de letter en de geest van het Structuurplan Vlaanderen. Toch verklaarde de Vlaamse regering dit plan voor herziening vatbaar. Ik vrees dan ook dat dit plan door velen op een eigenzinnige manier zal worden geïnterpreteerd.

Bij velen bestaat dan ook de vrees dat het Structuurplan een verdere aantasting van de open ruimte niet zal kunnen verhinderen.

Mijnheer de minister, deze vrees kan u enkel wegnemen door goede beslissingen op het terrein te nemen. Het ernstig bekijken van de bezwaren die op de voorgestelde wijzigingen van het gewestplan Leuven bin-

Steenwegen

nenkomen, worden dan ook reeds een eerste testcase. U weet dat de Vlaamse burger zijn geloof in de het behoud van de kwaliteit van de open ruimte in Vlaanderen bijna verloren is. Het feit dat de decreten die verleden jaar in de Vlaamse Raad werden goedgekeurd al gauw door een ministeriële omzendbrief werden verkracht, deed de geloofwaardigheid geen goed. Het feit dat vele inbreuken op de bestaande wetgeving ongestraft toegestaan worden aan potentiële kiezers, een techniek die vergoelijkt dienstbetoon wordt genoemd, is een verdere aantasting van de geloofwaardigheid. Het feit dat ministers er zelfs in slaagden om ongestraft villa's te bouwen in landschappelijk waardevol gebied is een ander voorbeeld van een op hol geslagen beleid. Met deze voorbeelden wil ik aantonen dat er niet kan getalmd worden met het geven van een signaalfunctie. Het structuurplan moet zo opgevat worden dat een verdere uitholling van de kwaliteit van de ruimte definitief tot het verleden behoort. Het is essentieel dat de verdere afwerking en het openbaar onderzoek van het Structuurplan in alle openheid en klaarheid gevoerd wordt. Bij de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd er veel aandacht geïnvesteerd in het werken met divers belangengroepen. U moet de grootste en belangrijkste groep, de bevolking, geven waarop hij recht heeft: volledige inspraak in alle openheid. Wij hopen dat de uitvoeringsplannen de geest van het Structuurplan Vlaanderen niet systematisch geweld zullen doen. Velen vrezen het tegendeel. Aan u om te bewijzen dat de gestelde doelen zullen bereikt worden. Kan u garanderen dat de ruimtelijke kernbeslissingen uitgevoerd worden? U spreekt in uw beleidsnota van een pragmatische aanpak die de omschakeling van de huidige gewestplannen naar de nieuwe uitvoeringsplannen moet mogelijk maken. Kan u garanderen dat deze pragmatische aanpak borg staat voor het al-

gemeen belang en niet door individuen zal misbruikt worden?

Mijnheer de minister, onze fractie zal ook de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen met aandacht volgen. Het wordt hoog tijd dat ook hier duidelijkheid wordt geschapen. Het kan niet langer dat sommige leidingen op vergelijkbare plaatsen daar wel en elders niet worden vergrund.

Wat de stads- en dorpsherwaardering betreft staan wij in voor een versterken en uitbreiden van de initiatieven. Het is erg belangrijk dat deze projecten sociaal en kleinschalig gericht zijn. Een goede informatiebedeling aan de bewoners is dan ook belangrijk. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de laatste open ruimtes zijn te kostbaar om ze ten prooi te laten vallen aan ongebreidelde bouw- en verkavelingswoede. Een coherente en toekomstgerichte inrichting van de dagelijkse woon- werk- en leef-omgeving van de Vlamingen moet de hoofdbekommernis zijn van de regering. Daarom schaarde de Volksunie zich ten volle achter het opzet van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De diverse aanspraken van ondernemingen, landbouwers en gezinnen op de schaarse oppervlakte dienen dringend gekanaliseerd te worden in één globale visie waarin ondubbelzinnig wordt vastgelegd hoe we in de toekomst willen omspringen met ons leefmilieu. Het Structuurplan moet het referentiekader bij uitstek worden waarbinnen de belangen van landbouw, industrie, milieu en huisvesting harmonisch met elkaar in evenwicht worden gebracht. De overheid mag niet langer iedereen lukraak op z'n wenken bedienen. Laat het geknoei met de gewestplannen door een handvol kabinetmedewerkers een duidelijk voorbeeld zijn van hoe het niet moet.

De vraag rijst natuurlijk wanneer dit

globaal plan definitief vorm moet krijgen en hoe ingrijpend de uiteindelijke voorstellen zullen zijn. Voor de democratische Vlaams-nationalisten volstaat het geenszins in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen enkel informatieve indicatieve elementen op te nemen.

Er moeten in het decreet inzake de organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw bindende en dwingende elementen worden opgenomen. Sommigen vragen zich daarbij zelfs af of het niet wenselijk is de visie die tot uiting komt in het Structuurplan als norm te hanteren. De Volksunie kan zich grotendeels terugvinden in deze ruime interpretatie en vraagt aan de minister dat hij het Structuurplan Vlaanderen nu al als een serieuze leidraad gebruikt voor de inrichting van onze omgeving. Zo'n consequente houding draagt zeker bij tot de geloofwaardigheid van de intentie van de Vlaamse regering om een trendbreuk te realiseren in de ruimtelijke ordening en om komaf te maken met halfslachtige en soms tegenstrijdige maatregelen in dit beleidsdomein. De publieke opinie mag niet in slaap worden gewiegd met een fraai ogend rapport waarvan de maatregelen slechts met mondjesmaat in de praktijk worden omgezet.

Na anderhalf jaar studiewerk is het de hoogste tijd om overleg te plegen met de provincie- en gemeentebesturen en om de bespreking van het Structuurplan aan te vatten in de Vlaamse Raad. Door nog langer te talmen, dreigt een krachtig beleidsinstrument uit de handen van de Vlaamse overheid te worden geslagen. De Volksunie wil dat te allen prijze voorkomen. Vlaanderen is niet gediend met de kortzichtigheid van grondspeculatie en politiek dienstbetoon. Zij maken een goede ruimtelijke ordening ondergeschikt aan financieel eigenbelang en werken de visuele vervuiling van onze leef-, woon- en werk-omgeving in de hand.

Kan de minister mij zeggen wanneer

Caudron

de overlegprocedure met de provincies en de gemeenten wordt afgerond ? Wanneer zal de Vlaamse regering het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als ontwerp vaststellen zodat het openbaar onderzoek van start kan gaan ? De democratische Vlaams-nationalisten hopen alvast dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zeer snel een instrument wordt om het over een andere boeg te gooien met de ruimtelijke ordening in ons land. We rekenen op de minister om onze wens te realiseren. Het Structuurplan moet werkings- en beleidszekerheid bieden voor alle betrokken sectoren : landbouw, industrie en gezinnen. Zo voorkomen we dat nog meer maagdelijke gebieden worden aangesneden.

De groene gordel rond Brussel is voor de Volksunie in dat opzicht een belangrijk dossier. De Vlaamse Rand mag op geen enkele wijze worden aangetast door de ongebreidelde expansiedrift van de grootstad Brussel. Wij vragen de minister hieromtrent spijkerharde garanties. Het landelijke en Vlaamse karakter van de gordel moet worden gevrijwaard. Dat kan niet alleen met holle woorden en loze beloften. Een sociaal en Vlaams woonbeleid is meer dan noodzakelijk om de Brusselse rand in zijn totaliteit veilig te stellen. Deze vaststelling gaat evenzeer op voor de Vlaams-Nederlandse grensgemeenten die onder druk staan van fiscale vluchtelingen uit Nederland. Het recht op wonen in eigen streek is voor de Volksunie onaantastbaar. Om dat veilig te stellen, moet uitdrukkelijk een halt worden toegevoerd aan de verwerpelijke grondspeculatie die ten koste gaat van Vlaamse gezinnen. Om het Vlaamse en groene karakter van Vlaams-Brabant en andere regio's van Vlaanderen te handhaven en om jonge of minder begoede Vlamingen een kans te geven een betaalbare huisvesting te vinden in hun eigen gemeente, eisen wij de snelle goedkeuring van het woondecreet Van Vae-

renbergh-Suykerbuyk. Ruimtelijke ordening en woonbeleid kunnen immers niet van elkaar worden losgekoppeld.

Ik heb inzake de sociale huisvesting een aantal opmerkingen die het overwegen meer dan waard zijn. De op stapel staande Vlaamse Wooncode biedt perspectieven voor een eigentijdse aanpak van het woonbeleid. Momenteel is de juridische basis van het Vlaamse huisvestingsbeleid nog steeds de nationale huisvestingscode, alhoewel de huisvesting al meer dan tien jaar is geregionaliseerd. Een commissie van deskundigen werkte in opdracht van de Vlaamse regering een Vlaamse Wooncode uit, met als doel de vereenvoudiging en de coördinatie van de bestaande wetgevingen.

De Volksunie staat achter dit lovenswaardige initiatief om een gecoördineerde basiswetgeving op te stellen voor het woonbeleid in Vlaanderen. Het op elkaar afstemmen van de woonwetgeving kan de toegankelijkheid van de woningmarkt voor alle gezinnen en een rechtmatige opname van overheidstegemoetkomingen immers eenvoudiger maken.

Het verwerven van een eigen woning moet het uitgangspunt zijn van elk woon- en huisvestingsbeleid, en dit omwille van sociale, economische en stedenbouwkundige redenen. Denken we maar aan de verschillende welvaartsposities van gepensioneerden met of zonder eigen woning. De overheid doet er dus om uiteenlopende redenen goed aan de eigendomsvererving te stimuleren. Voor degenen die geen woning kunnen aankopen en niet aan hun trekken komen op de privé-huurmarkt, biedt het sociale woonbeleid een uitweg.

Een recente studie van het Centrum voor Sociaal Beleid heeft aangetoond dat het probleem van het oneigenlijk gebruik blijft bestaan in het sociale huisvestingsbeleid. Door het verruimen van de inkomensgrenzen heeft de minister de deur verder opengezet voor een benadeling van

de laagste inkomenscategorieën bij het verwerven of huren van een sociale woning. Er ontstaat op deze manier een te betreuren verdringingseffect ten voordele van de hogere inkomensgroepen.

Aansluitend zou ik de minister willen vragen hoevél het staat met de uitwerking van maatregelen om te komen tot een systeem van objectieve toewijzing bij sociale woningen.

En zo beland ik bij monumenten en landschappen, een bevoegdheid van minister Sauwens. Mijnheer de minister, inmiddels is het ongeveer twee en een half jaar geleden dat u als Vlaamse minister bevoegd voor monumenten en landschappen uw beleidsverklaring Een Vlaams Monumenten- en Landschapsbeleid in de Vlaamse Raad hebt toegelicht.

Toen ik een paar dagen terug uw beleidsbrief opnieuw doornam, stelde ik niet alleen vast dat u in die jaren consequent hebt gepoogd die beleidsintenties hard te maken, maar dat u tevens een aantal belangrijke resultaten hebt geboekt. Was de monumenten- en landschapszorg voorheen nog een ietwat stiefmoederlijk behandelde materie, dan hebt u in die sector een nieuwe, frisse wind laten waaien door duidelijke sporen te trekken die tot in de eenentwintigste eeuw voor het monumenten- en landschapsbeleid bepalend zullen zijn.

Beperkte het beschermingsbeleid zich destijds te veel tot het ophangen van een beeld van hoe de meer goeden in kastelen, landhuizen, grote hoeven of patriciërswohnungen huisden, dan is het uw verdienste dat komende generaties zich toch een vollediger beeld zullen kunnen vormen van de leefwereld van het hele Vlaamse volk. Uw monumentenbeleid heeft een sociaal-historische dimensie omdat het duidelijk extra aandacht besteedt aan woonsites, beluiken, arbeiderswoningen, vissershuisjes, keuterboerderijen, herbergen, historische puien en interieurs, negentiende- en twintigste-

Caudron

eeuwse architecturale wooncreaties, en aan werkculturele of industrieel-archeologische sites.

In uw beleidsverklaring hebt u tevens duidelijk gesteld dat restauraties moeten worden beperkt tot uitzonderingsmaatregelen omdat ze steeds de authenticiteit van het monument aantasten. Een beter onderhoud van ons patrimonium werd door u voorgelaten. Intussen stel ik met vreugde vast dat de onderhoudspremiereregeling die u reeds in 1992 bij experiment voor monumenten hebt ingesteld, zijn vruchten afwerpt en vervolgens reeds definitief is ingesteld.

Aan de lijdensweg die een restauratiedossier in het verleden moest afleggen vooraleer goedgekeurd te worden, is eveneens een einde gemaakt met de door u definitief ingestelde restauratiepremie.

Wat mij ten zeerste verheugt, is dat onlangs ook een premiereregeling is uitgewerkt voor beschermde landschappen. Zonder afbreuk te doen aan de waarde van een belangrijk beleidsinstrument als de wet van 1931 tot bescherming van landschappen, heeft deze wet echter geen oog voor het beheer van een landschap. Zoals u ooit zelf zei : een heidelandschap dat niet beheerd wordt, evolueert in één mensenleven tot een bosland-schap.

Om hieraan te verhelpen, hebt u een landschapsdecreet voorbereid dat echter om onbegrijpelijke redenen niet definitief goedgekeurd raakt in de Vlaamse regering. Nochtans ben ik er ten stelligste van overtuigd dat een bescherming als landschap een ideale garantie is voor het echte familiale landbouwbedrijf. In afwachting van de goedkeuring van dit decreet werd een premiereregeling uitgewerkt voor de beschermde landschappen. Aldus wordt een eerste vorm van beheer mogelijk.

Tevens heb ik vastgesteld dat de minister werk heeft gemaakt van de ve-

le proceduremoeilijkheden die zich bij de bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen voordoen.

Wat de landschappen betreft, lijkt dit probleem opgelost met het proceduredecreet dat in juli 1993 van kracht werd.

Voor de monumenten en stads- en dorpsgezichten werd in juni van dit jaar een gelijkaardig, verhelderend proceduredecreet in de Vlaamse Raad ingediend. Inmiddels zijn er reeds een zestal maanden verlopen. Daar dit decreet tevens een oplossing biedt voor de ongeoorloofde boycot die met betrekking tot de bescherming van ons Vlaams patrimonium in Voeren wordt ervaren, vraag ik aan de Vlaamse Raad dit decreet zonder verder talmen te behandelen.

Aangezien de leefbaarheid en de leefkwaliteit van Vlaanderen voor onze partij steeds een prioriteit zijn geweest, betuig ik de minister hierbij mijn volle steun bij de verdere realisatie van zijn niet louter theoretische beleidsverklaring.

De Volksunie zal deze begroting goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, was het Multatuli die zijn verhaal begon met de woorden Mijn verhaal zal eentonig zijn ?

Het verhaal van de minister en van de Vlaamse regering met betrekking tot de ruimtelijke ordening is eentonig. De regeringsverklaring stelt voorop dat er dringend werk moet worden gemaakt van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening en dat het Structuurplan Vlaanderen een absolute prioriteit moet krijgen. Elk najaar belooft de minister ons dat deze prioriteiten in het voorjaar zullen worden aangepakt en in het voorjaar verwijst hij dan weer naar

het najaar. Het verhaal herhaalt zich, maar hij vermeldt nooit in welk jaar de plannen uiteindelijk zullen worden gerealiseerd.

Intussen worden wij overstelpt met publikaties à la Vlaanderen in vorm, Vlaanderen-Europa 2002 en speciale publikaties over het Structuurplan Vlaanderen. Het is echter telkens hetzelfde verhaal : er is geen decreet op de ruimtelijke ordening en er is geen Structuurplan Vlaanderen.

Collega's, sta mij toe nog even terug te gaan in het verleden. Op 27 januari 1993 hebben wij in de Vlaamse Raad een motie van aanbeveling goedgekeurd waarbij de Vlaamse regering werd verzocht om onmiddellijk een ontwerp van decreet in te dienen om tot een globale nieuwe regelgeving te komen inzake de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

Wij weten nu wat deze regering met zulke motie doet ; twee jaar later is de aangekondigde globale regelgeving nog altijd niet voorgelegd aan de Vlaamse Raad. Wanneer dit zal gebeuren en wanneer wij hierover in de bevoegde commissie ten gronde een discussie zullen kunnen voeren, blijft een groot vraagteken.

Als wij de minister moeten geloven, waartoe wij uiteraard altijd bereid zijn, zou de Vlaamse regering in de loop van 1994 een beslissing nemen en zou zij het ontwerp van decreet indienen in de Vlaamse Raad. Dit waren althans de verklaringen van de minister in de commissie. Het is nu 13 december, het jaar is bijna om. Mijnheer de minister, ik ben benieuwd om uw antwoord te horen. Ik ben er bijna zeker van dat u weereens zult verwijzen naar het voorjaar. Ik zou dan echter wel graag vernemen van welk jaar.

In afwachting van deze nieuwe wet op de stedenbouw werd in deze Raad op 7 juni 1993 een openbaar debat gevoerd over de ontwerpen van decreet houdende wijziging van de artikelen 79, 87 en 88 van de wet op

Vautmans

de stedenbouw, onder andere over de opvolregel en het minidecreet.

Deze decreten werden door de regering verantwoord als zijnde nooddecreten. Door de goedkeuring van deze decreten door de Vlaamse Raad werden onder meer de zogenaamde opvolregel en het minidecreet afgeschaft - de gebruiksmogelijkheden werden er althans sterk door beperkt. Wij herinneren ons ook nog goed wat er nadien gebeurde, maar daarover zal ik het vandaag niet hebben.

De VLD heeft zich steeds verzet tegen de afschaffing van de opvolregel en het minidecreet omdat wij er logischerwijze van uitgaan dat de misbruiken moeten worden aangepakt, maar dat de gebruiken moeten worden verdergezet, in het kader van een normale rechtszekerheid. Tot op heden worden wij immers geconfronteerd met verouderde gewestplannen en zolang hieraan niet wordt verholpen, vormen de opvolregel en het minidecreet een correcte regelgeving die moet gelden voor alle burgers die zich in dezelfde situatie bevinden.

Mijnheer de voorzitter, ik herinner er u nogmaals aan dat de gewestplannen niet meer voldoen aan de huidige behoeften en de noden. Zij dateren immers van het begin van de jaren zeventig en zij moesten de behoeften dekken voor een periode van tien jaar. Er werden, eveneens voor tien jaar, reservegebieden ingetekend. Welnu, deze periode van twintig jaar is inmiddels verstreken.

Mijnheer de minister, thans zal ik u confronteren met uw beleidsprioriteiten. In uw beleidsbrief van 1992 stelde u drie prioriteiten inzake ruimtelijke ordening voorop : ten eerste een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening dat een decretale basis zou kunnen zijn voor het structuurplan Vlaanderen. Ten tweede en parallel hiermee, het opmaken, bespreken en afronden van het ruimte-

lijk structuurplan Vlaanderen. Ten slotte en in toepassing van het vorige, de herziening van de gewestplannen.

Tot op heden, mijnheer de minister, werden wij, als decreetgever, door geen enkele van uw drie prioriteiten gevat. Hoelang denkt u dit spelletje nog te spelen ? Ook tijdens deze begrotingsbespreking stellen wij vast dat u ons met mooie beloften wil zoet houden.

Een bloemlezing uit het commissieverslag moge in deze context enige duidelijkheid verschaffen. Ik citeer :

... Intussen krijgt het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening een juridische basis. Dit zal binnenkort voorgelegd worden aan de Vlaamse Raad. . .” Ik vraag mij echter af wat wordt verstaan onder “binnenkort”.

“ . . . Het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt momenteel besproken in de Vlaamse regering. . .” De vraag is hoelang deze besprekingen zullen duren.

“ . . . Begin 1995 zal het decreet op de ruimtelijke ordening aan de Vlaamse Raad voorgelegd worden. . .” Is dat zo, mijnheer de minister ?

“ . . . Het voorontwerp van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt momenteel intens besproken in interkabinettenwerkgroepen en in de Vlaamse Raad. . .” Dat heb ik inderdaad ooit meegemaakt !

“...De aangepaste tekst van het decreet op de ruimtelijke ordening zal in de loop van 1994 terug beslist worden door de Vlaamse regering en dan voorgelegd worden aan de Vlaamse Raad. . .”

Mijnheer de minister, collega's van de meerderheid, bij de bespreking van de nooddecreten in de Vlaamse Raad op 7 juni 1993 hielden wij er inhoudelijk een verschillende mening op na, maar toch werd er een grote consensus bereikt over de par-

tijgrenzen heen en met de expliciete goedkeuring van de minister over het volgende. De nooddecreten zouden slechts van toepassing zijn voor een periode van één jaar. Nadien moest ofwel een globaal decreet op de ruimtelijke ordening van kracht zijn, ofwel - en dat is zeer belangrijk - werden de vroegere regelgevingen opnieuw van kracht.

Teneinde uzelf met uw eigen engagementen te confronteren, zal ik nogmaals enkele passages citeren uit de plenaire vergadering van 7 juni 1993. Ik heb weinig hoop dat u de argumenten van de VLD zal volgen. Toch reken ik erop dat u ten minste uw eigen engagementen en standpunten ook vandaag consequent zal laten doorwegen bij de stemming van de nu voorliggende decreten.

Ik citeer minister Kelchtermans : Als dit decreet niet wordt ingediend de minister heeft het hier over het globale nieuwe decreet op de stedenbouw - en er geen definitieve regeling wordt getroffen binnen een af te spreken termijn, dan heb ik er geen probleem mee dat de oorspronkelijke regeling opnieuw van toepassing wordt.” Verder : “Ik zal, met dezelfde motivatie als ik nu de drie ontwerpen verdedig, aan een globale visie werken. Dit ontwerp zal in het laatste trimester van dit jaar worden ingediend.” En nog : “De veronderstelling dat de drie decreten na een jaar ophouden te bestaan waardoor men in de oude regeling vervalt, moet voor de Raad een garantie zijn dat een globale visie op de ruimtelijke ordening absoluut moet ingevuld worden, wil men waarborgen hebben dat dringende problemen op korte termijn opgelost worden.”

Ik citeer ook collega Tant : “Mijnheer de minister, er is slechts één probleem. Als u dit niet in een of andere bepaling van de drie decreten voorziet, dan zou er, indien u binnen het jaar niet met een nieuw ontwerp van decreet komt, in deze Vlaamse Raad een nieuwe beslissing moeten worden genomen om deze afgeschafte normen opnieuw in te voeren.”

Vautmans

Antwoord van minister Kelchtermans : "Ja".

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik herinner mij deze discussie nog zeer goed. Op dat ogenblik heb ik gezegd er zelfs geen bezwaar tegen te hebben een amendement te aanvaarden waarin automatisch een einde aan deze nooddecreten zou worden gesteld, om op die manier de druk na de totstandkoming van het grote decreet ook te bevestigen. Dit voorstel werd hier toen niet aanvaard. Het ging dus over een voorstel van amendement, maar deze Raad is niet zo ver willen gaan.

Wat het decreet zelf betreft, daarop zal ik straks antwoorden.

De heer V. Vautmans : Dit doet niets af aan het feit dat u zelf heeft verklaard dat die nooddecreten voor één jaar geldig waren en die decreten na één jaar mochten ophouden te bestaan.

Minister T. Kelchtermans : Nee, dit is heel iets anders. In de discussie hier werd de geloofwaardigheid van het nieuwe decreet betwijfeld. Ik heb dan voorgesteld een amendement in te dienen waarmee de veiligheid werd ingebouwd dat na één jaar het nieuwe decreet van kracht moest zijn. Deze Raad heeft echter dit voorstel niet gevolgd.

De voorzitter : Mijnheer Vautmans, gelieve te besluiten.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de voorzitter, ik weet dat mijn spreek-tijd voorbij is.

Toch wil ik het nog zeer bondig hebben over alle plannen die sectoraal binnen het kader van de ruimtelijke ordening van toepassing zijn of zullen worden. Ik maak mij vooral ongerust over een aantal planniveaus die sectoraal buiten de ruimtelijke ordening worden geregeld, niet al-

leen de internationale planniveaus maar ook zaken als het duinendecreet, het Mestactieplan, de ecologische waarderingskaarten, de landinrichtingsplannen. Wanneer wij dit alles koppelen aan de planniveaus die in het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening zijn voorzien, ook aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dan vragen wij ons af welke kat haar spreekwoordelijke jongen nog zal terugvinden. En quid met de rechtzekerheid in Vlaanderen ?

De voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, sta mij toe het woord te voeren over de ruimtelijke ordening.

In het komende begrotingsjaar zal de bij de aanvang van deze regeerperiode ingezette trendbreuk verder concreet gestalte krijgen. De indiening van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening en de stedebouw is inderdaad voor de eerstkomende weken, en niet jaren, aangekondigd.

Dat nieuwe decreet zal de juridische basis vormen van de verdere uitwerking van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Voortgaand op de informatie waarover we tot nu toe beschikken, zullen de in deze documenten opgenomen beleidsopties een grote invloed op het ruimtelijk beleid in Vlaanderen hebben en zullen zij in een niet onbelangrijke mate bijdragen tot een verhoogde responsabilisering van de lokale beleidsniveaus, wat deze Vlaamse regering in grote mate betracht.

De nood aan een degelijke structuurplanning wordt reeds jaren aanvoeld. Verschillende aanzetten, bijna een decennium geleden, werden in het verleden dan ook gegeven, maar tot een werkbaar eindresultaat is men tot op heden nog niet gekomen. De realisatie van een degelijk structuurplan is nu meer dicht-

bij dan ooit, hopen wij althans, en ik verzeker u, mijnheer de minister, dat u op de volle steun van de CVP-fractie kunt rekenen om deze, toch wel zeer delicate, oefening tot een goed einde te brengen.

Mijnheer de minister, het beleid inzake ruimtelijke ordening raakt iedereen in zijn directe leefomgeving. Het aanbrengen van wijzigingen, zoals een globaal nieuw decreet en een structuurplan, kan dan ook enkel slagen als er een breed maatschappelijk debat wordt georganiseerd om alle betrokkenen niet alleen grondig te informeren, maar ook inspraak te verlenen. Een radicale ommekeer in het beleid kan en zal slechts mogelijk zijn als die gedragen wordt door de overgrote meerderheid van de bevolking.

Het kan dan ook niet genoeg worden beklemtoond hoe onontbeerlijk de inbreng en de inpassing van de onderscheiden sectoren en een duidelijke rol voor de verschillende beleidsniveaus is bij de verdere uitwerking van dit nieuw ruimtelijk beleid. Ik wil er daarbij sterk op aandringen, mijnheer de minister, om de inspraakprocedure van de onderscheiden sectoren op een zeer omzichtige wijze aan te pakken. Een controverse zoals we gekend hebben met de Groene Hoofdstructuur dient absoluut te worden vermeden.

Dit structuurplanningsproces is tevens een ideale gelegenheid om het gemeentelijk ruimtelijk beleid een nieuw elan te geven. De uitbouw daarvan verloopt in veel gevallen immers nogal haperend en de opmaak, ook op gemeentelijk niveau, van een structuurplan kan daar zeer stimulerend werken.

Ik wil hierbij nog wel even opmerken dat niet elke gemeente over voldoende mankracht en middelen beschikt om een structuurplan uit te werken. Ik wil er hier dan ook ten eerste op aandringen, mijnheer de minister, dat u hen daarvoor de nodige hulpmiddelen zult aanreiken. Als het de bedoeling is dat elk plan

Van Eetvelt

past in de opties van een hoger, provinciaal of gewestelijk plan, dat al die plannen uiteindelijk een logisch opgebouwd geheel dienen te vormen, dan is een degelijk onderbouwde begeleiding van de gemeentebesturen bij de opmaak van een structuurplan onontbeerlijk. Ik had dan ook graag vernomen, mijnheer de minister, hoe u die ondersteuning van de gemeenten daarbij ziet. Welke richtlijnen zullen er worden gegeven en hoe zal de samenwerking en het overleg met de hogere planningsniveaus concreet worden gerealiseerd? Er moet ook duidelijkheid komen voor de gemeenten die reeds in het verleden de inspanning hebben gedaan om een structuurplan voor hun grondgebied op te stellen. Dienen deze plannen onverbiddeijk naar de papiermand te worden verwezen of kunnen ze in de toekomst nog bruikbaar zijn?

Wat het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening betreft, wil ik hier niet vooruitlopen op de bespreking die binnen korte tijd in de commissie zal plaatsvinden. Ik wil enkel benadrukken dat de procedures drastisch moeten worden ingekort en vereenvoudigd terwijl ze ook doorzichtiger moeten worden. Zo kunnen we de hanteerbaarheid van het nieuwe decreet zo veel mogelijk bevorderen.

Er is tevens een duidelijke trendbreuk merkbaar in het beleid inzake stads- en dorpsherwaardering. De betoelagingsprocedure werd door het besluit van 1 april 1993 drastisch vereenvoudigd. Een evaluatie van de bestaande en goedgekeurde herwaarderingsgebieden is zeker een positieve verwezenlijking. Het opnieuw aantrekkelijk maken van het wonen in de stads- en dorpscentra is daarenboven de beste vorm van inbreiding en behoud van open ruimten die men zich kan indenken. Het inschakelen van verlaten en verwaarloosde panden in het woningbeleid is een absolute noodzaak. Een dergelijke gerichte actie kan ook de stadskernen nieuw leven inblazen en

tevens het aansnijden van nieuwe woonuitbreidingsgebieden aan de rand van stads- en dorpskernen vermijden. Het is dan ook hoognodig dat dit decretaal wordt geregeld, zoals men ons al dikwijls heeft beloofd. Het grote probleem in dit verband zal wel altijd de beperktheid van de beschikbare kredieten zijn. Herwaarderingsprojecten zijn immers dermate kapitaalintensief dat het een absolute noodzaak is om hiervoor ook in de toekomst voldoende financiële middelen vrij te maken.

Mijnheer de minister, ik heb van deze tribune reeds herhaaldelijk gebruik gemaakt om te pleiten voor een oplossing van het fenomeen van de verlaten bedrijfsruimten. Ik ben dan ook zeer gelukkig dat een ontwerp van decreet dienaangaande werd ingediend. Vele steden en gemeenten worden met dit fenomeen geconfronteerd. Deze verlaten ruimten, vaak groot in omvang en niet zelden gelegen in het centrum van onze dorpen, zijn soms mee de oorzaak van de verdere verpaupering van hele wijken. De sanering van deze bedrijfsruimten kan een niet onbelangrijke bijdrage leveren tot het behoud van de open ruimte.

Hierbij mag men het aspect van de bodemsanering niet uit het oog verliezen. Zeer dikwijls weegt het saneren van de bodem zwaar op nieuwe initiatieven die gemeentebesturen wensen te nemen. Bij de aanvang van de inbreidingsgerichte huisvestingsprojecten stuit men vaak onverwacht op een sterk vervuilde bodem. De financiële last van de sanering van dergelijke vervuilde bodems kan een dergelijke omvang aannemen dat de initiatiefnemer van het project afziet omdat de kosten te hoog worden. Ik ben dan ook een groot voorstander van financiële stimuli voor initiatiefnemers die bij een dergelijke operatie op een sterk vervuilde bodem zouden stuiten. Er dient dan evenwel een systeem te worden uitgedokterd waarbij de kosten van de bodemsanering op de vorige eigenaar of exploitant kunnen worden

verhaald. Dit ligt moeilijk omdat de procedures zeer lang dreigen te worden. Ik pleit dan ook voor een systeem waarbij men initiatiefnemers, gemeenten dus, voorschotten ter beschikking stelt opdat de uiteindelijke sanering niet te lang op zich laat wachten.

Mijnheer de minister, ruimtelijke ordening is nooit een zachte sector geweest. Er zijn enorme belangen mee gemoeid die dikwijls sterk uiteenlopend zijn. Elk individu en elke sector maakt aanspraken op de ruimte en is er van overtuigd er meer recht op te hebben dan zijn medemens. Met het uittekenen van een globaal nieuw beleid hebt u zeker niet de gemakkelijkste weg gekozen. Ik hoop dat u de moed en het doorzettingsvermogen zult hebben om dit alles tot een goed einde te brengen.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn tussenkomst over ruimtelijke ordening behandelt drie aspecten : een evaluatie van het gevoerde beleid, het Structuurplan Vlaanderen en het decreet betreffende de ruimtelijke ordening.

Ten eerste, de evaluatie van het gevoerde beleid.

De kernvraag van de evaluatie handelt over de verwezenlijking van de aangekondigde trendbreuk. Vooral dieper in te gaan op het beleid, wens ik te beklemtonen dat de politieke tussenkomsten op kabinetsniveau – een gevoelig onderwerp voor een departement als Ruimtelijke Ordening – drastisch teruggelopen zijn. Alhoewel men politieke tussenkomsten nooit helemaal kan wegdenken, zijn ze in uw kabinet – een merkwaardig verschil met het kabinet van uw voorganger – eerder uitzondering dan regel.

Dit betekent echter niet dat de politieke tussenkomsten volledig zijn uitgeroeid. Deze politieke kwaal woekert ongestoord voort op alle ad-

De Mol

ministratieve- en beslissingsniveaus. Naast het klassieke politieke dienstbetoon heeft zich een administratief dienstbetoon geïnstalleerd. We moeten eerlijk zijn : zolang het politiek dienstbetoon, zeker in het vergunningenbeleid, niet wordt uitgeschakeld, is er in Vlaanderen geen sprake van ruimtelijke planning. Het beste decreet en structuurplan lopen spaak op een ongebreideld politiek en administratief dienstbetoon. Deze vaststelling is geen zwartkijken, men kan deze analyse op het terrein maken. Inzake vergunnings- en beugelingsbeleid bakken heel wat gemeentebesturen het bruin. Bovendien stelt men vast dat de aanstelling van gemachtigde ambtenaren niet alle problemen heeft opgelost. Zij brengen dikwijls een willekeurig advies uit. Ook de bestendige deputatie gaat niet vrijuit. Ik geef het voorbeeld van Oost-Vlaanderen. De bestendige deputatie wijzigt de adviezen van haar administratie zonder de motivatie aan te passen.

Mijnheer de minister, de trendbreuk is niet helemaal gelukt. De nooddecreten hebben een restauratieperiode ingeluid. Heel wat burgers denken dat het beleid inzake ruimtelijke ordening nog kan worden terugschroefd. Men gebruikt gemakkelijk het argument van de sociale bewogenheid. Ik ben van mening dat het enige sociaal verantwoord ruimtelijk beleid een grondbeleid is.

Dat is in feite wat we op korte termijn in het structuurplan en het decreet Ruimtelijke Ordening moeten terugvinden, het sluitstuk Grondbeleid. Tot nu ontbreekt op dat vlak heel wat.

In de commissie van de Ruimtelijke Ordening kregen we een brochure toegestopt met de titel Gewenste ruimtelijke structuur. Daarop staat letterlijk vermeld dat het een samenvatting betreft van de visie die de plangroep erop nahoudt. Wij hebben er intussen geen idee van wat de uitgebreide versie van deze tekst

zegt. Het lijkt me bijzonder interessant te weten hoe men de uiteindelijke keuzen heeft gemaakt aan de hand van de vermelde teksten. Daarin zullen ongetwijfeld ook de parameters die ten grondslag liggen aan die keuzen, zijn opgenomen. Het lijkt me dan ook evident dat ook wij over dergelijke informatie moeten beschikken.

Het verwondert ons overigens dat in de brochure alleen sprake is van de gewenste ruimtelijke structuur naar de normen van de plangroep. In eerste instantie willen wij immers het standpunt van de minister zelf kennen. Nu blijkt dat u nog altijd geen persoonlijke visie hebt geformuleerd en wij dus een oordeel moeten vellen over de ideeën van de plangroep. Bovendien is het betreurenswaardig dat in de commissie voor de Ruimtelijke Ordening dit structuurplan slechts in beperkte mate aan bod is gekomen. Men heeft nu toch eindelijk afgesproken het thema uitgebreid te bespreken.

Het cruciale punt op dit moment is de manier waarop de sectorale aanspraken op de ruimte zullen worden afgewogen. De sectoren claimen alsmaar meer ruimte zonder dat daarmee kwalitatieve en ruimtelijke overwegingen gepaard gaan. De oude spelregels steken weer de kop op : de sterke sectoren halen het van de zwakkere broertjes. We kaartten dit probleem al aan tijdens de discussie over uitgangspunten en doelstellingen in het kader van dit structuurplan. Toen al had men de sectoren moeten verplichten hun aanspraken kwalitatief en ruimtelijk in te bedden. Dat is vooralsnog niet gebeurd en het blijft dus bij kwantitatieve factoren, die dan ook heel wat vragen oproepen. Enkele voorbeelden.

De plangroep stelt voor 5.500 hectare bedrijventerreinen vrij te maken en bijkomend nog eens 3.800 hectare zoekzones af te bakenen. Als we de som maken, komen we verdacht dicht bij de 10.000 hectare die de sector heeft geëist. De kleine nuance is natuurlijk dat van die 5.500 hecta-

re er al heel wat in bestaande gewestplannen zijn opgenomen. De watergebonden industriegronden, de zogenaamde kleinhandelslinten zijn dan weer niet in die gegevens begrepen.

Hetzelfde geldt voor de woningbouw. Jaarlijks zou het bestand met 25.000 wooneenheden moeten toenemen, maar het blijft maar de vraag of dit wel allemaal zo goed is ingebouwd in het pakket van inbreiding als men wil laten uitschijnen. Alleen de algemene lijnen worden vermeld : stadsvernieuwingen, hergebruik van verlaten industriële en andere faciliteiten, enzovoort. Hoe dit in zijn werk zal gaan, wordt buiten beschouwing gelaten.

Twee vragen keren telkens weer terug : Hoeveel open ruimte kunnen we nog missen en aan de harde sectoren toekennen ? en Als dit al rechtmatige aanspraken zijn, hoe zullen we ze dan onder controle houden ? Dat lijkt me overigens het meest essentiële punt op dit ogenblik. Men had het in dit verband voor de woningbouw al over een 60/40 verdeling tussen stedelijke en landelijke gebieden, verschillend naargelang de provinciale situatie. Zelfs deze oefening is maar een soort ruw kladwerk die meer genuanceerd moet worden met het oog op de afbakening van de marges voor een degelijke afweging. Daar knelt het schoentje immers : wanneer men de stap zet naar het beheersen van die aanspraken, betekent dit dat gemeenten en provincies op verschillende tijdstippen uitdrukking geven aan hun aanspraken.

Om te voorkomen dat elke burge-meester aan uw deur komt kloppen om bijkomende behoeften voor zijn gemeente te bepleiten, lijkt het mij zinvol om op dat terrein meer duidelijkheid te verschaffen.

De plangroep geeft aan dat zal moeten worden afgestapt van het principe : wie eerst komt, eerst maalt. Dit is het discussiepunt inzake de bewaking van deze taakstelling. Een gro-

De Mol

tere nuancering en detaillering naar de provincie is absoluut noodzakelijk.

Het ruimtelijk structuurplan wil ik bespreken bij een andere gelegenheid.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, ik wil nog enkele opmerkingen maken. Ik richt mij eerst en vooral tot de minister bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening en het grondbeleid. Bij het achterwege blijven van uitvoeringsbesluiten heeft de Vlaamse Raad het decreet op het sociaal grondbeleid self-executing gemaakt. Mijnheer de minister, hebt u reeds het nodige gedaan om het grondbeleid nog in 1994 in werking doen te treden, opdat de beschikbare middelen voor 1994 zouden kunnen worden benut ?

Wij zijn er de Vlaamse regering dankbaar voor dat zij voor 1995 de beschikbare middelen heeft vereenvoudigd. De toon die was gezet reeds in 1978 en 1979 toen het ministerieel comité voor Vlaamse aangelegenheden daartoe in 200 miljoen frank voorzag. Men haakt aldus terug aan bij de bedoeling van het verleden.

De gemeente Ravels wordt in de pers het oranje dorp genoemd wegens het groot aantal inwijkelingen uit Nederland, en de autochtone bevolking komt in de verdrukking. Het grondbeleid en de voorstellen van collega Suykerbuyk en andere collega's ertoe strekkende de autochtone bevolking te beschermen, zijn dus niet tegen Franstaligen gericht. Zij hebben wel de bescherming van de eigenheid van de bevolking tot doel, zowel in de randstedelijke gebieden als aan de Nederlandse grens.

Het is onontbeerlijk het decreet op de Ruimtelijke Ordening te integreren samen met andere decreten die

betrekking hebben op de fysische vormgeving van de landschappen, de dorps- en stadgezichten, het natuurbehoud en de duinen. En een sociaal huisvestingsbeleid kan ook niet zonder grondbeleid worden gevoerd.

In 1962 werd in de Senaat dus reeds gesteld dat een ruimtelijke ordening zonder grondbeleid niet mogelijk was. Sindsdien zijn er 32 jaar verstreken en wij verzoeken de regering onmiddellijk de nodige maatregelen te nemen voor de uitvoering van dit decreet.

De minister bevoegd voor landinrichting had ons in de commissie beloofd een kaart te bezorgen waarop was aangeduid welke gebieden in de zuiderkempen als landinrichtingsgebied in aanmerking kunnen komen. De bevolking vraagt er reeds tien jaar om de nodige maatregelen te nemen met het oog op de bescherming en inrichting van het gebied. Het betreft meer bepaald het stroomgebied van de grote Nete, vanaf Heist-op-den-Berg, Herselt, Laakdal, Meerhout, Balen, en een deel van de gemeente Geel. Ik veronderstel dat de studies nog niet zijn afgerond. Ik hoop echter dat de promotoren van het project niet zullen worden teleurgesteld. Anders zou ik deze begroting niet kunnen goedkeuren.

Mijnheer de minister ik ben bezorgd over het feit dat de omschakeling van de bouwpremies naar rentetoeelagen eigenlijk zijn effect mist. De bedoeling was dat deze rentetoeelagen precies de hausses in de rentevoeten zouden kunnen ondervangen. Ik heb echter de statistische gegevens bestudeerd en ik vraag me af of het startkapitaal voor het bouwen van een sociale woning niet de beste formules is geweest, mits eventueel een aantal restricties inzake het bouwvolume.

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de voorzitter, ik vind het jammer dat

de spreektijd van de heer De Mol werd beperkt, zijn uiteenzetting was namelijk zeer interessant. Rekening houdend met het feit dat hij een van de deskundigen van de commissie is, stel ik voor dat de acht minuten spreektijd die ik niet heb gebruikt, aan de heer De Mol zouden worden toegekend.

De voorzitter : Mijnheer Caudron, dit is niet voorzien in de werkzaamheden.

Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, bij de jongste regeringsverklaring had de Vlaamse regering de sector van de huisvesting gekozen, ten einde te bewijzen dat wij de boodschap van 24 november hadden begrepen.

Alle sprekers hebben beaamd dat er op het vlak van de huisvesting tijdens de laatste drie jaar uitzonderlijk veel is gebeurd. De heer Timmermans somde een aantal belangrijke elementen op, ik citeer : Het budgettaire, de urgentieprogramma's, de toewijzingsregels en de controle daarop, de relatie met de OCMW's, de premiestelsels, de verbetering van de woonkwaliteit en de Vlaamse Wooncode. Einde citaat.

De heer Devolder heeft gewezen op de introductie van de notie selectiviteit. Hij heeft het gevaar aangeduid dat het woonbeleid enkel rond kansarmen zal draaien. Terecht waarschuwt hij daarvoor. Hoe erg ik ook voor selectiviteit ben en hoe erg wij allen de prioriteit bij kansarmen mogen leggen, sociale huisvesting mag niet enkel herleid worden tot een beleid voor kansarmen. Ik heb dat ook niet gedaan. Inzake de toewijzingsregels hebben wij tegelijkertijd het aantal woningen en de inkomensgrenzen verhoogd.

De heer Breyne heeft terecht doen opmerken dat wij de eigendomsverwerving blijven zien als een element van sociaal woningbeleid. Ook daar

De Batselier

hebben wij het nodige gedaan. Het urgentieprogramma is één zaak. Een andere zaak is dat het traditionele investeringsprogramma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij is verhoogd, ook voor de koopsector, zodat er meer aan eigendomsverwerving kan worden gedaan. Wij hebben ook in 'die sector enkele maanden geleden de inkomensgrenzen verhoogd omdat we hadden gemerkt dat hij in de problemen zat. Gezien de evolutie van de koopkracht kregen wij minder koopwoningprojecten aangeboden. Om de vraag wat te stimuleren hebben wij de inkomensgrenzen verhoogd zodat een groter publiek in aanmerking komt voor koopwoningen.

Mijnheer Breyne, wij zijn het eens met uw zorg om de eigendomsverwerving in het sociaal woningbeleid als een belangrijk item te beschouwen. Ook diegenen die de huursector centraal willen stellen, hebben er alle reden voor om te pleiten voor een uitbreiding van de eigendomsverwerving. Want, hoe meer mensen uit de middenmoot een eigendom kunnen verwerven, hoe meer de druk op de huurmarkt wordt verlicht. Die twee sectoren zijn perfect verzoenbaar alhoewel zij regelmatig kunstmatig tegen elkaar worden opgezet.

Het is belangrijk dat de heer Breyne zegt dat er veel is gebeurd. Hij zegt echter ook dat een aantal streefcijfers niet zullen worden gehaald. De overeenkomst van 22 juli 1993 zet bepaalde streefcijfers om in resultaatverbintenissen. Die moeten nu worden gehaald. De 70/30 relatie tussen publieke- en privé-initiatieven moet en zal worden gehaald. In de sectoren huur en renovatie zitten wij iets boven het streefcijfer. In de sector eigendomsverwerving zitten wij er iets onder. Ik ben niet verantwoordelijk voor de projecten die de maatschappijen ons aanbieden. Voor de koopwoningen was ik in feite al veel minder stringent omdat er

een tekort aan aanbiedingen is. Wij doen op dat vlak al het mogelijke.

De heren De Seranno, Caudron en Breyne hebben opmerkingen gemaakt in verband met het premiestelsel.

Ik wil daar het volgende op zeggen. Het huidige stelsel dat wij hebben voorgesteld had de bedoeling minder premies uit te reiken. Met het geld dat wij op die manier konden besparen, zouden we ongeveer de helft van het urgentieprogramma kunnen financieren. Dat is altijd duidelijk gezegd geweest. Wij zouden dat realiseren door de onsociale elementen uit het premiestelsel te wippen.

U herinnert zich wellicht het voorbeeld van iemand die een ruwbouw van 8 miljoen frank zet en die aan de fiscus nog geen 450.000 frank per jaar aangeeft. Daarom hebben wij beslist dat in de toekomst ook het kadastrale inkomen en het volume van de woning een rol moet spelen. De regering heeft dat goedgekeurd. De sociale correcties die wij hebben doorgevoerd, elimineren een heel pak aanvragen. Degenen die een kunstmatig laag inkomen aangeven, maar toch in kasten van woningen wonen en daarvoor bovendien nog een toelage van de overheid willen, zullen uit de boot vallen. De praktijk wijst uit dat deze groep toch vrij groot was.

Pleiten wij voor een systeem om dit toe te laten? Ik meen van niet. Het heeft wel als gevolg dat er mensen zullen uitvallen. Ik vind dit een schitterende beslissing.

Ik zal u uitleggen waarom wij beslist hebben op basis van hypothecaire leningen te gaan werken. Op een bepaald ogenblik heeft de Nationale Bank een analyse gemaakt van ons premiesysteem. Zij concludeerden dat niet de startpremie doorslaggevend was voor het al dan niet starten met een bouw, maar wel de rentevoeten van de hypothecaire leningen. Dus alleen een stelsel dat de

rentevoet beïnvloedt, kan een rol spelen bij die beslissing. Dat bewijst natuurlijk onmiddellijk dat ons premiestelsel slechts een relatief belang heeft. De rente-evolutie van de financiële markten determineert grotendeels onze bouwmarkt.

Met een aantal experts hebben wij onderzocht wat de Vlaamse regering daaraan kan doen, want wij bepalen uiteraard de rentevoeten niet. Een van de oplossingen was de rentetoe-lage. Ik meen dat het nog altijd duidelijk is dat dit een goede keuze was. De financiële instellingen werken wel goed mee, mijnheer Breyne. Ik denk aan bepaalde financiële instellingen die bij een aanvraag voor een hypothecaire lening spontaan de nodige informatie geven. Dat heeft het bijkomend voordeel dat er haast geen fouten gemaakt worden bij de invulling. Vroeger moesten er geregeld formulieren teruggestuurd worden naar de betrokkenen, vandaag minder.

Men heeft het ook gehad over de leningsmachtiging van het VHM, het nieuwe stelsel. Tot mijn groot ongenoegen is dit laattijdig gebeurd. Ik heb onlangs nog aan de schrijver van een artikel gezegd welke de data zijn waarop ik aan de VHM gevraagd heb mijn systeem uit te bouwen. Zij zijn daar niet in geslaagd.

Wij hebben met de minister van de Begroting een discussie gehad over de omzetting van de debudgettering – die sedert jaren een gewoonte was in de huisvesting – in een budgettering. Wij hebben samen een systeem uitgewerkt. Ik meen dat het de moeite waard is dit systeem uit te proberen ten einde de komende generaties niet langer op te zadelen met een systeem van debudgettering.

Het Vlaamse Woningfonds is volgens mij een instelling die uitstekend werk verricht en daarom wil ik ze meer ruimte geven. Ik heb met het Vlaams Woningfonds politiek weinig te maken. Ik stel alleen vast dat deze instelling op het terrein met weinig

De Batselier

overheidsgeld veel presteert. Ze haakt in op het beleid, treedt snel op voor een doelgroep die zeker niet tot de gemakkelijkste mag worden gerekend. Onze manier van werken toont ook aan dat wij niet zuilgebonden optreden. De machtiging werd opgedreven tot meer dan 5 miljard frank. De ordonnanceringskredieten voor de IKB's evolueren naar gelang van de behoeften. De administratie van Financiën evalueert nu de behoeften aan ordonnanceringskredieten. Uiteraard interesseren de vastleggingen ons dus meer dan de ordonnanceringen. De minister van Begroting is daarentegen meer geïnteresseerd in de ordonnanceringen dan in de vastleggingen. Het is alleszins duidelijk dat ordonnanceringen volstaan voor de vastleggingen.

Wat de fusies van de maatschappijen betreft, verwijs ik onder meer naar de bijlage van de beleidsbrief van 18 november waarin op bladzijde 24 een lijst is gepubliceerd van de sedert 1986 gerealiseerde fusies. Uit deze lijst blijkt ook welke fusies de raad van de bestuur van de VHM heeft goedgekeurd, maar nog niet zijn gerealiseerd. Er moet nog maar een beperkt aantal fusies op korte termijn worden gerealiseerd. Behalve financiële redenen blijft de vrijwilligheid voor mij de basis voor de fusies. Er bestaat geen ideale grootte om tot fusie over te gaan. Verschillende maatschappijen in een kleine gemeente is uiteraard van het goede te veel. Ik kan me echter niet voorstellen dat er in Gent of Antwerpen maar een huisvestingsmaatschappij zou bestaan. Dat zou een mastodont van maatschappij zijn die zeker niet goed zou werken. Anderzijds hoeven er geen drie maatschappijen te bestaan in een gemeente met bijvoorbeeld dertigduizend inwoners. Ik herhaal het, het eerste criterium voor fusie is vrijwilligheid, het tweede de financiële situatie.

De sociale verhuurkantoren zullen niet als parallelle organisatie fungeren. Verhuurkantoren kunnen wel

naar de privé-sector gaan en daar hun activiteiten uitoefenen. In feite moet zij complementair optreden, maar niet als parallelle organisatie. Zij moeten zich dus niet bezighouden met wat de huisvestingsmaatschappijen zelf doen, dit wil zeggen bouwen en verhuren. Het is wel een goede zaak dat er sociale verhuurkantoren bestaan die via de privémarkt de problemen van bepaalde groepen kunnen oplossen.

Dat is een andere zaak. Het heeft echter geen zin om eigen bouw- en huurmogelijkheden toe te staan in de openbare sector. In dat geval zou er een dubbele structuur worden uitgebouwd. Problemen met de erkende sector moeten binnen de erkende sector worden opgelost.

Er werd door verscheidene sprekers verwezen naar het sociaal verhuurstelsel. Dit stelsel werd in september van dit jaar door de Vlaamse regering goedgekeurd en wordt op 1 januari 1995 van kracht. Het is een combinatie van verschillende elementen, die een samenlevingsmodel in de sociale huisvesting mogelijk moeten maken. Een groot aantal elementen worden samengevat in één besluit, zonder te vervallen in het opsommen van quota en zonder een centralistische opvatting bij het toewijzen van woningen te verdedigen. Sommige nochtans gerenommeerde sociale instanties gaven mij het advies om via een puntensysteem vanuit Brussel alle woningen over heel Vlaanderen toe te kennen. Dit soort van centralisme en bureaucratie wil ik niet toepassen. Ik blijf erbij dat de maatschappijen zelf het initiatiefrecht behouden, maar dat de overheid hierop controle kan uitoefenen.

Wat de controleurs betreft, geef ik toe dat er sprake is van politieke benoemingen. Ik heb daarbij getracht om een zo groot mogelijke spreiding in politieke overtuiging te realiseren. Niemand is tevreden met deze politieke benoemingen, noch mijn eigen vrienden, noch de anderen. Nochtans stel ik vast dat deze controleurs

hun werk doen. Door dit soort van benoemingen hoop ik te bereiken dat de controleurs streng oordelen.

Wat de controle op samenwonenden betreft, moet in vele gevallen een onderscheid worden gemaakt. Ik verwijs in dit verband naar het geval in Vilvoorde, dat in de pers werd beschreven. Belangrijke personaliteiten hebben dit geval verdedigd.

Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat niet-gehuwde samenwonenden een sociale woning betrekken op voorwaarde dat beide samenwonenden aan de maatschappij hun inkomen aangeven dat in aanmerking wordt genomen bij het bepalen van de huurprijs. Het is natuurlijk een andere kwestie wanneer slechts een gedeelte van het inkomen wordt aangegeven, waardoor men een lagere huurprijs betaalt dan degene die men eigenlijk verschuldigd is.

Ik heb de federale regering verzocht om passende maatregelen te nemen met betrekking tot dit probleem. Ik ben immers niet bevoegd om zelf controle uit te oefenen aangezien de wet ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer een federale materie is. Wij hebben hierover gesproken met de betrokken federale instantie. Er bestaat de bereidheid om dit probleem mee op te lossen. Wanneer wij hiertoe de toelating krijgen, zullen op dit vlak de nodige maatregelen worden genomen.

De voorzitter : Mijnheer de minister, de heer De Seranno wenst u te onderbreken. De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de minister, de federale regering moet eveneens belangstelling hebben voor dit probleem omdat de ontduiking met betrekking tot de sociale huisvesting niet zelden ook gepaard gaat met fraude inzake de werklozensteun.

Sommige partners huren ergens een kamer omdat zij er hun adres willen hebben, hoewel zij er niet in wonen.

De Seranno

Deze kamer kan soms verder worden verhuurd als studentenkamer.

Men kan natuurlijk niet verbieden om ergens op bezoek te komen, ook al is dit dagelijks. Er kan echter niet worden ontkend dat de fraude in de sociale huisvesting en in een onrechtmatige tegemoetkoming inzake werkloosheid vaak samengaan.

Minister N. De Batselier : Dit moet bij koninklijk besluit worden geregeld en in dat verband worden reeds administratieve voorbereidingen getroffen, in samenwerking met de federale regering.

Ik stel tevens vast dat er zich ook gevallen voordoen waar beide partners hun inkomen aangeven en betalingen verrichten. De huurprijs wordt dan ook in die zin berekend.

Voor dergelijke gevallen wordt in het huurprijbesluit definitief geregeld dat, ook al staat de woning slechts op naam van één van beide partners, de andere samenwonende gelijke rechten geniet. Op die manier wordt vermeden dat iemand die gedurende jaren mee een hogere huur betaalt, toch uit de woning wordt gezet wanneer hij alleen komt te staan.

Ik ben het eens met beide correcties.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder : Mijnheer de voorzitter, het is gevaarlijk een dergelijke richting uit te gaan. Inderdaad, sommigen zouden een jaar samenwonen in een sociale woning en ervan uitgaan dat zij bepaalde rechten hebben in geval hun relatie breekt.

Mijnheer de minister, in september werd de regelgeving ter zake goedgekeurd. Welnu, tijdens mijn betoog stelde ik u voor de plaatselijke maatschappijen hiervan een voorontwerp te bezorgen en samen deze materie te bespreken. Ik ben er zeker van dat op die manier problemen wor-

den vermeden aangaande de praktische toepassing.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Devolder, de regelgeving die in september werd goedgekeurd, kwam tot stand na acht verschillende adviezen. De vereniging van zaakvoerders van huisvestingsmaatschappijen, gaf haar advies ter zake. Er kan dus geen sprake zijn van een gebrek aan betrokkenheid. Ook via VHM hadden de erkende vennootschappen inspraak. Misschien werd er zelfs te veel overlegd in plaats van te weinig.

De voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

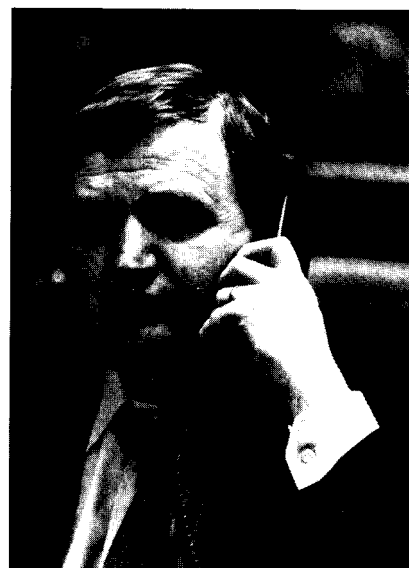
De heer J. Devolder : Mijnheer de minister, ik beweer niet dat het globale besluit niet degelijk is, maar men zal wel problemen ondervinden aangaande de uitvoerbaarheid van bepaalde regels. En ik heb de indruk dat de betrokkenen zulks niet vooraf konden signaleren.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Devolder u zal uiteraard begrijpen dat niet elke maatschappij kon worden geraadpleegd. Dat wenste ik trouwens ook niet te doen en bovendien zou mij dan worden verweten dat de besprekingen te lang aansleepten.

Zowel op verzoek van mijn departement als op verzoek van de Koning Boudewijnstichting werden alle betrokkenen en alle deskundigen uitgenodigd om deel te nemen aan de besprekingen alvorens het besluit definitief werd goedgekeurd.

Ik kom nu tot het volgende hoofdstuk, met name de landinrichting. Landinrichting beoogt in feite een multifunctionele inrichting in het algemeen belang. Tot op heden voeren wij een projectsgewijs beleid. Thans gaat men van twee naar vier pilootprojecten.

Zowel in Noord-Oost-Limburg als in de Westhoek werd veel energie be-

SP-Senator Jacques Timmermans, ondervoorzitter van de Raad, bekleemtoonde dat er de laatste drie jaar op vlak van huisvesting uitzonderlijk veel innoverend werk is gepresteerd

steed aan de organisatie van overleg en inspraak. Ook op dit vlak gebeurde alles volledig in overleg met de Vlaamse Landmaatschappij.

Het sluiten van de beheersovereenkomsten inzake de landinrichting kadert in de Europese verordening 2078/91. De verordening in verband met milieuvriendelijke praktijken in de landbouw is een globaal voorstel met specifieke zoneprogramma's dat werd voorgelegd aan de Europese Gemeenschap. De Europese Gemeenschap voorziet in een tussenkomst van vijftig percent in de uitgaven en het resterende bedrag moet worden gedekt door middelen waarvoor in het MINA-fonds werd voorzien.

Ook op dat vlak zullen wij eertlang een concreet voorstel verder uitwerken.

Men is ook volop bezig met een aanpassing van de procedure van planvorming en financiering voor landinrichtingsprojecten zodanig dat op het terrein sneller concrete resultaten kunnen worden bekomen.

De Batselier

Wat meer bepaald de beheersovereenkomsten en de richtlijn 2078 betreft, zullen wij door het sluiten van beheersovereenkomsten met de landbouwers op vrijwillige basis – en ik onderstreep op vrijwillige basis – en met stimulansen, tot een gestuurde gebiedsgerichte aanpak kunnen komen. Op die manier zullen wij trachten de landbouwproductie een meer duurzaam karakter te geven.

Er werden ook vragen gesteld betreffende een uitbreiding van het personeel van de Vlaamse Landmaatschappij. Ik meen dat deze instelling vandaag over voldoende deskundig personeel beschikt. Het personeelskader werd trouwens reeds uitgebreid. De Vlaamse Landmaatschappij moet nu zeker in staat zijn om de landinrichtingsprojecten tot een goed einde te brengen. Ook de interne verschuiving van personeel van het ene dossier naar het andere kan hier soelaas brengen.

Ik kom nu tot de opmerkingen van de heer De Seranno betreffende de landinrichting. Inzake de bouwpremies heb ik daarstraks reeds een antwoord gegeven. Wat de landinrichtingsgebieden Zuiderkempem betreft, is het belangrijk dat voor het volledige stroomgebied van de Nete een onderzoek werd verricht naar de mogelijkheden van landinrichting. Het vooronderzoek heeft aangetoond dat er voor drie gebieden een landinrichtingsproject mogelijkheden biedt. Op dit ogenblik komt één van de drie gebieden reeds in aanmerking, namelijk het Grote-Netegebied. De omschrijving situeert zich vanaf Geel tot de bovenstroom van de Nete. Op dit ogenblik zijn de plannen aangevraagd bij de VLM teneinde een beslissing te kunnen nemen. Wij zullen dit project op de voet volgen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de

voorzitter, collega's, ik zal een bondig antwoord geven op de vragen die werden gesteld betreffende Vlabinvest. In de commissie heb ik uitvoerig toelichting gegeven over de huidige stand van zaken.

Het actieprogramma werd in november 1993 goedgekeurd. Op een bepaald ogenblik werd zelfs getwijfeld of het wel nuttig was een dergelijk programma operationeel te maken. Wij menen van wel en denken dat de kredieten die daarvoor werden ingeschreven een bijdrage kunnen leveren tot het consolideren van het aantal Nederlandstalige bewoners of van degenen die in Vlaams-Brabant zijn verankerd.

Enkele weken geleden hebben wij een uitvoerig programma goedgekeurd ter ondersteuning en versterking van de Vlaamse aanwezigheid in de Rand rond Brussel. Ik geef toe dat het misschien geen spectaculaire maar toch zeer concrete voorstellen zijn. U weet dat bij de Franstaligen hierover grote heisa is ontstaan. Men heeft ons verweten een aantal zaken te willen inpalmen, zelfs dat wij zouden handelen tegen de rechten van de mens. Iedereen is er wellicht van overtuigd dat wij deze principes hoog in het vaandel dragen. Wij menen dat de maatregelen die werden genomen, kunnen bijdragen tot de versterking van de Vlaamse aanwezigheid in Vlaams-Brabant.

Inzake Vlabinvest zijn alle punten van het programma operationeel gemaakt. Op 1 oktober laatstleden werd een dienstenovereenkomst gesloten tussen Vlabinvest en de GOM-Vlaams-Brabant. Deze overeenkomst is in werking getreden. Ik heb de nodige mensen aangesteld die in het begeleidingscomité het beste van hun krachten zullen geven. Door de Vlaamse regering werd reeds een viertal projecten principieel goedgekeurd. Zij zijn klaar voor aanbesteding voor Wezembeek-Oppem en Sint-Genesius-Rode.

De GOM voert momenteel de finale

besprekingen met de initiatiefnemers zodat de eerste projecten spoedig zullen kunnen starten en op het terrein worden uitgevoerd. U hebt ook bedenkingen geuit met betrekking tot de criteria. Ik herinner er de Raad aan dat er twee soorten criteria zijn. Er zijn de uitsluitingscriteria die rekening houden met het inkomensniveau en het bezit van een eigendom of een bouwgrond. Er zijn ook de toewijzingscriteria die heel duidelijk een sociaal-economische doelstelling bevatten, met name al degenen die behoren tot de in aanmerking komende sociale inkomensgroep en een duidelijk maatschappelijke, economische en sociaal-culturele binding met de streek hebben. Zij zullen in de toewijzing prioritair in aanmerking worden genomen.

Ik weet dat u ook in de commissie hebt voorgesteld om slechts één uitsluitingscriterium te laten gelden, namelijk de taal. Ik heb u in de commissie gezegd wat daarbij de moeilijkheid is. In rechte zouden we het gelijkheidsbeginsel schenden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, wij menen dat door deze positieve actie bepaalde zaken op het terrein mogelijk zijn.

Naar aanleiding van deze uiteenzetting bevestig ik uitdrukkelijk dat ikzelf en de Vlaamse regering alle aandacht besteden aan deze consolidatie en het versterken van de Vlaamse aanwezigheid in Vlaams-Brabant. Dat is niet louter een intentie. We werken daaraan via zes of zeven wegen en we zullen ter zake het Vlabinvest-programma als een van hefboomen daartoe blijven beschouwen. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, er werden in verband met het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, naast de Huisvesting en de Monumenten- en Landschapszorg een aantal vragen gesteld. Deze vragen

Kelchtermans

hebben vanzelfsprekend betrekking op het belangrijke beleidsdocument, dat in de commissie herhaaldelijk ter sprake is gekomen, met name het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waaraan het decreet Ruimtelijke Ordening is gekoppeld.

Collega Steenwegen zegt dat al zo lang over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt gesproken, maar dat intussen op het terrein toch een aantal wijzigingen worden aangebracht, zonder de aanwezigheid van de context van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. U geeft het voorbeeld van Leuven.

Welnu, ook dat gewestplan is getoetst. Zoals oorspronkelijk was overeengekomen in de Vlaamse regering heb ik uitdrukkelijk de opdracht gegeven om telkens de lopende gewestplanwijzigingen te toetsen aan de uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het inzicht op het niveau van de Plangroep is een technische referentie. Er is nog geen politieke beslissing genomen.

Die toetsing is dus ook bij het betrokken gebied gebeurd. Het openbaar onderzoek is gestart, rekening houdend met die uitgangspunten. De definitieve beslissing moet nog worden genomen.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de minister, is het alleen in verband met gewestplanwijzigingen dat men rekening houdt met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen of geldt het ook voor andere beslissingen die in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden genomen ? Er schijnt bij de administratie nogal wat tegenstrijdigheid te bestaan. Er zijn brieven in omloop van de minister-president waarin hij zegt dat het niet is toegelaten.

Minister T. Kelchtermans : Ik neem aan dat u doelt op de bijzondere

plannen van aanleg en andere beslissingen ? In dit verband kan men wel verwijzen naar het Structuurplan Vlaanderen, echter niet als argument ten gronde maar als bijkomend argument. Dit gebeurt ook in het vergunningenbeleid, maar ook daar is het geen bepalende factor. Het is gewoon een argument dat kan worden ingebracht.

Ik geef u een voorbeeld. Een hele tijd geleden hebben wij het gewestplan voor Antwerpen in herziening genomen naar aanleiding van de inplanting van het logistiek park Zandvliet. Wij hebben daar bewust heel wat tijd voor uitgetrokken omdat de inzichten op het terrein, op het niveau van de gemeenten en de provincie, overall anders werden ingevuld. Uitgaande van het Structuurplan Vlaanderen heeft de plangroep een aantal opmerkingen gemaakt. Wij zullen deze argumenten als element in de uiteindelijke beslissing opnemen. Ik kan u trouwens bewijzen dat wij dit ernstig nemen. Wij zullen de Vlaamse regering morgen een voorstel doen waarin wij afzien van het logistiek park Zandvliet. Diegenen die zich hiervoor hebben geëngageerd, zullen ons dat ongetwijfeld niet in dank afnemen. Wij zien af van dit park omdat een aantal uitgangspunten die in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werden geformuleerd ons nu een bevestiging geven van inzichten die ten dele reeds aanwezig waren. Verder bevestigt het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dat het haventracé, waarvan ook wij voorstanders zijn, de voorkeur geniet voor de aanleg van de HST. Als we logisch willen handelen, moeten we rekening houden met het waardeoordeel van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarom houden we ook nu reeds rekening met het Structuurplan als argument om tot een beslissing te komen.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de minister, ik zal u even een passage

voorlezen uit een brief van de minister-president : Ik meen te mogen stellen dat hierover binnen de Vlaamse regering duidelijke afspraken bestaan, in die zin dat de Groene Hoofdstructuur uiteindelijk afgebakend wordt binnen het Structuurplan Vlaanderen en pas dan een dwingend karakter krijgt. Vooraf kan of mag er geen gebruik gemaakt worden van de bestaande voorontwerpen bij het formuleren van adviezen, dit om rechtsonzekerheid te vermijden. Einde citaat. Dit komt dus niet overeen met hetgeen u zegt.

Minister T. Kelchtermans : Dit is niet tegenstrijdig. De Groene Hoofdstructuur, waarvoor mijn collega De Batselier bevoegd is, moet in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geïntegreerd worden. Naast de andere sectoren zal ook de sector natuurbehoud daarin zijn plaats moeten krijgen. Men kan uiteraard geen beslissing motiveren uitsluitend aan de hand van een Structuurplan dat nog geen juridische basis heeft. Men kan dit wel als element mee betrekken in een beslissing, maar dan niet als element ten gronde. Dat is iets van alle tijden en dit is niet strijdig met de inhoud van de brief die u voorlas. Men kan zich er natuurlijk heel gemakkelijk van af maken, namelijk met de formulering : is strijdig met de goede ruimtelijke ordening. Maar zegt dat nu zoveel meer ? Nu wordt tenminste verduidelijkt met wat onder goede ruimtelijke ordening zou kunnen worden verstaan.

De heer Steenwegen heeft ook vragen gesteld over de discussie rond de ruimtelijke kernbeslissingen en het gewenste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze discussie is op het niveau van de Plangroep nog niet afgerond en de Vlaamse regering heeft er hoe dan ook nog geen beslissing over genomen. Wij staan een pragmatische aanpak voor. Inzake het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de ruimtelijke ordening in het algemeen en de zogenaamde nooddecreten kan men in heel veel

Kelchtemans

dossiers zeggen wat niet kan. Op een bepaald ogenblik moet men echter ook bepalen wat dan wel kan.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen biedt daartoe een kader.

De beslissingen van de Vlaamse regering inzake de hoogspanningslijnen beantwoorden volkomen aan de resolutie van deze Raad. De bescherming van de open ruimte wordt behandeld in het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen.

Collega Vautmans stelt zich vragen over de geloofwaardigheid van het Structuurplan.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen beantwoordt aan de beleidskeuzes van de oriëntatienota van de Vlaamse regering en behandelt vier deelaspecten : de open ruimte, de stedelijke gebieden, de twerkstelingsgebieden en de infrastructuur.

Het voorontwerp van het Structuurplan zal binnenkort bij de regering worden ingediend. Het voorontwerp heeft vertraging opgelopen door de misleidende discussies over de Groene Hoofdstructuur. Na de goedkeuring door de Vlaamse Raad van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, hoop ik dat het openbaar onderzoek ter zake kan starten in 1995.

Het voorontwerp van decreet werd in juni 1994 bij de regering ingediend. Mijn departement heeft de adviezen ingewonnen van de SERV, de MINA-raad en de Raad van State. De Raad van State is van oordeel dat het voorontwerp niet voldoet aan de voorwaarden om een volwaardig advies te verlenen omdat het ontwerp onvoldoende antwoorden bevat over de budgettaire gevolgen van het decreet. Het voorontwerp is geagendeerd op de vergadering van de Vlaamse regering van 14 december. De regering zal opnieuw het advies van de Raad van State moeten inwinnen. Zij zal dit bij hoogdringendheid vragen. Na het

advies van de Raad van State zal de regering het ontwerp van decreet indienen bij de bevoegde commissie.

Ik ben van mening dat de Vlaamse Raad tegen mei 1995 het decreet zal kunnen goedkeuren. Daarna kan het voorontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden onderworpen aan een openbaar onderzoek. Op die manier zal de regering een onomkeerbare procedure hebben ingesteld die moet leiden tot een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Ik ben bijgevolg niet pessimistisch ingesteld en doe niets dat in strijd is met de uitgangspunten. Of men evenwel akkoord gaat met de inhoud van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het decreet dat de hele ruimtelijke ordening regelt, op het vlak van structuurplanning zowel als wat het vergunningen- en betuigingsbeleid, de planschade, enzovoort betreft, zal pas blijken wanneer dit in de plenaire vergadering wordt besproken.

Ondermeer de heer Vautmans stelde vragen in verband met de nooddecreten en de overgangsmaatregelen erbij. Ik antwoordde daar net nog op en blijf erbij dat het effectief om nooddecreten en overgangsregeling ging. De opvulregel werd in die hoedanigheid niet afgezwakt als zodanig, maar wel werden, eenmalig, een aantal ongewenste gevolgen ervan weggewerkt.

Mijnheer De Mol, ook u moet dat erkennen, want aan het decreet verandert uiteindelijk niets. Het had en heeft zin nooddecreten uit te vaardigen en de oplossingen moeten zodoende in overeenstemming zijn met de uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De heer Van Eetvelt formuleerde uitdrukkelijke vragen inzake de termijnen en de voorwaarden waaraan het nieuwe ruimtelijk beleid moet voldoen. Vervolgens stipte hij aan dat bepaalde gemeenten al van start zijn gegaan met een Ruimtelijk

Structuurplan voor de gemeente zelf, binnen de marges van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, wel te verstaan. Hij vroeg zich af hoe die beide soorten plannen tot elkaar in verhouding zullen staan. Het spreekt vanzelf dat de plannen van gemeenten die de moeite namen zelf aan ruimtelijke structuurplanning te doen, in aanmerking zullen worden genomen, zodra er een decretale basis voor de ruimtelijke structuurplanning voorhanden is en met dien verstande dat een aantal aspecten van die structuurplannen de dwingende bepalingen van het gewestelijk structuurplan niet met de voeten treden. Daar gaan we van uit. Voor zowat drie vierden van de bedoelde gemeenten zal dat nauwelijks problemen opleveren.

Hoe zullen we nu te werk gaan ? Zal de positie van het gemeentelijk niveau worden versterkt op het vlak van de diensten ? Dit zijn ongetwijfeld terechte vragen. De administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden voorziet, zoals deze voormiddag al werd besproken, expliciet in budgetten ten behoeve van de vorming van gemeentelijke ambtenaren. Onze eigen administratie stelt overigens al een vademecum ter beschikking dat een richtlijn moet vormen voor het opmaken van een gemeentelijk structuurplan. Bovendien zal de jaarlijkse aangroei van het Gemeentefonds -en die ligt hoger dan de inflatie en de rente verantwoorden- een financiële ruggesteun vormen voor de uitvoering van de bijkomende opdrachten die een gemeente systematisch opgelegd krijgt.

Ik kom niet sceptisch uit de hoek zoals de heer De Mol, maar het komt er telkens weer op neer dat een gemeente onbetrouwbaar blijkt te zijn wat de ruimtelijke ordening betreft. Als we de ruimtelijke ordening even onder de loep nemen, dan zien we dat ze altijd vanuit Brussel werd georganiseerd. Altijd is er ook de niet-aflatende kritiek, die ons er toe noopte het eens anders te proberen. Het tweede planniveau, de pro-

Kelchtermans

vincie – die hiermee een herwaardering ondergaat –, krijgt een grote verantwoordelijkheid toebedeeld en de gemeenten zelf dragen eveneens verantwoordelijkheid voor wat in het desbetreffende luik wordt gedefinieerd. Dit alles wordt in het decreet gestipuleerd en het grote verschil bestaat erin dat dit nu in een sfeer van openbaarheid gebeurt. Ik ben ervan overtuigd dat er voldoende waarborgen zijn om te veronderstellen dat de uitgebreide verantwoordelijkheid van de gemeente en de provincie op een verantwoorde manier een toepassing zal vinden.

Wij houden consequent aan de voorzieningen voor de gewestplannen. Voor de bijzondere plannen van aanleg zijn de procedures ingekort en afdwingbaar, en ook bij de stedenbouwkundige vergunningen en de verkavelingsvergunningen moet men deze termijnen afdwingbaar maken en in een strak tijds kader plaatsen.

In het voorontwerp van decreet is in zes maanden en een half voorzien voor eerste aanleg startend op het niveau van de gemeenten, en acht maanden startend op het niveau van de provincie. Wij hebben ook heel wat inspanningen geleverd op het vlak van de stadsherwaardering en verlaten industrieterreinen. Een en ander verliep in samenwerking met de collega's die een randbevoegdheid hadden op deze domeinen.

Inzake stadsherwaardering wordt een ontwerp voorbereid dat hopelijk in de eerstvolgende weken aan de Vlaamse regering kan worden voorgelegd. In het kader van het decreet op de Wooncode hadden wij een gesprek om de violen op elkaar af te stemmen. Zodoende willen wij de coördinatie en de integratie van beide wetgevingen duidelijk stellen. Er is trouwens een decreet neergelegd over de verlaten industrieterreinen, waarvan wij hopen dat het zo snel mogelijk binnen de Vlaamse Raad kan worden besproken, want er is

nauwelijks nog betwisting over de inhoud.

Collega De Seranno vroeg zich af wat afgesproken is voor grondbeleid voor de toekomst. Als wij binnen stads- en dorps herwaardering een vernieuwingsfonds tot stand kunnen brengen, dan hebben wij een voedingsbodemp om binnen ruimtelijke ordening vanuit dit vernieuwingsfonds een grondbeleid te voeren. In het begrotingsdecreet is in 10 miljoen frank voorzien voor 1994, en ik vrees inderdaad dat dit bedrag niet zal kunnen worden vastgelegd. Inzake het grondbeleid zijn er afspraken gemaakt met de minister-president om dat bedrag op te trekken voor 1995.

De uitvoeringsbesluiten bevinden zich momenteel bij de inspectie van Financiën en worden in de loop van de komende weken aan de Vlaamse regering voorgelegd. Ik kan het tempo niet versnellen, al ga ik akkoord met de stelling dat het teveel tijd in beslag neemt. Van zodra het werk terugkeert, wordt het onmiddellijk aan de Vlaamse regering overgemaakt.

Ik beklemtoon nogmaals dat het decreet op de Ruimtelijke Ordening in het najaar aan de Vlaamse regering wordt voorgelegd en in het voorjaar hopelijk aan de Vlaamse Raad – zulks hangt af van de vordering van het dossier bij de Raad van State. Het voorontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet volgens diezelfde planning midden volgend jaar door de Vlaamse regering worden behandeld.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het Vlaams beleid inzake monumenten en landschappen blijft gesteund op een viertal pijlers, ten eerste de versnelde inventarisatie, ten tweede, een preventief beschermingsbeleid, ten derde, meer aandacht voor onderhoud en ten vierde,

het zoeken naar een herbestemming vooraleer wij tot restauratie overgaan.

Ik dank de sprekers voor de positieve ondertoon in hun uiteenzettingen. De heer Steenwegen zegt dat alles wat sneller zou moeten verlopen.

Sta mij toe, twee belangrijke elementen naar voren te brengen. Wanneer wij bepaalde facetten bespreken, mogen wij het algemeen kader niet vergeten. Het algemeen kader van het Vlaams begrotingsbeleid is namelijk een rigide budgettaire orthodoxie en een bijna absolute personeelsstop. Ongeveer tien jaar geleden waren er 160 personeelsleden, nu zijn er nog 90 in het hoofdbestuur en in de buitendiensten samen. De personeelsstop speelt ons inderdaad parten. Voor de inventarisatie is er op het ogenblik een beperkte uitbreiding voor een periode van twee jaar. Ten einde dit werk zo snel mogelijk af te ronden, werden er vijf licenciaten en een opsteller aangeworven. In het kader van de monumenten- en landschapszorg werden er ongeveer 75 mensen aangeworven voor een jaar, in uitvoering van het jeugd-werkgarantieplan.

Financieel is er het strakke begrotingsbeleid, waar ik als minister uiteraard achter sta. Op het vlak van de kredieten is er echter een positieve evolutie. In 1992 werd er 1.206.000.000 frank uitgetrokken en in 1995 1.206.000.000. Bovendien is een krediet opgenomen in een ander programma, namelijk in het programma 26.1. Het gaat om een krediet van 78.000.000 miljoen frank voor de restauratie van de eigen gebouwen. Het is inderdaad zo dat de federale staat niet steeds optreedt als een goede behoeder van het eigen patrimonium. Wanneer wij de kredieten van 1995 vergelijken met deze van 1994 en 1993, blijkt dat de kredieten voor het wegwerken van de achterstallen voor een aantal grote dossiers zijn weggewerkt. Ik denk hierbij onder meer aan de kredieten voor de OLV-Kathedraal van Ant-

Sauwens

werpen en de Sint-Romboutskerk. Het is echter niet juist dat de beleidskredieten zouden zijn verminderd.

Artikel 26.1 bevat ook een bepaling in verband met de onteigeningen. In opdracht van de stichting Vlaams Erfgoed werd reeds beslist om het Fort Napoleon in Oostende te onteigenen. Ook met betrekking tot 's Hertogenmolens en de Maagdentoren in Zichem kunnen dergelijke initiatieven worden genomen.

Vervolgens ga ik in op enkele specifieke vragen van de heren Caudron en Steenwegen, aangaande de NV-Mijnen. Er werd gewerkt met drie lijsten. Op de A-lijst komen gebouwen voor die omwille van hun intrinsieke waarde hoe dan ook moeten worden beschermd. Op de B-lijst komen waardevolle gebouwen voor die het best kunnen worden beschermd indien er een nieuwe bestemming kan worden gevonden; het gaat om zeer grote volumes en aan de NV-Mijnen werd gevraagd om, aan een herbestemming mee te werken.

De C-lijst betreft gebouwen die kunnen worden afgestoten. De A-lijst omvat meer dan 40 gebouwen. De B-lijst wordt opgesplitst naar de A en de C-lijsten. Dat betekent dat er een aantal gebouwen van de B-lijst zullen worden beschermd en dat er een aantal niet zullen worden beschermd.

De voorzitter : De heer Steenwegen heeft het woord.

De heer L. Steenwegen : Mijnheer de minister, betekent dit dat de gebouwen die naar de C-lijst zullen afvloeien en dus niet worden beschermd, mogen worden afgebroken of zal er aan de eigenaars worden gevraagd ze in te pakken ?

Minister J. Sauwens : Er werd inderdaad gevraagd om een aantal gebouwen niet af te breken. Het feit dat ze niet beschermd zijn, betekent inderdaad dat ze mogen worden afgebroken indien er andere vergunnin-

gen worden bekomen. Ik wil er toch op wijzen dat wij in Vlaanderen door de beschermingsoperatie van twee jaar geleden en van vorig jaar, over de grootste industriële archeologische site van Europa beschikken. Er kon snel worden opgetreden en meer dan 40 gebouwen zijn nu definitief beschermd. Dat is niet onbelangrijk. Heel deze operatie was niet zo vanzelfsprekend. Ik herinner mij dat de gesprekken in de opeenvolgende periodes van KS een bepaalde evolutie hebben meegemaakt. Wij menen dat deze positief was. Ook de publieke opinie staat niet altijd zo begrijpend tegenover de bescherming van industrieel archeologische objecten. De betrokken gemeentebesturen hebben vaak heel wat vragen gezien de restauratielast op termijn. Wij hebben daar een belangrijke beslissing genomen.

In verband met het proceduredecreet sluit ik mij aan bij de sprekers en richt mij tot de Vlaamse Raad en zijn voorzitter opdat dit decreet dat bij de Vlaamse Raad werd ingediend zo snel mogelijk in de commissie en in plenaire vergadering zal worden behandeld. Wij hebben het absoluut nodig om ondermeer in de gemeente Voeren een veertigtal belangrijke beschermingsdossiers te kunnen doorzetten.

De inventarisatie moet binnen enkele jaren worden vervuld. Ik denk hier aan een drietal jaren. Ondertussen is er het automatisatieproject Milany waarmee wij van de huidige inventaris in boekdelen kunnen overstappen naar een lopende inventaris. Dat is vanzelfsprekend nodig.

De kredieten voor de onderhoudspremies zijn inderdaad iets kleiner omdat wij ons aanpassen aan het aantal binnengekomen aanvragen. Ook moet het nieuwe systeem dat door de regering in september werd goedgekeurd, worden gepubliceerd in het Staatsblad. Het zal opstarten in het voorjaar van 1995. Het houdt ondermeer een verhoging in van het toegelaten plafond van 600.000 frank naar 1,2 miljoen frank. Indien

blijkt dat er voldoende nieuwe aanvragen binnenkomen, dan kan tijdens de begrotingscontrole het bedrag worden opgetrokken. Het is een voorzichtigheidsoperatie.

Voor de Stichting Vlaams Erfgoed werd in 1994 een bedrag van 15 miljoen frank vastgelegd. Volgend jaar zal in een zelfde bedrag worden voorzien dat zal worden aangevuld met kredieten van andere instellingen, organisaties en ook privé-maatschappijen. Vooral van de project-sponsoring verwachten wij belangrijke steun. De stichting heeft een eerste project goedgekeurd namelijk het fort Napoleon Oostende. Verder is er sprake van de Gordaalmlen in Tervuren die ook eigendom is van de federale staat.

Het landschapsdecreet is geblokkeerd op regeringsniveau. Ik heb het gevoel dat het Mestactieplan zijn schaduw vooruit werpt. Ik heb concrete afspraken met mijn collega's om het dossier in januari opnieuw op tafel te leggen zodat het belangrijke decreet dat aan de huidige nog steeds van kracht zijnde wet van 1931 een beheersluik toevoegt, kan worden goedgekeurd.

Ik heb ook afspraken met collega De Batselier om samen het decreet op de regionale landschappen te laten goedkeuren. Het voorbereidende werk van die twee zaken is zeer gevorderd. Op het terrein zijn er grote vraagtekens. Wij hebben er alle belang bij dat dit soort landschapsdossiers, die meer positieve dan reglementerende aspecten bevatten, zo snel mogelijk kunnen worden goedgekeurd. Wat dat betreft treed ik volledig het pleidooi van de heer Steenwegen bij.

Het landschapsonderzoek wordt uitgevoerd door de universiteit Gent, onder de leiding van Professor Mark Antrop.

Voor de vragen in verband met toelagen aan v.z.w.'s zal ik u de lijst van de v.z.w.'s en de bedragen met de argumentaties bezorgen. Het gaat

Sauwens

om kleine studies rond kerkhofpatrimonie, heemkringen, enzovoort.

Er werden vragen gesteld over de Stichting Monumenten en Landschapszorg. Bepaalde onderzoeken en betichtingen worden meestal erg uitvoerig onder de aandacht gebracht. Ik meen dat het goed is ook hier in de plenaire vergadering mee te delen dat het onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht naar onregelmatigheden bij de Stichting Monumenten en Landschapszorg uiteindelijk tot geen invervolgingstelling heeft geleid en dat de betrokkenen werden vrijgesproken. Ik heb daarover met de heer Barbé vroeger al een uitvoerig debat gehad, dat ik in de commissie steeds wil voortzetten.

Mijnheer de voorzitter, tot zover een aantal bedenkingen rond de vragen en opmerkingen van de Raad. Het is duidelijk dat de vier krachtlijnen van het beleid de instemming van de Raad meedragen. De Raad vraagt nog een grotere inspanning – ik wil mij daartoe ten volle engageren – om het Vlaams monumenten- en landschapsbeleid in 1995 nog krachtiger vorm te geven. (*Applaus*).

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer M. Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, bij het debat over het huisvestingsbeleid werd nogal sterk benadrukt dat er veel is gebeurd. Ik wil dat niet betwisten. De minister heeft verklaard dat een en ander gekoppeld is aan resultaatsverbintenissen.

Mijnheer de minister, is het niet even noodzakelijk kwaliteitsverbintenissen te eisen ? Men klaagt in de VHM nogal eens over de geringe kwaliteit van woningen die in het kader van het urgentieprogramma worden gebouwd. Men zegt zelfs dat in bepaalde woningblokken de scheidingswanden tussen de verschillende woningen in gyproc-platen worden

opgetrokken, wat kwalitatief te wensen overlaat.

De technische commissie zou die plannen met een eenvoudige penntrek goedkeuren omdat de aantallen moeten worden gehaald. Ik denk dat het hier past te waarschuwen voor de gevolgen van deze gang van zaken. Over een tiental jaren zal men opnieuw middelen moeten zoeken om te renoveren wat vandaag slecht wordt opgetrokken.

Mijn tweede opmerking heeft betrekking op de procedures. In de regeringsverklaring staat dat de procedures zouden worden verkort. Ook in de beleidsbrief komt de minister daarop terug. De praktijk leert mij echter dat er op dat vlak nog niet veel is veranderd. Elke fase in de goedkeuring dient thans nog aan een handtekening te worden onderworpen. Uitvoeringsbesluiten, bijvoorbeeld inzake artikel 95, slepen al maanden aan. Ook het besluit in verband met de verhoging van de inkomensgrenzen voor de leningen is pas twee weken geleden goedgekeurd. Men heeft daar maanden moeten op wachten. Ik hoop dat de minister ook inzake procedures de daad bij het woord zal voeren in de tijd die ons nog rest.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de voorzitter, ik had de minister om uitleg gevraagd over de aanvraag die sinds jaren loopt in de Zuiderkempes. Hij verwijst daarvoor naar de Landinrichtingscommissie.

Het wordt voor de parlementsleden moeilijk wanneer men plots wordt geconfronteerd met een beslissing van een Commissie. Commissies kunnen geen beslissingen nemen omdat dit behoort tot de verantwoordelijkheid van de minister. Het wordt anders voor het parlement onmogelijk nog te volgen wat er met de aanwending van de begroting en met de wetgeving gebeurt, noch te volgen wat de uitvoerende macht doet.

Mijnheer de minister, ik vraag uitdrukkelijk dat het onderzoek over de landinrichtingsaanvraag zoals zij bij uw voorgangers oorspronkelijk was ingediend, opnieuw zou worden ingesteld.

Een landinrichtingsproject moet door de verantwoordelijken van de streek kunnen worden gedragen, inbegrepen de burgemeesters en de sociale geledingen.

In de Zuiderkempes werd dit project door deze verschillende geledingen gedragen. Daarom vraag ik mij af of sommige leden van de Landinrichtingscommissie van de Landmaatschappij buiten de wereld leven. Wij kunnen maar middelen ter beschikking stellen als het project gedragen wordt door de plaatselijke bevolking.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst antwoorden aan de heer De Seranno. Voor de Nete werden mij drie landinrichtingsprojecten voorgesteld door de Landinrichtingscommissie. Ik heb er zelf meteen een uitgesloten omdat er precies in de streek van de heer De Seranno verschillende ruilverkaelingsprojecten bestaan. Het leek mij dus niet nuttig daar nog een landinrichtingsproject goed te keuren. Van de twee overige projecten voor de Nete heeft de regering er maar één in aanmerking genomen. Het project voor de Zuiderkempes is mij niet voorgesteld. Mijnheer De Seranno, ik zal aan de VLM de opdracht geven mij een project inzake de Zuiderkempes te onderzoeken.

Wat de kwaliteit van de woningen betreft, stel ik vast dat bepaalde aannemers nogal eens graag het verhaal ophangen van een verminderde kwaliteit. Zij bouwen natuurlijk liever woningen van 4 miljoen frank dan van 2,3 miljoen frank. Ik sta aan de kant van de aannemers die voor zo weinig mogelijk geld woningen kunnen bouwen die beantwoorden aan

De Batselier

de kwaliteitsnormen. De kwaliteitsnormen van Domus Flandria zijn precies dezelfde als die van de VHM. De kwaliteitsnormen van het bestek moeten worden gevolgd en worden gecontroleerd niet alleen door Domus Flandria, maar ook door VHM, iets wat sommigen nogal eens vergeten. Er is daar dus geen probleem van kwaliteit, alleen een verhaalprobleem. Ik weiger luxe-uitrustingen. Ik weiger sociale woningen van meer dan 4 miljoen frank te subsidiëren waardoor er ongelooflijk asociale huurprijzen zouden moeten worden gevraagd. De huisvestingsmaatschappijen zien zich aldus verplicht te kiezen voor aannemers die inventief zijn en daardoor lagere prijzen kunnen aanbieden. De subsidiëring is overigens degressief. Ik subsidieer maar voor 100 percent als de woningen minder dan 2,5 miljoen frank kosten. Hoe duurder het project, hoe lager de subsidie, eventueel zelfs nihil.

Wat de procedures betreft, kan ik zeggen dat het besluit over de inkomensgrenzen enige maanden op zich heeft laten wachten omdat daarvoor slechts een kabinetsmedewerker kon worden ingeschakeld. Men moet weten wat men wil : als men vindt dat het aantal kabinetsmedewerkers moet verminderen, dat de middelen van de administratie niet kunnen worden verhoogd, dan kan men niet tegelijkertijd verwachten dat het werktempo verhoogt. Men moet dus de consequenties van zijn beslissingen aanvaarden. Het werktempo dat wij inzake huisvesting hebben kunnen opleggen, is nochtans hoog : in drie jaar tijd hebben we meer gebouwd dan in de voorbije vijftien jaar. Wij zijn dus bezig met de vereenvoudiging van de procedures inzake de artikelen 80, 94 en 95. Dat is geen kleine karwei. Dat de procedures moeten vereenvoudigd worden, is natuurlijk vlugger gezegd dan gedaan. Zodra men aan zo'n vereenvoudiging begint, wordt men vlug op de vingers gekeken, bijvoorbeeld

door het Rekenhof. Ik wil niet in de situatie van KS terechtkomen en ik wil ook niet dat de controlemogelijkheden verminderen.

Eenzijds geeft men mij vaak de raad om meer autonomie te verlenen en minder controle uit te oefenen om op die manier het dynamisme te bevorderen. Wanneer men nadien vaststelt wat de gevolgen zijn van deze houding, wordt er gepleit voor een meer stringente controle die door de minister persoonlijk in de hand wordt gehouden. Mij is het om het even, maar wanneer er voor een bepaalde richting wordt gekozen, moet men mij die uitdrukkelijk mededelen. Ik verkies nu om in minder controlepunten te voorzien, maar ik hoop dat men mij dit over twee of drie jaar niet verwijt.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat dit letterlijk in het verslag wordt weergegeven, men weet maar nooit of het over drie jaar nog eens moet worden herlezen.

De voorzitter : Mijnheer de minister, u kunt de verslaggeving vertrouwen.

Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

MEDIA

De voorzitter : Wij behandelen nu een tweede materie waarvoor minister Weckx bevoegd is, met name Media.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op *de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, bij het begin van deze bespreking over de mediabegroting, die eigenlijk hoofdzakelijk de BRTN-begroting 1995 behelst, sta ik erop te zeggen dat het gaat om een uitgavepost van 9.349 miljoen frank, waarvan een gedeelte bestaat uit een dotatie van de Vlaamse Gemeenschap van maar liefst 7.445 miljoen frank.

Het gaat niet over kaartgeld, maar

over belangrijke bedragen. Wij moeten er ons in alle ernst over bezinnen of het geld dat wij van de belastingbetaler doorschuiven naar de openbare omroep, wel op de juiste manier wordt gebruikt.

Mijnheer de minister, ik denk dat ik de waarheid geen geweld aandoe door te zeggen dat de bespreking van de BRTN-begroting 1995 in onze commissie is uitgedraaid op een non-event.

Dit werd veroorzaakt door het manifest falen van het BRTN-management en door het feit dat de besprekingen van de begroting werden doorkruist door het aanvatten van het debat over uw medianota die tot stand kwam ingevolge een verzoek en een besluit van een interpellatie van de heer Denys naar aanleiding van de ongelukkige gebeurtenissen rond het voetbalcontract en het de facto beëindigen van de hele theorie van de pax media, die uw mediabeleid gedurende bijna drie jaar had gekenmerkt.

In de eerste plaats zal ik het hebben over het falen van het BRTN-management.

Ik heb de voorbije dagen de tijd genomen om een aantal verslagen na te lezen van begrotingsbesprekingen en van besprekingen van de meerjarenplannen in onze commissie voor de Media. Het debat dat in het voorjaar werd gevoerd naar aanleiding van het meerjarenplan 1995-1999 ligt aan de basis van een universeel malcontentement bij alle leden van de Mediacommissie. Tijdens deze besprekingen is gebleken dat het spektakel dat werd opgevoerd door de BRTN-top niet meer werd aanvaard door de leden van deze commissie. Dit is uitgedraaid op een regelrecht conflict, waarin uzelf, mijnheer de minister, bent tussengekomen.

De bespreking van dit meerjarenplan werd laattijdig aangevat, zij het slechts één dag. Dit bewijst nogmaals dat de BRTN er niet in slaagt om op tijd een ernstig beleidsdocu-

Van Mechelen

ment voor te bereiden dat betrekking heeft op een periode van vijf jaar.

Ten tweede, het meerjarenplan was bijzonder weinig gestoffeerd ; het was een document van 22 bladzijden met een kleine bijlage.

Ten derde, tijdens de bespreking van het meerjarenplan werden wij geconfronteerd met een bijzonder zwakke BRTN-delegatie en met een bedroevende verdediging van het gevoerde beleid, waarbij de voorzitter van de raad van bestuur van ambtswege was verontschuldigd, waarbij de ondervoorzitter van de raad van bestuur zo goed als mogelijk trachtte een invallersbeurt te maken en waarbij de administrateur-generaal het woord nam, maar niet werd geflankeerd door zijn voornaamste medewerkers, te weten zijn directeurs-generaal.

Tijdens deze discussie kwamen uiteindelijk twee belangrijke knelpunten naar voren, namelijk de personeelsproblematiek met de totale ontsporing van het personeelsbudget en een nieuwe strategie die tot doel had te streven naar een herpositionering van de openbare televisie-omroep ten opzichte van de commerciële stations.

Tijdens de bespreking van het eerste knelpunt – het personeelsbeleid – zei de ondervoorzitter van de raad van bestuur, de heer Thijs, dat men trachtte te voorkomen dat de BRTN in een rampscenario zou trappen zoals dat inmiddels het geval was voor de RTBF. De heer Thijs waarschuwde voor een dergelijk rampscenario, maar bevestigde dat de BRTN hierdoor nog niet was aangetaast en dat de verhouding van 53/47 min of meer werd gerespecteerd.

Rond het personeelsbeleid en vooral rond de enorme uitgavenpost van 5 miljard frank dat Vlaanderen spendeert aan ambtenaren voor radio- en televisie-uitzendingen ontstond een eerste conflict tussen de commissie

voor de Media en het BRTN-management dat niet in staat was te reageren op een aantal vragen en manifeste vaststellingen. In dat verband verwijs ik opnieuw naar het verslag, waarin staat vermeld dat ik opmerkte dat de personeelsuitgaven tussen 1992 en 1995 stegen met 842 miljoen frank, hetzij een toename van 20 percent, terwijl het personeelsbestand tijdens dezelfde periode daalde van 2.706 naar 2.648 ambtenaren. Quid met de losse medewerkers ?

De administrateur-generaal maakte er zich tijdens de bespreking van het meerjarenplan vanaf door te verklaren dat deze opmerking pertinent was en dat de BRTN een overzicht zou maken ter verantwoording van de stijging van 800 miljoen frank voor de personeelskosten over een periode van drie jaar.

Op dat ogenblik, mijnheer de minister, kwam u de administrateur-generaal ter hulp – al herinnert u zich dat misschien niet meer – door te zeggen dat de discussie over de personeelsontsporing eigenlijk moest worden gevoerd tijdens de bespreking van de begroting van de BRTN.

Mijnheer de minister, tijdens de begrotingsbespreking, vijf maand later, opende ik het bewuste debat opnieuw. Het beloofde overzicht ter verantwoording van de stijging de personeelskosten mocht ik echter nog niet ontvangen. Groot was mijn verbazing alsdan te vernemen dat de heer Goossens een nieuwe strategie had ontwikkeld om het personeelsbeleid van de openbare omroep te verdedigen, met name dat de BRTN met 1.500 ambtenaren op twee netten televisie brengt en dat VTM, conform hun Witboek, 1.700 personen nodig heeft om één net in de eter te brengen. Ik heb toen onmiddellijk gezegd dat ik vreesde dat de heer Goossens de cijfers geweld aandeed.

Ondertussen hebben wij het document nogmaals grondig geanalyseerd en vorige vrijdag kregen wij de kans tijdens het bedrijfsbezoek van

de commissie Media aan VTM, aan de directie van VTM vragen te stellen met betrekking tot die 1.700 personeelsleden.

De cijfers zijn de volgende : VTM telt momenteel 256 vaste medewerkers om op één net televisie te brengen. VTM en zijn 30 belangrijkste toeleveranciers realiseren ongeveer 1.528 jobs, waarvan 328 vaste betrekkingen en op 1.200 personen – en ik citeer uit hun Witboek – regelmatig een beroep doen op free lance basis of deeltijds. Het gaat dus niet om vaste eenheden.

– De heer J. Timmermans, ondervoorzitter, treedt op als voorzitter.

De conclusie van het VTM-rapport is dat zij aan de basis liggen van circa 1.700 arbeidsplaatsen in de audiovisuele sector. Dat is iets heel anders dan de uitspraak van de directeur-generaal, namelijk dat VTM 200 mensen meer nodig heeft dan de BRTN om televisie te maken. Als wij de cijfers naast elkaar leggen, zien wij bijvoorbeeld dat de BRTN-televisie 459 mensen tewerkstelt bij de directie techniek voor televisie en VTM 71 ; de nieuwsredactie 59 tegenover de dienst informatie bij de BRTN 128, produktie TV 528 bij de BRTN en 57 bij VTM. Dit wordt natuurlijk veroorzaakt door het feit dat VTM enorm veel programma's uitbesteedt.

Mijnheer de minister, hiermee wil ik alleen maar zeggen dat het toch niet opgaat dat een administrateur-generaal van een bedrijf met een omzet van 10 miljard frank er niet in slaagt om op een behoorlijke manier cijfers naar voren te brengen en die uiteindelijk misbruikt om zijn eigen beleid te camoufleren.

Wanneer wij even het verslag van de begroting doorbladeren, zien wij bij de personeelskredieten voor radio plus 9 percent, televisie plus 10,7 percent, instructieve omroep plus 11,2 percent, personeel en financiële diensten plus 6,9 percent, technische diensten plus 7,2 percent ; totaal

Van Mechelen

plus 7,1 percent. Hiermee wil ik alleen maar bewijzen dat het niet opgaat dat de administrateur-generaal in de commissie komt verklaren dat het nu uit is met geld uit te geven aan personeel, maar dat men resoluut probeert maximaal middelen vrij te maken voor televisieprogramma's.

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws : Mijnheer Van Mechelen, ik zal uw voorstelling van zaken niet betwisten. U heeft het volle recht die op uw manier voor te stellen.

U weet dat er in ieder geval een afgesproken afbouw – zij het dat hij volgens velen niet snel genoeg gaat – van personeel effectief werd doorgevoerd. Er zijn echter ook sociale afspraken die men ook bij de BRTN moet nakomen. Dit verklaart wellicht waarom ondanks de vermindering van het aantal personeelsleden er toch een stijging is van de kosten. Ik heb het zo horen uitlegen, maar misschien heb ik een andere uitleg gekregen.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer Seeuws, dit is inderdaad de grond van de discussie. De afbouw is inderdaad begonnen, maar de afbouw is totaal onvoldoende en wordt uiteindelijk gecounterd door het feit dat men tegelijkertijd, niettegenstaande de zagezegde afbouw, ondertussen toch blijft aanwerven in vast dienstverband, dat men contractuelen vast gaat benoemen, waardoor men reacties krijgt bijvoorbeeld bij de radio, die nog zeer veel contractuelen tewerkstelt. De dienst-radio ging ervan uit dat, indien de geest dan toch is om personeel vast te benoemen, zij dit dan ook maar moesten doen.

Heel die zagezegde personeelsafbouw situeert zich op 6 percent in een periode van vijf jaar, op een moment dat uiteindelijk de media televisie en radio door de technische

evolutie totaal is veranderd qua concept, qua vormgeving, qua inhoud, qua benodigde mankracht. U was zelf aanwezig in de studio's van VTM waar nu een aantal posten met slechts enkele mensen worden bediend daar waar men vroeger tal van mensen nodig had.

Mijnheer de voorzitter van de Mediacommissie, u zal zich zeker het pleidooi van de heer Gaston Geens voor twee jaar herinneren, waarin hij zich afvroeg of wij niet dringend moesten nagaan of niet meer middelen moesten worden vrijgemaakt om te investeren, zodanig dat onze openbare omroep technisch hoogwaardig en operationeel blijft in plaats van investeringen uit te stellen en geld te blijven toestoppen voor personeelsuitgaven.

Ik besluit dit luik van mijn betoog met te stellen dat het met de zachte middelen niet zal lukken. Er is behoefte aan een crisismanagement. Ik zeg u vanop deze tribune dat ik er geen genoeg mee neem dat de BRTN aankondigt het probleem te onderzoeken en voorstellen zal doen. Dit spelletje duurt al twee jaar. Ook de heer De Clerck heeft dit in de commissie onderstreept. Ik kan citeren uit de verslagen dat men ervoor zal zorgen dat oplossingen worden aangedragen daar waar de heer Goossens tijdens de bespreking van de begroting in de commissie heeft gezegd dat indien iemand een oplossing heeft voor het probleem hij het maar eens moet komen zeggen. Mijnheer Seeuws, dit is niet onze taak, maar die van de heer Goossens.

Een tweede punt in het falen van het BRT-management is het herpositioneren van televisie in Vlaanderen, het opstarten van het tweede net.

Ik verwijs naar het debat dat wij naar aanleiding van de bespreking van het meerjarenplan hebben gevoerd. De administrateur-generaal heeft toen gezegd dat met het nieuwe duidingsprogramma de behoefte aan een ruimere informatievoorziening werd in-

gevuld. Dat duidingsprogramma wordt de hefboom waarmee TV2 van zijn ghetto-imago kan worden verlost. Ik heb daartegen gereageerd door aan de heer Goossens te zeggen dat hij toch zelf niet geloofde dat dit duidingsprogramma kan functioneren als trekker voor TV2 om van het ghetto-imago te worden verlost. De heer Goossens heeft zich verbeterd en nu citeer ik uit het verslag : De administrateur-generaal nuanceert zijn uitspraak. Het duidingsprogramma wordt de body van TV2, waarrond populaire trekkers en duwers worden geprogrammeerd. Einde citaat. Misschien kan de minister mij zeggen wat die populaire trekkers en duwers zijn rond het duidingsprogramma op TV2, die er samen moeten voor zorgen dat het tweede televisienet van zijn ghetto-statuut zal afgeraken.

Wij hebben dan tijdens de bespreking van de begroting in de Mediacommissie eindelijk de directeur-generaal van de televisie aan het woord kunnen horen. De heer Ceuleers was niet aanwezig bij de bespreking van het meerjarenplan. Tijdens de bespreking van de begroting zei hij dat alles perfect evolueerde en dat men op TV2, met het programma Ter Zake, 450.000 kijkers bereikte. Ik heb toen een interview aangehaald met de heer Sterckx, de maker van Ter Zake, waarin hij spreekt over 200.000 tot 250.000 kijkers. Ik heb aan de leden van de raad van bestuur gevraagd om dit cijfer eens na te kijken. Ik heb deze ochtend de meest recente cijfers ontvangen. Voor het programma Ter Zake bedraagt de kijkdichtheid de jongste drie maanden gemiddeld 4,2 percent. Wanneer u dat percentage vermenigvuldigt met 52.000 kijkers dan komt men aan gemiddeld 218.000 kijkers.

Mijnheer de minister, als de directeur-generaal van de televisie, op 100 percent na, niet weet hoeveel kijkers er zijn voor TV2, dan vraag ik mij toch in alle ernst af waarmee wij bezig zijn.

De heer P. Dewael : Hij weet wel wanneer hij met pensioen zal gaan.

De heer D. Van Mechelen : Ik verwijs ook naar het gesprek met de heer Goossens waarin wij hem vroegen wat de bedoeling was van de openbare omroep wanneer hij zoveel financiële middelen vrijmaakte voor TV2. Wat is de doelgroep? Het antwoord was dat de doelgroep eigenlijk niet gekend is. Uiteindelijk zegt de heer Goossens dat de doelgroep bestaat en dat die doelgroep de openbare omroep in staat zou stellen om van het ghetto-statuuat te worden verlost. Mocht dit niet het geval zijn, dan zou worden bijgestuurd.

Mijnheer de minister, vindt u dat een TV2, met ongeveer 4 percent kijkdichtheid, van het ghetto-statuuat afgeraakt? Vindt u, mijnheer de minister van Cultuur, het verantwoord dat er gesnoeid wordt in eigen drama, eigen fictie, jeugdprogramma's en de betere ontspanningsprogramma's om uiteindelijk financiële middelen vrij te maken voor een TV2, waarbij we vaststellen dat een schitterend duidingsmagazine zoals Ter Zake - dat volgens mij de emanatie is van de opdracht die wij van hieruit aan de openbare omroep geven - vaak voor amper 100.000 kijkers met heel veel inzet wordt geproduceerd?

Dat leidt ons ertoe te zeggen dat het management van de openbare omroep op dit ogenblik regelrecht faalt. Wij vragen ons af hoe het nu verder moet met onze openbare omroep.

In wat de voorbije dagen en weken werd gezegd en geschreven, stellen wij vast dat er zich een schril contrast in visie ontplooit tussen enerzijds de basis - de kaders - en anderzijds de hiërarchische top van die openbare omroep.

In het voorjaar was er een pijnlijk openbaar conflict tussen de directeur-generaal televisie en zijn sportredactie. De jongste weken zien we een schril contrast tussen de visie

van enerzijds de directeur-generaal televisie en anderzijds de Wetstraat-journalisten, degenen die de informatie- en duidingsprogramma's maken. De directeur-generaal televisie heeft in een Humo-interview aangekondigd dat hij blijft, dat hij met alle mogelijke illegale middelen zal moeten worden verwijderd, maar dat zo-wat alle anderen kunnen opstappen. De sportredactie mag volgens hem zelfs integraal worden ontslagen.

Als we het Humo-interview van de directeur-generaal televisie vergelijken met het zakelijke, inhoudelijk goed onderbouwde standpunt van de heer Sterckx in De Morgen van 30 november 1994, dan begin ik mij toch af te vragen welk beleid er bij onze openbare televisiezender nog wordt gevoerd. De kloof tussen de hiërarchische top en het kader is nog nooit zo groot geweest. Een heroriëntatie en herstructurering zijn dan ook meer dan ooit noodzakelijk.

De roep om een slagkrachtige openbare omroep moet snel en efficiënt worden beantwoord. Mijnheer de minister, er gingen vijf kostbare jaren verloren. Toen op 1 februari 1989 de commerciële televisieomroep op een overdonderende wijze Vlaanderen veroverde, heeft de toenmalige PVV - nu VLD - een duidelijke analyse gemaakt van de problematiek. Wij hebben op basis van deze analyse op 16 maart 1990 een voorstel van decreet ingediend. Met andere woorden, amper een jaar na de start van de commerciële omroep hebben wij een voorstel van decreet ingediend dat voorzag in een grotere autonomie voor de openbare omroep, in een eenvoudig en doorzichtig management, in budgettaire zekerheid, in het afsluiten van een resultaatverbintenis, en in het voeren van een dynamisch personeelsbeleid gebaseerd op een privaatrechtelijk arbeidsstatuuat. U hebt dat voorstel verworpen en gekozen voor het decreet Van Rompuy. Daardoor hebben we vijf kostbare jaren verloren en onze openbare omroep in een bijna uitzichtloze toestand gemaanoeuvreed.

Vandaag beginnen wij het eens te raken over de analyse van het probleem. We zoeken nu naar de remedies. De VLD stelt met tevredenheid vast dat de remedies zeer dicht aanleunen bij het voorstel van decreet van 16 maart 1990. Wij hopen dan ook dat de achterstand ter zake nu snel wordt goedgeemaakt. Er is goed decretaal werk nodig. Wij zijn bereid - en u hebt dat de jongste dagen al ondervonden - om op korte termijn mee te werken aan een nieuw statuut voor de openbare omroep, op voorwaarde dat dat beleid stoelt op een brede visie van het Vlaamse medialandschap. Wij willen constructief meewerken aan de uitbouw van een nieuw mediabeleid dat getuigt van een open geest en dynamisme, en dat wil anticiperen op de steeds snellere technologische vernieuwingen. Maar dit mag geen alibi zijn om van de BRTN-begroting 1995 - het gaat om 9.500 miljoen frank - zomaar een overgangsbegroting te maken. We moeten aan de huidige raad van bestuur en het huidige management vragen dat ze anticiperen op de visie van de Vlaamse Raad.

Ik stel onomwonden dat diegenen die niet bereid zijn om hieraan in het belang van de kijkers en de luisteraars mee te werken zelf hun conclusies moeten trekken. Zij maken zich onmogelijk voor de nabije toekomst. Er zal geen nieuw beleid voor de openbare omroep ontstaan door mensen te kwetsen, te beledigen of door wild om zich heen te schoppen. Ik stel vast dat er bij de BRTN voldoende creatieve krachten aanwezig zijn om een nieuw beleid door te voeren. Mijnheer de minister, het is aan u om deze mensen in de volgende maanden voldoende rugdekking te geven ten opzichte van hun hiërarchische meerderen. Dan kunnen de positieve krachten binnen de openbare omroep hun werk doen en kunnen wij streven naar de operationele omroep waarvan wij allen dromen. De 10 miljard frank kan dan op de meest efficiënte manier in het belang van de kijker en de luisteraar worden aangewend.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is vreemd om hier vandaag de begroting voor de Media te bespreken terwijl al werd vastgelegd dat wij in januari het grote mediadebat zullen voeren. Wij zullen dan ruim de kans krijgen om van gedachten te wisselen over de medianota van de minister. Wij moeten vandaag de overgangsbegroting bespreken, maar toch kunnen we een aantal dingen beter laten rusten. Ik zal dan ook niet spreken over de zaken die de kern vormen van het debat over de medianota.

Hoewel wij een voorstel van decreet inzake lokale radio klaar hebben en wij klaar zijn om hierover de strijd met de VLD aan te binden, zal ik dit onderwerp voorlopig laten rusten.

Ook op de regionale televisie zal ik niet ingaan omdat de minister voorstelt om dit in 1995 te evalueren.

Verder vormen de kabelmaatschappijen een interessant onderwerp. We moeten hun rechten en plichten nader bekijken, evenals de mogelijkheid om tussenbeide te komen in hun dagelijks beleid. Dit is een zeer belangrijke materie die in lengte van jaren determinerend zal zijn voor ons beleid.

Als wij als overheid nog tussenbeide kunnen komen, dan valt die tussenkomst te situeren op het vlak van het kabelbeleid en de manier waarop de kabelmaatschappijen zich opstellen.

Ook op de vrije nieuwsgaring zal ik niet ingaan. Ik stel vast dat men ter zake verscheidene initiatieven heeft genomen, maar wij waren de eersten om een voorstel van decreet in te dienen. Nu rest natuurlijk nog de vraag over de bevoegdheid. Wij vinden dat de Raad van State zo snel mogelijk een advies moet uitbrengen zodat wij ook dit element met kennis

van zaken verder kunnen uitdiepen, zo mogelijk reeds in januari. Aanluitend op het advies van de VLD en van collega Van der Maelen hebben we al een voldoende basis om op relatief korte termijn tot een conclusie te kunnen komen. Ook over het tele- en medianet komt er geen debat. Ook dit is eigenlijk verbonden met de kabelinfrastructuur. Op dit vlak zijn er reeds initiatieven aangekondigd, maar ik heb in de commissie reeds gezegd dat ze mijns inziens het voorwerp van een apart debat zouden moeten uitmaken. We moeten immers bepalen welke telecommunicatiestructuur wij in Vlaanderen willen en op welke manier we ze willen uitbouwen. Zullen wij een eigen kabelnet prioriteit geven? Zal er op dit net naast de distributie van televisie en radio ook ruimte overblijven voor het aanbieden van andere telecommunicatiediensten, dit in concurrentie met Belgacom?

Deze belangrijke discussie zal wellicht ook in 1995 aan bod komen.

Mijn tussenkomst handelt evenmin over de nieuwe structuur van de BRTN. Het staat buiten kijf dat de wijze waarop BRTN hervormd wordt een van de belangrijkste onderwerpen is van het debat van 1995. Men moet kiezen voor de meest slagvaardige structuur met nieuwe mensen die het beleid voeren.

Mijnheer de minister, vooraleer wat dieper in te gaan op een drietal voor mijn fractie belangrijke aspecten van het mediabeleid, wens ik u een paar concrete vragen te stellen.

Ten eerste, deze begroting voorziet in financiële middelen voor Film in Vlaanderen. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de bijkomende geldmiddelen geen garantie bieden voor een nieuw beleid. Ik hoop dat de aangestelde commissie een dynamische aanpak voorstaat. Men voorziet eveneens in de mogelijkheid filmhuizen op te richten waar de betere en minder commerciële film aan bod komt. Kunt u het huidig beleid ter zake wat nader toelichten?

Ten tweede, het Flagey-gebouw. Op dit ogenblik is het dossier voorwerp van regionaal gekleurde discussies tussen de BRTN en de Franstalige omroep. De BRTN moet, mijns inziens, het dossier met grote zelfzekerheid afhandelen. De Vlaamse Raad moet samen met het privé-initiatief het Flagey-gebouw een nieuwe culturele bestemming geven.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister een van de aandachtspunten van de CVP inzake mediabeleid handelt over de toekomst van de BRTN.

Mijn fractie is van oordeel dat de openbare zender in de toekomst prioriteit moet geven aan de productie van programma's.

Het zelf produceren van beeldmateriaal moet absolute prioriteit krijgen en staat ver boven het louter verzamelen en uitzenden van buitenlandse aanvoer. Daar moet bovendien een bewuste politiek aan worden gekoppeld om erop toe te zien dat de openbare omroep op de meest doeltreffende en eigenzinnige manier daartoe over gaat. De openbare omroep draagt hierin een grote verantwoordelijkheid. Het loont niet van het zoveelste spelprogramma een flauw maar succesvol afkooksel te maken of onvermoeibaar herhalingen van bijvoorbeeld documentaires uit te zenden. Het gaat erom naar originaliteit te zoeken op Belgisch grondgebied, het vakmanschap van onze eigen mensen een kans te geven. Daartoe moeten de grenzen worden afgetast. Er leeft heel wat talent in Vlaanderen, laten we het dan ook aan het werk zetten in het kader van cultuur en creativiteit.

Ook het bewaren van beeldmateriaal verdient onze onverdeelde aandacht. Ik vernam dat de archieven van de BRTN zich in een erbarmelijke toestand bevinden. Met die schat aan materiaal, het geheugen van België gaat de geschiedenis van Vlaanderen, van een streek, verloren. Veel ervan zou overigens niet langer bruikbaar zijn. We moeten hier nu heel bewust op inspelen.

De Clerck

Behalve de produktie zelf, mogen we tevens de plaats van een openbare omroep binnen de maatschappij niet uit het oog verliezen. Ik zou de openbare omroep dan eerder als een forum of een plein omschrijven sommigen noemen het ook wel een virtueel plein- dat als een centrale gegevensbank dienst doet en waar eenieder die dat wil terecht kan. De belangstellende moet er echte referentietiegegevens in terugvinden en is zeker van wat hij ziet en hoort. Dat behoort de openbare omroep in elke stad te vertegenwoordigen. Bovendien zal dat ook het onderscheid vormen met andere mogelijke pleinen. Om even in de sfeer van de beeldspraak te blijven : binnen een stad kunnen er zich vele arena's of ontspannings- en amusementsoorden bevinden, maar de BRTN moet het middelpunt blijven waarrond arena's zoals VTM – die deze rol misschien wel perfect kan invullen – een ondergeschikte positie innemen. Die idee wil ik in de toekomst ontwikkeld zien. De stad als dusdanig zal zich in de toekomst uitbreiden en het lijkt me dan ook vanzelfsprekend dat doelgroepentelevisie de meest aantrekkelijke toekomstperspectieven biedt. Het verspreiden en het uitzenden van beelden wordt dan de ultieme doelstelling. Die pleinen, die ontmoetingscentra zullen als paddestoelen uit de grond rijzen en de autosnelwegen zullen die evolutie volgen. Binnen die onvermijdelijke toestand, vormt de openbare omroep dan een quasi-officiële functionaris die ons op de hoogte houdt van wat er gaande is. Informatieverstrekking staat daarbij centraal.

Ik treed de stelling van de BRTN-verantwoordelijken niet bij als zou worden gemaakt en evenveel ontspanning moet worden gebracht. De aandacht van de BRTN moet niet zo evident naar al die ontspanningsprogramma's gaan, zij moet voorrang geven aan informatie en vorming. Zij moet dit op een veel efficiëntere

manier uitbouwen, veeleer dan mee te spelen in het spel van de kijkcijfers.

De openbare omroep moet een duurzaam produkt aanbieden, en niet het consumptieartikel van anderen proberen te imiteren. Als wij de meerjarenprogramma's vanwege de BRTN ontvangen, stoort mij stevast dat ze nooit dit soort vooropstellingen bevatten, maar zich concentreren op de kijkcijfers en de wijze waarop de kijker maximaal wordt bediend alsof het slechts consumptie zou betreffen.

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws : Mijnheer de voorzitter, ik spreek hier weliswaar ten persoonlijke titel, maar ik meen dat velen het eens zijn met de zienswijze van de heer De Clerck, op voorwaarde dat wij er de prijs voor willen betalen. Er hangt bijvoorbeeld ook een aardig prijskaartje aan het filmarchief. Iedereen moet het dan ook eens zijn over de manier waarop wij zulks verzekeren voor de toekomst. Dan moeten wij de discussie over de kijkcijfers ook op een andere manier voeren, en ons niet blindstaren op een kijkdichtheid van bijvoorbeeld 4 procent voor Ter Zake – al heeft dit programma reeds een prijs gewonnen. Dat is de kern van het probleem, en ik weet ook niet of de hele bevolking hiermee akkoord gaat.

De heer S. De Clerck : Dat is inderdaad het debat, waarbij ik een persoonlijke mening vertolk. Archiveren is natuurlijk een kostelijke activiteit, maar tegelijkertijd levert het een schat aan informatie op die de basis vormt van de economische activiteit. Het bevat ook veel creativiteit en auteursrechterlijke juweeltjes, en de betere exploitatie zou financiële inkomsten kunnen opbrengen die nu niet worden aangewend. Dat soort geheugen is een rijkdom voor de toekomst.

Een derde element is de denkoefening

die wij moeten maken over de loskoppeling van de programmatie en de infrastructuur. De ontwikkeling van de beste programma's en de beste informatie staat tegenover de hele infrastructuur, die in het geval van de BRTN een loodzware massieve structuur is geworden en in zijn geheel niet meer van deze tijd is.

Om het even welke structuur in om het even welke onderneming toont duidelijk het verschil aan – men werkt met netwerken, met lossere gegevens. Ik heb helemaal niet de bedoeling om radio en televisie uit elkaar te halen, maar de logge infrastructuur die grote investeringen vereist – al dalen de investeringen – noopt mij om te zeggen dat wij moeten komen tot een loskoppeling van die gegevens – programmatie enerzijds, techniek en infrastructuur anderzijds. De infrastructuur moet neutraler en door meer mensen worden gebruikt, en dat mag in de toekomst niet meer exclusief behouden blijven voor het huis van de BRTN. Het personeel zit erin vastgeankerd en heeft niet meer de flexibiliteit om in te spelen op de dagdagelijkse behoeftes.

Er moet dringend werk worden gemaakt van een nieuwe structuur. Dit kan echter niet van de ene dag op de andere worden gerealiseerd en er zullen dan ook overgangsregelingen moeten worden uitgewerkt. De creativiteit moet echter worden losgekoppeld van het technische aspect en er moet er meer flexibiliteit komen, ten einde te kunnen inspelen op de opdracht van een openbare omroep. Hiervoor kan eventueel een beroep worden gedaan op derden. Op grond van deze elementen zal ik het debat dat in januari zal worden gevoerd aandachtig volgen. Ik ben het eens met de heer Van Mechelen die zegt dat wij hierover niet veel gras mogen laten groeien. Wij moeten inderdaad doorgaan met het herschikken van de BRTN. De BRTN-structuur is evenwel prioritair. Indien wij echter de wagen te zwaar beladen, bestaat het risico dat wij er niet ver mee

De Clerck

zullen geraken. Toch meen ik dat de omstandigheden nu gunstig zijn om hiervoor een gepaste oplossing te vinden.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vandaag bespreken we de begroting Media waarbij de BRTN-begroting steeds het grootste gedeelte van de koek krijgt toebedeeld.

Het gaat om een aanzienlijk bedrag, maar indien een goede openbare omroep behoorlijk wil functioneren, moet zij over voldoende financiële middelen kunnen beschikken.

Hierbij denk ik evenwel aan een geherstructureerde openbare omroep en niet aan een omroep zoals de huidige BRTN. Een dergelijke omroep moet een duidelijk vastgelegde opdracht hebben en men moet een aantal basisprincipes respecteren op het vlak van neutraliteit en objectiviteit. Dit is helaas toekomstmuziek.

De huidige BRTN-top heeft in de commissie voor de media gepleit voor voldoende financiële middelen. De wijze waarop was echter een bijzonder triest schouwspel. Het is voor mijn fractie absoluut onaanvaardbaar dat een dergelijke onderneming meent zich bij het pleidooi voor het verkrijgen van financiële middelen niet op een ernstige manier te moeten verantwoorden. De BRTN-verantwoordelijken hebben duidelijk bewezen dat ze geen enkele visie hebben op de toekomst van hun eigen huis. Dit is eveneens onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. Er werd wat rond de pot gedraaid en op bepaalde ogenblikken had ik de indruk dat men een vorm van chantage uitoefende door herhaaldelijk te stellen dat men voor kwaliteitsprogramma's over te weinig financiële middelen beschikt en dat goede programma's maken zeer veel geld kost. Wanneer het daarover ging, waren de beleids-

verantwoordelijken duidelijk en concreet. Dit was evenwel niet het geval wanneer het debat meer diepgang kreeg. Dit kwam op een pijnlijke wijze tot uiting wanneer het toekomstperspectief ter sprake kwam. Ik spreek dan nog niet over de uitspraken van de administrateur-generaal inzake de belangenvermenging die in hoofde van de VUM is ontstaan. Er waren zelfs verontrustende uitspraken die aantoonde dat de administrateur-generaal ofwel niet wist waarover het ging, ofwel weinig bekommerd is om de financiële toekomst van zijn onderneming. Ik hoop dat aan de beleidsverantwoordelijken duidelijk wordt gemaakt dat een dergelijke houding in de toekomst niet langer kan worden geduld.

De BRTN-begroting voor 1995 ligt in dezelfde lijn als vorig jaar. Bijzonder opvallend en verontrustend blijft de enorme druk van de personeelskost op de totaliteit van de BRTN-begroting.

Meer dan vijf miljard frank, meer dan de helft van de totale begroting van de BRTN. Die situatie is absoluut onhoudbaar en hypothekeert de toekomst van de BRTN. Hieraan sleutelen en deze kost aanzienlijk terugdringen, is dan ook een belangrijke opdracht voor de openbare omroep. Alleen hebben wij kunnen vaststellen tijdens de besprekingen in de commissie dat de administrateur-generaal niet van mening is dat de personeelskost overdreven is, al is hij er wel van overtuigd dat er ruimte is voor sanering. Bij het lezen en bekijken van de cijfers op het vlak van de personeelskosten trek ik evenwel een andere conclusie. Er zijn oplossingen mogelijk. Het document dat de BRTN heeft bezorgd, kan bezwaarlijk als een ernstige aanpak van dit probleem dossier worden genoemd. Individuele misbruiken binnen de BRTN bij het personeel die de laatste tijd enkele malen zijn aangeklaagd in interviews moeten uiteraard worden aangepakt, maar dat zal niet de enige oplossing zijn. De BRTN moet dringend onderzoe-

ken welke taken kunnen worden afgestoten. Dat doet hij niet. Wij moeten er op aandringen dat hij daar zo spoedig mogelijk werk van maakt. Het mag niet blijven bij een studie of een onderzoek door de diensten zelf. Er moeten dringend concrete voorstellen komen en daar mag de BRTN geen jaren meer mee wachten.

Het personeelsdossier is echter niet het enige punt. Ook de programmatie is nauw en uitsluitend verbonden met de begroting. Alhoewel de BRTN-top duidelijk heeft bewezen geen enkele behoorlijke en uitgewerkte visie te hebben op de programmatie is hij er zich toch wel van bewust dat in het licht van de toekomstige ontwikkelingen met bijkomende nieuwe commerciële zenders, of het nu een tweede VTM-net is dan wel andere nieuwelingen, het aanbieden van kwaliteitsprogramma's noodzakelijk is. Dit is inderdaad een belangrijke uitspraak, een juiste vaststelling. Maar, het mag niet bij deze vaststelling blijven. De BRTN moet dit concreet invullen, en ook hier blijft hij in gebreke en blijft de commissie op haar honger zitten. Vandaag stellen wij vast dat dit niet altijd de eerste zorg is van de openbare omroep. Integendeel. Hij moet eindelijk eens gaan beseffen dat het niet zijn taak is de strijd tegen de commerciële zender, of zoals het in de toekomst zal zijn, tegen een batterij van commerciële zenders, aan te gaan. De druk van de commerciële zender zal steeds groter worden. Een vermindering van het marktaandeel in de toekomst, wat het geval zal zijn, is op zich geen schande want kijkcijfers mogen niet het alfa en omga zijn. Maar de BRTN mag de strijd tegen de commerciële zender niet opgeven op het vlak van de kwaliteit en de inhoud. Onze openbare omroep moet de kijker overtuigen door kwaliteit te leveren. Met kwaliteit kan de openbare omroep een blijvende aantrekkingskracht uitoefenen, want op dat vlak laat de commerciële zender vaak veel te wensen over. Meer dan

Dillen

in het verleden moet de openbare omroep aandacht krijgen voor de inhoud en de programmatie. Ik beseft duidelijk dat hiervoor voldoende financiële middelen nodig zijn. Mijnheer de minister, u kent onze mening in verband met de toekomst, mits er aan een aantal fundamentele voorwaarden wordt voldaan. Hierover zal ik nu niet uitweiden. Dit is een ander debat dat wij hopelijk in de nabije toekomst zullen kunnen voeren. Vandaag zitten wij met de realiteit van de bestaande BRTN zoals die door de jaren is gegroeid. Het argument van onvoldoende financiële middelen is geen overtuigend argument. Er zijn andere mogelijkheden om de situatie te verhelpen. Ik denk bijvoorbeeld aan een andere bezettingsstrategie dan de huidige, enkel in afwachting van een grondig vernieuwde openbare omroep die niet enkel in een nieuw kleed is gestoken maar waar ook op een fundamenteel ingrijpende wijze veranderingen worden gerealiseerd.

Ook de rechtstreekse hulp aan de opiniepers is een aspect van de begroting. Wij stellen vast dat deze onveranderd blijft. Ik vrees dat hij met een bijkomende commercialisering van de televisie in de nabije toekomst ontoereikend zal zijn. Door een steeds verdere commercialisering van radio en televisie blijven de jaarlijkse inkomsten uit publiciteit dalen bij de schrijvende pers.

De jongste jaren heeft de schrijvende pers reeds zware klappen moeten incasseren. Denken wij maar aan de oprichting van VTM, van Radio Donna, aan het toekennen van inkomsten uit de privé-sponsoring aan de BRTN. Het verschijnen van nieuwe commerciële zenders op het scherm zal de situatie van de schrijvende pers er niet beter op maken. De geschreven pers zal waarschijnlijk niet kunnen profiteren van de mogelijkheid tot participatie in de commerciële zender, zoals dat al het geval was bij de oprichting van VTM, waardoor een deel van de ver-

loren inkomsten hadden kunnen worden gerecupereerd.

Onze fractie is niet gekant tegen het principe van financiële steun aan de schrijvende pers, integendeel. Wij gaan echter niet akkoord met de vandaag gehanteerde verdeelsleutel. Het is onaanvaardbaar dat een krant van een duidelijke ideologische kleur met het leeuwedeel van de subsidies gaat lopen. De verdeling van de financiële steun aan de opiniepers moet gebeuren volgens objectieve, duidelijke afspraken en criteria, niet volgens het dictaat van een politieke partij. Dit zal de volgende jaren tot problemen leiden.

Mijnheer de minister, vandaag een begroting goedkeuren die betrekking heeft op heel 1995 is eigenlijk zinloos, althans als het uw vaste overtuiging is niet alleen te discussiëren, maar de openbare omroepen ook volledig te vernieuwen. Ik voeg er echter onmiddellijk aan toe dat mijn fractie bijzonder sceptisch is over het resultaat omdat u weigert op een echt democratische wijze te werk te gaan en omdat u de discussie over het toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap niet open stelt voor alle fracties in deze Vlaamse Raad. U sluit een bepaalde fractie uit, die toch ook op een democratische wijze is verkozen. Vergeet echter een zaak niet. Uw houding is een regelrechte belediging aan het adres van de vele Vlamingen die hun stem niet kunnen laten vertolken in het belangrijke mediadebat. Uw houding is een regelrechte schande en in een democratisch land absoluut onaanvaardbaar. U levert daardoor zelf het bewijs van een antidemocratische ingesteldheid. Ik vraag u nogmaals uw mening te herzien. Dat kan uw geloofwaardigheid en de geloofwaardigheid van het uiteindelijke resultaat van de wijzigingen in de mediawereld alleen maar ten goede komen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maelen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, zoals Stefaan De Clerck het zoëven zei, voelt het wat ongemakkelijk aan om vandaag, enkele weken voor het grote mediadebat waar wij veel van verwachten, hierover te spreken.

Mijn uiteenzetting zal kort zijn. Ik zal mij beperken tot het essentiële, namelijk de openbare omroep.

Bij de bespreking van het meerjarenplan, en normaal zou ik dit nu in extenso bij de bespreking van de begroting nog eens hernemen, heeft de SP-fractie verklaard dat de openbare omroep ons na aan het hart ligt. Dat zal niemand verwonderen. Ik heb geprobeerd daarvoor een aantal elementen naar voren te schuiven. Ik denk dat het goed is om die nog even te herhalen en na te gaan in welke mate wij een geruststelling vinden in het meerjarenplan en in de begroting die daarin past.

Waarom willen wij een goed werkende openbare omroep ? Wij hebben daarvoor vijf redenen.

Ten eerste, zijn wij van mening dat er, zoals het Hof van Karlsruhe in Duitsland gezegd heeft, in elke goed functionerende parlementaire democratie in West-Europa een sterke openbare omroep nodig is omdat het te belangrijk is om communicatie uit handen te geven. Het kan niet dat men communicatie in een Westeuropese maatschappij overlaat aan degenen die het uitsluitend willen gebruiken om er geld mee te verdienen.

Ten tweede, ligt de openbare omroep ons na aan het hart omdat wij een openbare omroep nodig hebben om verscheidenheid in de maatschappij te brengen.

Commerciële omroepen worden immers door het marktmechanisme gedwongen om hun programmering af te stemmen op de grote massa's van kijkers in de hoop hun reclame-inkomsten te kunnen verhogen. In een normaal functionerende Westeuropese maatschappij is er naast de

Van der Maelen

commerciële omroepen omwille van de verscheidenheid behoefte aan een goed functionerende openbare omroep.

Ons derde argument voor een openbare omroep is een sociaal argument. Bij een vergelijking van de programmering van de openbare omroep met die van de commerciële omroepen stellen we vast dat de programmering van de openbare omroep programma's bevat voor heterogene groepen waardoor de solidariteit en de collectieve identiteit wordt beklemtoond en sociale uitstoting wordt tegengegaan.

Een vierde argument heeft te maken met het feit dat internationalisering en commercialisering de culturele eigenheid in het gedrang brengen. Wij behoren zeker niet tot de pleitbezorgers van een eng nationalisme, maar denken toch wel dat de eigen identiteit via een goed functionerende openbare omroep die zich niet laat

SP-Raadslid Dirk Van der Maelen benadrukte in zijn uiteenzetting bij de bespreking van de Mediabegroting het nut van een sterke slagvaardige openbare omroep

dicteren door commerciële belangen, beter beschermd wordt.

Een laatste reden waarom wij voor een sterke openbare omroep pleiten, houdt verband met de revolutie in de communicatie. Alleen via het kanaal van de openbare omroep kunnen wij voorkomen dat er informatierijke en informatie-arme burgers zijn.

Mijnheer de minister, wij vrezen dat deze vijf belangrijke taken van de openbare omroep op het ogenblik niet goed vervuld worden. Wij vragen – en wij hebben dit ook al duidelijk gemaakt in de commissie – dat de organisatorische hypotheek, de financiële hypotheek en ook de technologische hypotheek die momenteel op de BRTN rusten, zo vlug mogelijk worden weggenomen. Die zal niet worden weggenomen door een meerjarenplan en zeker ook niet door deze begroting. Wij willen het debat over de BRTN van 12 januari eerstkomend aanvatten met de vaste wil om van de openbare omroep een slagvaardige – het woord is al bijna afgezaagd – instelling te maken die de vijf taken die ik zonet heb opgesomd, zou kunnen vervullen.

Mijnheer de minister, de SP-fractie zal deze begroting die wij als een overgangsbegroting beschouwen, volmondig goedkeuren, maar met in het achterhoofd de intentie werk te maken van een nieuwe slagvaardige openbare omroep. *(Applaus bij de SP, de CVP en de VU)*

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn uiteenzetting in twee delen opsplitsen. In de eerste plaats wil ik een aantal algemene beschouwingen en vragen wijden aan het globale mediabeleid, wat kan worden beschouwd als aanloop tot het al aangekondigde debat over de medianota. In de tweede plaats wil ik een aantal concrete vragen stellen over het mediabeleid.

De motie die de meerderheid onlangs heeft goedgekeurd en die de aanleiding vormt tot het schrijven van de medianota, hecht nogal wat belang aan de term verscheidenheid, een term die collega Van der Maelen daarnet ook gebruikte. Ik vraag me af of het geen tijd wordt om die term beter te omschrijven. Hoe verscheiden moet het medialandschap wel zijn ?

Het bestaande evenwicht wordt na de overname van een mediabedrijf vaak precair genoemd. Het is echter opvallend dat het nooit wordt doorbroken.

Welke maatstaven worden er gehanteerd om de begrippen verscheidenheid of pluriformiteit te gebruiken ?

Zijn het economische maatstaven ? Is het aantal mediabedrijven in Vlaanderen richtinggevend ? Wordt er een sociaal criterium gehanteerd : het aantal journalisten of redacties die werkzaam zijn in de mediabedrijven ? Of gaat het om een politiek criterium ? Is het belangrijk dat er diverse ideologische strekkingen aan bod komen ? Het kan ook een cultureel criterium zijn. Het kan gaan om de verscheidenheid van de redactionele inhoud. Wanneer wij deze term gebruiken, moeten we hem ook preciseren.

Dit geldt ook voor een andere term, die eveneens in de motie naar voren werd gebracht, namelijk de Vlaamse identiteit, de verankering van onze Vlaamse media.

Mijnheer de minister, ook u gebruikt deze term zeer geregeld en sluit hiermee aan bij de minister-president, die het heeft over de economische verankeringsstrategie. Wat de media betreft, zou men kunnen zeggen dat de minister-president zich bekommert om de verankering van de hardware, terwijl u zich bezighoudt met de mediasoftware.

Welke criteria worden hier dan weer gehanteerd ? Is het de nationaliteit van de aandeelhouders of het land waar een bepaald bedrijf zijn geld op

Van Dienderen

de bank heeft staan ? In sommige gevallen zou het dan zeker om de Luxemburgse nationaliteit gaan.

Hoe groot moet het percentage zijn dat in Vlaamse handen is ? Indien dit het criterium is dat wordt gehanteerd, is het dan niet interessant dat de Vlaamse Uitgeversmaatschappij een bod doet op VT4 ? VT4 wordt hierdoor immers Vlaams en ik vraag mij af of u uw verzet tegen VT4 dan niet moet mildereren of opgeven.

Gaat het misschien om de nationaliteit van de moedermaatschappij of van de dochtermaatschappij, of om de nationaliteit van de creatieve programmamakers ? Indien dit het criterium is, dan is VT4 uiteraard een Vlaams initiatief want er worden allemaal Vlaamse mensen voor geëngeneerd.

Of is het criterium de taal van de mediaproducten of de markt waarnaar het bedrijf zich richt ? Wat dan met Roularta, dat zich zoekt te ontplooiën in de richting van Rijsel ?

De Vlaamse identiteit, de verankering behoeft heel wat precisering. Wanneer deze termen mistig en onduidelijk blijven, vinden de media-bedrijven hierin een handig argument om aan politieke lobbying te doen. De Vlaamse identiteit waarmee zij gaan schermen en die zelfs in de kledij van hun hostessen wordt weerspiegeld, wordt het discours om hun zakelijke belangen te verdedigen en om hun politiek boodschapsplanlijstje te ondersteunen.

De Vlaamse identiteit wordt dan het ultieme argument om te pleiten voor een tweede net, voor een commerciële radio en voor het behoud van het reclame-monopolie.

Humo is zeker een kritisch blad in ons medialandschap. Het heeft onlangs nog bewezen dat zijn informatie ook in België en in Vlaanderen gevolgen kan hebben. Hoewel de Humo-journalisten Vlamingen zijn,

is het aandeelhouderschap in vreemde handen. Het is zelfs lange tijd in Franstalige handen geweest. Het is dus nodig zich eens ernstig te bezinnen over de betekenis van de Vlaamse verankering.

Een derde begrip dat regelmatig wordt gebruikt, is de term kwaliteit van de mediaproducten. Er kan lang worden gedebatteerd over het feit of het om populaire of elitaire cultuur gaat. Het komt mij in elk geval voor dat wij meer operationele criteria moeten zoeken om ook dit tot een meer hanteerbaar begrip te maken.

Op het vlak van de informatie bijvoorbeeld zouden volgende elementen als kwaliteitscriteria kunnen worden weerhouden : snelheid in de detectie van feiten, volledigheid in de selectie ervan, accuratesse in de weergave ervan, relevantie in de duiding, argumentatiekracht in de opinievorming, begrijpelijke maar correcte taal, originele doch heldere stijl. Dergelijke criteria moeten volgens mij worden gezocht in alle domeinen.

Indien de kwaliteit ons bekommert, is het belangrijk de programma's streng te beschermen tegen het insijpelen van commerciële boodschappen. Tegenwoordig wordt alles derwijze vermengd en worden allerlei katernen aan de weekbladen toegevoegd dat zelfs specialisten soms het onderscheid niet meer kunnen maken tussen de commerciële en de redactionele boodschappen. Bijgevolg is een verfijning van de reclame en van de wetgeving inzake sponsoring ook om kwaliteitsredenen van zeer groot belang.

Ik kom nu tot het concrete deel van mijn betoog, inhakend op de bescherming van de kwaliteit en ingaand op de pleidooien voor kindereclame en het doorbreken van de vijf minuten-regel die wij vorige vrijdag tijdens ons bezoek aan VTM nogmaals moesten horen.

Mijnheer Van Mechelen, samen met de andere fracties van de Vlaamse

Raad, was u het ermee eens de minister niet te volgen inzake het doorbreken van de vijf minuten-regel. Thans gaan er echter andere geluiden op in uw fractie. Blijkbaar wil de VLD op dat vlak de wensen van VTM toch inwilligen. Volgens mij is dat echter niet wenselijk, precies omdat kinderen het minst in staat zijn het onderscheid te maken tussen redactionele en publicitaire inhoud.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer Van Dienderen, iedereen is uiteraard verantwoordelijk voor zijn woorden, maar ik vind dat u moet leren niet met twee maten en twee gewichten te werken.

Ik weet niet of u zaterdag de gelegenheid had te kijken naar de eigen ontspanningsprogramma's van de BRTN. In dat verband denk ik aan Het Verdriet van België en aan de nieuwe serie van FC De Kampioenen. Welnu, wat vindt u ervan als de BRTN voor produkties zoals FC De Kampioenen, waarvan men weet dat zij worden gemaakt om top-kijkcijfers te scoren, erin slaagt gedurende dertig seconden een acteur in beeld te nemen die een krant leest, derwijze dat de titel ervan – Het Nieuwsblad – goed leesbaar is ? Even later, in hetzelfde programma, kwam een andere acteur in beeld die eveneens zijn best deed om de titel van het tijdschrift dat hij las – Voetbal – zo merkbaar mogelijk te maken.

Ik zal de VAR-cijfers van december eens nakijken, maar ik ben er rotsvast van overtuigd dat Het Nieuwsblad in de periode november-december een belangrijk contract heeft gesloten met de VAR.

Welnu, ik noem dat valsspelen en het zijn in eerste instantie de politici die moeten trachten dergelijke misbruiken ten opzichte van de openbare omroep aan banden te leggen.

De spelregels moeten inderdaad worden nageleefd en minister

Van Mechelen

Weckx vraagt hiervoor duidelijke instrumenten in zijn beleidsnota. Op dat vlak moeten wij hem volgen.

Mijnheer Van Dienderen, tot slot nog dit. U mag het debat niet steeds eenzijdig blijven voeren en doen alsof de enen de puriteinen zijn en de anderen van een zeer laag allooi, want dat werkt storend.

De heer H. Van Dienderen : Ik voel mij hierdoor helemaal niet geïrriteerd. Ik heb trouwens zelf klacht ingediend tegen de BRTN omdat die omroep in een informatief programma, het radioprogramma Voor de dag, samenwerkte met een commercieel tijdschrift, namelijk Knack. Ik denk dat meer mensen in Vlaanderen gebruik zouden moeten maken van de mogelijkheid om bij de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring klacht in te dienen wanneer welke omroep dan ook de bestaande wetgeving met de voeten treedt.

Mijnheer Van Mechelen, de Raad voor reclame en sponsoring heeft soms ambtshalve kritiek geleverd op het werk van de BRTN. In de evaluatie van deze Raad lees ik dat, in tegenstelling tot VTM, de BRTN in een aantal gevallen zijn praktijken heeft aangepast aan wat de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie van hen vroeg, terwijl VTM stelselmatig in beroep gaat bij de Raad van State om op die manier in feite de bestaande wetgeving te neutraliseren. Ik ben in het bezit van de beslissingen van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie, die zeer degelijk zijn geargumenteed ; juridisch kan men daar geen speld tussenkrijgen. Welnu, men vertraagt de zaak ; men wendt zich tot de Raad van State en men zet de aangeklaagde praktijken voort, dit in tegenstelling tot de handelwijze van de openbare omroep.

Mijnheer Van Mechelen, eigenlijk bent u nogal handig over de globale

problematiek begonnen terwijl ik het precies over de kinderreclame had en over de contradictie in uw fractie. Uw standpunt ter zake sloot aan bij dit van de overgrote meerderheid in de Vlaamse Raad die vond dat kinderen het onderscheid niet kunnen maken en kinderen vooral naar Vlaamse zenders kijken. Als wij die Vlaamse zenders dan al reclamevrij kunnen houden vóór en na de kinderprogramma's is dat al een zeer belangrijke pedagogische daad. Kinderen kijken vooral naar Vlaamse zenders. Ik stel vast dat uw fractie er nu andere ideeën op nahoudt en daarop hebt u niet direct zoveel commentaar.

Mijnheer de minister, het is belangrijk ons mee te delen hoe u omgaat met de evaluatie van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring. Die Raad zegt onvoldoende middelen ter beschikking te krijgen om zijn opdracht te kunnen waarmaken, opdracht die ook in het regeerakkoord als zeer belangrijk wordt omschreven en die - en ik wil dit nogmaals uitdrukkelijk zeggen ter attentie van de heer Van Mechelen - ook, en misschien zelfs in eerste instantie voor de openbare omroep moet worden waargemaakt. De openbare omroep heeft ter zake mijns inziens het voorbeeld te geven. Dit zou ook beter lukken indien klare wijn wordt geschonken en de openbare omroep uitsluitend door overheidsmiddelen zou worden gefinancierd. Wat dit laatste punt betreft, meen ik dat wij met de VLD op dezelfde lijn zitten. Dit zou ook aberraties uitschakelen. Nu de meerderheid in de Vlaamse Raad de openbare omroep verplicht om bijkomende middelen te gaan zoeken, gaat die omroep natuurlijk de decretaal geboden mogelijkheden maximaal proberen uit te buiten en het doen op de manier zoals elk particulier bedrijf het doet. De constructie van de VAR helpt daarbij natuurlijk in zeer aanzienlijke mate mee.

Mijnheer de minister, de Raad heeft ook de reclamevoering van de regio-

nale televisie onderzocht. Collega De Clerck heeft gezegd dat deze reclamevoering in 1995 zal worden geëvalueerd. Ik heb daarbij toch vragen. Wordt op die manier niet toegestaan dat de regionale zenders een politiek van voldongen feiten gaan voeren ? Gaat men eind 1995 die regelgeving nog wel kunnen toepassen of gaat men, zoals het met de mediaregelgeving heel vaak is gebeurd, die niet aanpassen aan de feiten ?

Zal de politiek de economische actoren voor de zoveelste keer de regels geven die ze graag hebben ?

Ik heb een concrete vraag met betrekking tot de geschreven pers. Dat is een punt waarop ik geregeld terugkom.

Mijnheer de minister, u pocht ermee dat u een kwart miljoen frank aan die geschreven pers geeft. U spreekt dan opnieuw over die verscheidenheid die daardoor zou zijn gediend. We hebben er daarnet in detail over gesproken, maar ik denk dat die verscheidenheid het best wordt gediend wanneer dat redactioneel wordt waargemaakt, dus wanneer u uw steun niet onaardig koppelt aan een redactiestatuut. Ik stel herhaaldelijk vast dat u dit niet aan uw Sinterklaaspolitiek koppelt. U spreekt altijd met de uitgevers, maar zij hebben natuurlijk liever de handen vrij en wensen niet te maken te hebben met een redactiestatuut. Indien u echter die verscheidenheid belangrijk vindt, dan zijn de journalisten uw bondgenoten om dit waar te maken. In ruil voor de middelen die u de uitgevers geeft, kunt u hun onafhankelijkheid kracht bijzetten door een redactiestatuut af te dwingen. Ik wens ook nog iets te zeggen over de BRTN. Collega Van Mechelen heeft vooral gesproken over het falen van het management. Het is niet aan mij om dat goed te spreken. Ik denk dat in de tegenwoordige context heel wat meer zou kunnen worden gedaan met de ter beschikking gestelde middelen. Deze middelen zouden heel wat rationeler kunnen worden aangewend. Er zijn te veel autonoo-

Van Dienderen

me baronieën in het huis van vertrouwen. Er wordt te veel naast mekaar gewerkt. Er wordt te veel geproduceerd en pas later naar een programma gekeken waarin die produktie eventueel terecht kan.

Greet Laenens, die daarover onlangs een wetenschappelijk onderzoek heeft gepubliceerd, heeft vastgesteld dat men te weinig de creativiteit, die aan de Reyerslaan aanwezig is, gebruikt in het kader van de programmering en dat men te weinig uitgaat van een programmering om in het licht daarvan programma's te maken.

De noodzakelijke herstructurering wordt op de lange baan geschoven. Mijnheer Van Mechelen, ik kan anderzijds begrijpen dat het in de huidige context zeer moeilijk is voor de huidige leiding die aan handen en voeten gebonden is aan de politiek benoemde raad van bestuur die op zijn beurt aan decreten en andere wetten gebonden is.

Ik vind het dan ook een beetje goedkoop om zondebokken te zoeken en die met alle zonden van Israël te beladen. Volgens mij is het in hoofdzaak het decretaal kader dat voor dit gebrek aan slagkracht van de openbare omroep verantwoordelijk is. Het is door het decreet dat het zogenaamde zandlopermodel van de BRTN functioneert. Over dit zandlopermodel heeft Leo Hellemans trouwens een lezenswaardige recente Vrije Tribune in De Standaard geschreven. De programmamakers en de journalisten brengen ideeën aan, werken plannen uit. Via de hiërarchie gaan die projecten naar de leiding. Dan wordt de zandloper omgekeerd en beginnen de debatten opnieuw in de vaste commissie, in de raad van bestuur. De besluitvorming laat heel lang op zich wachten.

Welnu, het is deze meerderheid in de Raad die de structuren zo heeft vastgelegd, die zijn mannen en vrouwen in de raad van bestuur heeft

benoemd en voor dit soort van werk verantwoordelijk is. Niet de topleiding van de BRTN maar de politieke meerderheid van deze Vlaamse Raad is in de eerste plaats verantwoordelijk.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer Van Dienderen, ik denk dat u nu de waarheid toch echt geweld aandoet. De leiding van de BRTN bestaat uit twee categorieën van mensen. Enerzijds zijn er de ambtenaren-generaal, onder leiding van de administrateur-generaal en de drie directeurs-generaal, die de dagelijkse leiding van de openbare omroep moeten waarmaken en ter zake een aantal zeer verregaande bevoegdheden hebben.

Anderzijds is er een raad van bestuur die door de Vlaamse Raad wordt aangeduid. Ik denk dat in die raad van bestuur bijzonder hoogstaande mensen vertegenwoordigd zijn die bereid zijn hun verantwoordelijkheid op te nemen.

Ik heb in mijn toespraak voldoende het mismanagement op televisievlak aangetoond. Ik beklemtoon ook dat het vooral inzake televisie is dat er problemen rijzen. Het zou jammer zijn om het succesvolle beleid van de BRTN-radio over dezelfde kam te scheren als dat van de televisie. Maar bij de bespreking van de begroting heeft de directeur-generaal televisie in de commissie voor de Media het nieuwe beleid van TV2 op een onaanvaardbare wijze verdedigd. Hij heeft totaal verkeerde cijfers geciteerd. Kortom, hij weet hoe genaamd niet waar de boot naartoe moet varen.

Uit interviews met topjournalisten en sportredacteurs blijkt echter dat er aan de basis wel mensen zijn die weten waar de boot naartoe moet. Maar de directeur-generaal heeft ofwel het roer losgelaten, ofwel wil hij zijn verantwoordelijkheid niet openmen. Ik wil evenwel niet aanvaarden

dat men de raad van bestuur daarvoor als schuldige aanduidt. Dat is niet ernstig.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van Mechelen, ik ga in grote mate akkoord met uw kritiek. Ik meen evenwel dat het vooral de structuur is die beleidsveranderingen vertraagt en bemoeilijkt. En voor die structuur is de meerderheid in deze Vlaamse Raad verantwoordelijk. Die structuur moet dus dringend worden gewijzigd.

Voorwaarden om de omroep meer slagkracht te geven, zijn een grotere autonomie tegenover de politiek en een nieuwe en preciezere opdracht. Wat dit laatste punt betreft ga ik niet akkoord met de heren Van Mechelen en De Clerck. Deze laatste legt alle nadruk op informatie, educatie en vorming. De ontspanning rekent hij niet meer tot de opdrachten van de openbare omroep. Als de openbare omroep werkelijk openbaar wil zijn, moeten ook kwaliteitsvolle ontspanningsprogramma's een groot publiek kunnen bereiken. Dat blijft een heel belangrijk onderdeel van de opdracht van de openbare omroep. Daarmee bedoel ik niet dat de BRTN – zoals andere omroepen – allerlei triviale spelletjes en soapseries moet programmeren. Maar kwaliteitsvolle ontspanning voor een breed publiek moet in elk geval deel uitmaken van het programmapakket van deze omroep.

Er moet ook meer armslag komen voor creatieve programmamakers. Er moeten meer middelen komen, en ten slotte moet er heel wat ballast weg. Ik denk ter zake aan de programma's voor partijpolitieke derden. Die jagen kijkers en luisteraars weg naar de concurrentie.

Als aan die voorwaarden wordt voldaan, zullen de groenen graag meewerken aan een nieuw decreet. Op die manier zal de openbare omroep immers meer slagkracht krijgen.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we staan vandaag – symbolisch weliswaar – aan de vooravond van het grote mediadebat. Men kan zich afvragen of we nu de grote stilte voor de storm meemaken. En zal het een storm in een glas water of een storm op zee zijn ? Met zeerovers, aken, haken en ogen ? U vult het zelf maar in.

Kan het mediabeleid vergeleken worden met het ondertussen beruchte MAP ? Toen de mesthoop MAP werd is het immers pas echt beginnen te stinken. Uiteindelijk kunnen we er niet omheen dat onze BRTN blijft leven in een prangende driehoeksverhouding van structuur, opdracht en financiering. De vraag is dan wie zich achter wie verschuilt.

Een andere kanttekening die ik hier wil maken, is dat er hier enkelen zijn die de BRTN en de VTM al te vaak willen vergelijken met appels en citroenen terwijl ze van daaruit kersen willen plukken. Ik hoop dat ik duidelijk ben.

Onze fractie hecht veel belang aan de klank- en beeldcultuur en onderstreept het sociaal aspect van de mogelijkheden met betrekking tot alle nieuwe signaalfuncties.

Collega's, bij het nalezen van onze tussenkomsten naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen van vorig jaar trof het mij dat ik eigenlijk opnieuw zou kunnen beginnen zoals ik dat vorig jaar deed, namelijk met : De snelle ontwikkeling van de media is nauwelijks bij te houden. Ook tijdens het afgelopen jaar hebben de media zich immers razendsnel verder ontwikkeld. Zo is er de heisa rond het voetbalcontract geweest, de aanval van VT4, de overname van Het Volk door de alomtegenwoordige VUM, de verdere invulling van het landschap van de lokale TV's door het alomtegenwoordige Roularta, de aanvraag van Kanaal 2 door VTM, de blijvende inbreuken op de reclamewetgeving en de aanpassing van het kabeldecreet aan de Europese regelgeving.

Het zou dan ook onaanvaardbaar zijn als wij op dit moment ons handelen inzake de media zouden beperken tot een simpele bespreking en stemming van de overgangsbegroting van de BRTN. Daarom ben ik tevreden dat er een medianota klaar is met primaire strategische voorstellen voor beslissingen in verband met de toekomst van de BRTN en het medialandschap. Hierdoor zullen voor de media en voor de BRTN relevante problemen zoals opdracht, naam, financiering, organisatie, management, personeel en belangenvermenging van de aandeelhouders besproken kunnen worden.

Aangezien dit debat enige tijd zal vergen, zal ik vandaag mijn tussenkomst beperken tot de voorliggende overgangsbegroting. Wij zullen deze begroting goedkeuren en steunen. Wij weten immers dat dit een overgangsbegroting is. Volgend jaar zal er een nieuwe BRTN in een nieuw medialandschap zijn.

Het is mijns inziens ook terecht dat het debat over de medianota is losgekoppeld van het debat over de begroting van de BRTN. Het debat over de medianota moet de BRTN-problematiek immers ruimschoots overstijgen. Bovendien is de begroting slechts de vertaling van het meerjarenplan en past een bespreking over het beleid niet in het kader van de begroting. Bijgevolg zal ik mijn tussenkomst beperken tot het Fonds Film in Vlaanderen, de Perssteun en de begroting van de BRTN.

De eerste analyses inzake het Fonds Film in Vlaanderen zijn positief. Men moet echter ook aandacht besteden aan andere producties dan langspeel- en kortfilms en werken aan een grotere diversiteit.

Alhoewel de Volksunie de huidige formule van perssteun toejuicht, is de partij voorstander van een breder akkoord.

Zonder betuttelend te willen zijn moet het beleid, mijns inziens, initiatieven overwegen om een vak als te-

levisie kijken, kranten lezen of film kijken op school in te voeren. Televisie, pers en film zijn immers machtige media waarmee men moet leren omgaan. Er is een groot verschil tussen ontspanning en informatie ; tussen realiteit en fantasie. Om het onderscheid te maken, moet je je kritische geest voortdurend aanscherpen. Niets is vanzelfsprekend en normaal. De mens past zich bovendien gemakkelijk aan : de vreselijkste beelden worden al gauw een gewenning.

Mijnheer de minister, ik doe een oproep om met uw collega van Onderwijs overleg te plegen over mogelijke initiatieven om te leren omgaan met de media.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal niet dieper ingaan op de begroting van de BRTN.

Tijdens de bespreking van de begroting in de commissie voor de Media heb ik vastgesteld dat er zich bij de openbare zender veranderingen opdringen.

De toelichting van de directie liet vele vragen onbeantwoord. Zij heeft geen duidelijke visie inzake het personeelsbeleid, weet niet welke activiteiten zij wenst af te stoten, verklaart niet hoe de kostprijs van programma's wordt berekend en zwijgt over de rationalisatie.

De aanhoudende kritiek over de organisatie van de openbare zender van de BRTN-medewerkers in de media moet voor de overheid een signaal zijn om, na de goedkeuring van de begroting en op basis van de door de minister opgestelde medianota, een debat ten gronde te houden over de BRTN en de andere media.

In een democratie zijn de burgers betrokken bij en hebben zij invloed op het bestuur. Daarom blijft de Volksunie voorstander van een door de overheid gevoerd mediabeleid. Betrokkenheid betekent dat de burgers beschikken over vrije meningsvorming en -uiting. De opdracht van

Olaerts

de overheid ter zake is tweërlei : een onthoudingsplicht die erop toeziet dat er geen censuur wordt ingevoerd en een zorgplicht inzake informatiedoorstroming.

De zorg voor de kwaliteit en de beveiliging van het Vlaams karakter van het medialandschap moet voor de overheid een cultureel-politieke reden zijn om op te treden in het medialandschap.

Mijnheer de minister, het concept van een openbare omroep blijft overeind.

De Volksunie is van oordeel dat de openbare omroep het centrale element van de mediadiscussie moet zijn. De politieke overheid heeft de opdracht de BRTN zo te laten werken dat er op een leefbare manier cultuur en kwaliteit wordt gebracht.

Mijn fractie zal loyaal de voorliggende begroting stemmen en meewerken aan de noodzakelijke hervormingen van het medialandschap.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben er zelf een beetje de oorzaak van dat de mediabegroting in een minibespreking aan bod komt. Aan het begin van dit parlementaire jaar interpelleerden zowat alle fracties over de verschuivingen in het medialandschap die vooral tijdens de maanden juli en augustus plaatsgrepen. Naar aanleiding van dit debat hebben we dan ook bij de opening van de nieuwe zittingsperiode de bespreking afgerond. Terzelfder tijd werd ook een motie goedgekeurd waarin om een medianota werd verzocht vóór het einde van dit jaar. In de mate van het mogelijke hielden we woord en dienden de medianota tijdig in. De bespreking ervan gebeurde in drie vergaderingen van de commissie voor de Media. Het toeval wilde evenwel dat vandaag de begroting wordt behandeld opdat op 1 januari 1995 de Vlaamse regering en met haar dus ook de BRTN over

de vooropgestelde middelen zouden kunnen beschikken die ze nodig hebben om te kunnen functioneren. Het ideale scenario lijkt me dan ook dat het debat over de medianota begin januari kan worden afgesloten om dan een zo groot mogelijke consensus te bewerkstelligen tussen de diverse fracties van de Vlaamse Raad, over mogelijke politieke tegenstellingen tussen meerderheidsfracties en oppositie heen, en zodoende de grote lijnen van het mediabeleid uit te stippelen op middellange termijn. Die termijn kan dan bijvoorbeeld tien jaar zijn. We moeten ons vandaag dus tot een minidebat beperken. Ik dank hoe dan ook de collega's die er desondanks in slaagden hier een aantal elementen naar voren te schuiven die ondermeer wat de BRTN betreft, nieuwe accenten leggen waar we absoluut rekening mee zullen houden.

De heer Van Mechelen poneert dat het hier om een uitermate belangrijke dotatie gaat en dat is ook zo. Als minister van Cultuur beklemtoon ik dat nogmaals, want u moet weten dat de totale Cultuurbegroting van de Vlaamse Gemeenschap in 1995 18 miljard frank zal bedragen en dat zonder verwijl – met het oog op de regelgeving ter zake en het belang van de openbare omroep – 7,5 miljard frank daarvan opzij wordt gezet om de BRTN toe te laten zijn opdracht te vervullen. Er rest ons dan nog 10 miljard frank om de rest van het culturele pakket te verzadigen. Dat gaat van sport en toerisme over sociaal-cultureel werk tot openbaar bibliotheekwerk, kunsten, enzovoort. Uit de grafieken die ik tijdens de inleidende besprekingen in de commissie voor Cultuur heb voorgesteld, blijkt trouwens dat het aandeel van de openbare omroep in 1995 43 percent van de totale cultuurbegroting opsloort, wat toch wel een aanzienlijk aandeel is.

Ik ben op een zeker ogenblik op een vrij emotionele manier tussengekomen in het commissiedebat. Het management was zwaar tekort gescho-

ten in de wijze waarop zij de belangrijke begroting en de belangrijke ontvangsten die zij van ons krijgen om hun rol uit te voeren hadden becommentarieerd. Tenslotte zijn wij de opdrachtgever van de openbare omroep.

Het was ook niet de eerste keer dat de verantwoordelijken van de BRTN voor deze commissie verschenen, zij komen tenminste tweemaal per jaar en soms vaker naar aanleiding van de bespreking van het meerjarenplan en de jaarlijkse bijsturing ervan en ook voor de bespreking van de begroting. Het was voor mij onbegrijpelijk dat wij een dergelijk falen moesten meemaken van het management.

Sinds mei 1994 heb ik de dagelijkse BRTN-leiding herhaaldelijk mondeling en schriftelijk gevraagd voorstellen te doen in het kader van de personeelsproblematiek. Mijnheer Van Mechelen, u hebt naar aanleiding van de bespreking van het vijfjarenplan zelf de berekeningen voorge maakt en u hebt gevraagd dat men u in oktober en november bij de bespreking van de begroting van antwoord zou dienen. Ik kan alleen maar vaststellen dat men ook op dat vlak is tekort geschoten, want de dag voor wij met de begroting in de commissie begonnen – 14 november 1994 -heb ik op mijn laatste brief van 26 mei 1994 het eerste antwoord gekregen van het management. Het is trouwens als bijlage gevoegd bij het verslag. Ook voor mij is de wijze waarop deze begroting is besproken en de wijze waarop wij de elementen hebben gekregen van het management betreurenswaardig - het is uiteindelijk een mager beestje geworden.

Ik ben het ook eens met mijnheer Van Dienderen, wanneer hij stelt dat wij de problematiek van de BRTN nooit zullen oplossen alleen door de vervanging van het management. Er is meer nodig dan het verplaatsen van enkele pionnen. Uit de besprekingen in de commissie voor de Media op basis van de medianota

Weekx

blijkt duidelijk dat men hier over de partijgrenzen heen van bewust is. Ik hoop dat wij hier in de loop van de maand januari volledige duidelijkheid over zullen hebben, en er dan onmiddellijk concreet werk van kunnen maken. Wij hebben nu lang genoeg gewacht, er zijn veel te weinig resultaten geboekt. De politiek moet hier haar verantwoordelijkheid nemen.

Mijnheer Van Mechelen heeft eraan herinnerd dat er in 1989 en 1990 reeds voorstellen zijn gedaan. Men moet echter aanvaarden dat wij in januari 1992 zijn gestart met een regeerakkoord. Regionale televisie was een van de allereerste opdrachten, en wij zullen zeer aandachtig moeten zijn bij de evolutie van dit medium.

Mijn opdracht was om in de eerste plaats de spanningen tussen de commerciële en de openbare omroep weg te werken. Ik heb hieraan veel tijd besteed wat ik soms betreur. Pas naar aanleiding van het voetbalcontract, het dossier VT 4, het tweede kanaal van VTM, enzovoort, hebben wij ingezien dat meer fundamentele maatregelen noodzakelijk waren, maatregelen die niet in het regeerakkoord konden worden voorzien. Naar aanleiding van de belangrijke evoluties in het medialandschap in 1994 hebben wij dus met de medianota beslist om de regelgeving op diverse vlakken opnieuw te bestuderen.

De heer De Clerck heeft een drietal interessante denkpijpen naar voren gebracht in verband met de openbare omroep. In zijn tweede pijp aangaande de maatschappelijke functie van de openbare omroep en het forum waarvan iedereen gebruik moet kunnen maken, stelde hij de vraag of een openbare omroep zich met ontwikkeling moet bezighouden. Ik meen dat wij met dergelijke uitspraken voorzichtig moeten zijn. De heer De Clerck spreekt over het bieden van duurzame ontspanning en

het niet ingaan op consumptieartikelen. Ik meen evenwel dat het uitzenden van ontspanningsprogramma's ook tot de opdracht van een openbare omroep behoort. Al was het maar om tot een meer gedegen vorm van ontspanning te komen waarop de bevolking recht heeft. Misschien zou het goed zijn om ons eens te bezinnen over de definitie ontspanning. Voor mij zijn programma's zoals Tien voor Taal en de Denksportkampioen eveneens ontspanningsprogramma's. De werkgroep die zich zal buigen over het nieuwe BRTN-decreet zal zich ook moeten bezinnen over een betere omschrijving van de opdracht van de openbare omroep gedurende de komende tien jaar.

Mevrouw Dillen, in de commissie gaf u mij de indruk dat uw fractie vrij licht over de BRTN oordeelt. U beweerde dat een bijkomende blanco cheque van 2 miljard frank eigenlijk de oplossing zou zijn voor de BRTN. Hiermee ben ik het uiteraard niet eens, er moeten namelijk fundamentele maatregelen worden genomen. Indien de BRTN namelijk niet grondig wordt geherstructureerd, zal ook de verhoging van de dotatie geen soelaas brengen. Het ene is fundamenteel gekoppeld aan het andere. De besprekingen inzake de meerjarenplanning en de begrotingen hebben zich de voorbije jaren steeds beperkt tot een verhoging van de dotatie en altijd zei men dat het met meer middelen wel beter zou gaan.

Ik ben het daarmee niet eens. Tijdens de besprekingen over de hervorming van de BRTN zullen wij natuurlijk moeten spreken over de financiering. De financiering is echter geen afzonderlijk hoofdstuk.

Ook in verband met de explosie van de personeelskosten zullen wij onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Wij krijgen immers niet voldoende voeding van degenen die betaald zijn om te beheren. Hopelijk komt daarin in de komende weken verandering maar wij zullen concrete

voorstellen doen om die onhoudbare personeelsexplosie met maatregelen terug te dringen. Ik ben het met u eens wanneer u zegt dat er blijkbaar een visie ontbreekt op de programmatie en op de definitie wat kwaliteitsprogramma's zijn. Ook daar zal de politiek zich mee moeten bemoeien en zullen in het nieuwe BRTN-decreet definities moeten worden ingeschreven. Hopelijk worden ze met een zo groot mogelijke meerderheid goedgekeurd.

Mijnheer Van der Maelen, de openbare omroep ligt de minister van Cultuur na aan het hart en niet in het minst omwille van uw eerste reden namelijk, de goed functionerende democratie. De openbare omroep is daarvoor het meest adequate instrument. Wij moeten hem dus koesteren. Wij staan in de twee komende maanden voor de enorme uitdaging om de openbare omroep grondig te hervormen. Wij zullen een aantal belangrijke hypotheeklen moeten lichten. Dat zal niet altijd gemakkelijk zijn want iedereen zit toch min of meer vast in een bepaald stramien. Ik hoop dat wij samen veel creativiteit aan de dag zullen leggen en zo nodig tabula rasa maken om met een nieuw instrument voor de dag te komen dat tot een slagvaardige omroep zal leiden.

Mijnheer Van Dienderen, u hebt er in feite voor gepleit dat tijdens het mediadebat en in de nieuwe regelgeving een aantal elementen zouden worden verduidelijkt waarmee ikzelf en velen onder ons regelmatig scherpen. Ik denk hier aan de verscheidenheid en aan de Vlaamse identiteit. Verscheidenheid moet gebaseerd zijn op culturele en maatschappelijke criteria. De Vlaamse identiteit heeft te maken met onze geaardheid. Ik en vele kijkers in Vlaanderen wensen televisie te kunnen volgen die vanuit onze geaardheid ontstaat. Ik geef een voorbeeld. Ik vind het heel belangrijk dat een Vlaams sportreporter een belangrijke, ook internationale gebeurtenis waarbij Vlaanderen zelfs niet is betrokken,

Weckx

verslaat, want hij doet dat op een manier zoals wij dat aanvoelen. Dat is voor ons veel autentiek dan dat dit gebeurt door een off screen stem die weinig betrokken is bij de gebeurtenis of deze zeer rationeel en kil verslaat. Het gaat er niet om of het eigen produkties betreft of verslaggeving van grote evenementen, ik pleit uiteraard, zoals u, voor veel meer eigen produkties, maar bij de verslaggeving is onze geaardheid ook van bijzonder groot belang.

U hebt een aantal concrete vragen gesteld over de Raad voor Reclame en Sponsoring. Wij hebben de evaluatie gekregen van het eerste werkingsjaar van de Raad voor Reclame en Sponsoring. Ik heb het bureau van de Raad uitgenodigd om volgende donderdag met mij een eerste gesprek te hebben ten einde, op basis van die eerste evaluatie, onze houding voor de toekomst te bepalen. Het is duidelijk dat ik dat gesprek al plaats in het licht van wat er tijdens de bespreking van de medianota tot stand is gekomen, namelijk hoe geraken wij een beetje uit het straatje van de onevenredigheid van de sancties die in de huidige regelgeving zijn vastgelegd.

U weet dat de Vlaamse regering maar een enkele mogelijkheid heeft, namelijk het intrekken van een vergunning of het opschorten van een vergunning voor bepaalde termijnen. Ik denk bijvoorbeeld nog aan administratieve geldboetes. Ik wil echter niet vooruitlopen op het debat. Ik zal het tijdens het gesprek met het Bureau van de Vlaamse Raad voor Reclame en Sponsoring daarover hebben. We kunnen de regelgeving op dat vlak aanpassen, gelijk met de herziening van het BRTN-decreet en met de hervorming van de openbare omroep.

U hebt ook een vraag gesteld over de reclame op de regionale televisie. De Raad voor Reclame heeft reeds de gelegenheid gehad om met een vertegenwoordiging van de Norts

daarover gesprekken te hebben. De regionale televisie wenst de regelgeving na te leven en te weten wat kan en wat niet kan. Er is trouwens nog een volgende vergadering gepland – ik zal daar donderdag meer over vernemen – met een afvaardiging van de Raad voor Reclame en met een afvaardiging van de Niet-openbare Regionale Televisie om dat gesprek voort te zetten. Ik heb de Raad voor Reclame gezegd dat ik dat jonge nieuwe medium een kans wil geven. Op dit ogenblik beschikt de Vlaamse regering niet over de middelen om dotaties ter beschikking te stellen. Een uitzondering daarop is de Nederlandstalige Brusselse televisie. Ik kan u nu al zeggen dat uit de eerste gesprekken al is gebleken dat bepaalde overtredingen of praktijken – bijvoorbeeld de reclame eigen aan de Roulartaprodukten – van de regionale televisie zijn verdwenen.

Gelet op de contacten die er zijn tussen de Raad en de regionale televisie is er geen gevaar om die evaluatie einde 1995 te houden. Op dat ogenblik zullen verschillende regionale zenders reeds langer dan een jaar uitzenden. Indien bepaalde flagrante overtredingen dan nog bestaan, zullen wij het eventuele advies daarover van de Raad voor Reclame uiteraard betekenen aan de regionale televisie, zoals wij dat telkens hebben gedaan met de adviezen voor de openbare omroep en voor VTM.

Ik ben ook niet gelukkig met de houding van VTM ten opzichte van de toepassing van de reclamewetgeving. Ik heb telkens de adviezen of beslissingen van de Raad voor Reclame aan VTM betekend. Ik heb ook kunnen vaststellen dat VTM systematisch een verhaal indient bij de Raad van State. Hoewel dat hun recht is, vind ik dat niet handig. Ik heb het daarover trouwens meermaals met hen gehad. Toen een VTM-delegatie, samengesteld uit de voorzitter en de ondervoorzitter van de raad van bestuur en de directeur-generaal van VIM, mij het dossier

voor een tweede VTM-kanaal is komen overhandigen, heb ik van de gelegenheid gebruik gemaakt om hen te zeggen dat een verhaal bij de Raad van State ze niet vrijstelt van de naleving van de wetgeving. VTM heeft mij bij die gelegenheid gezegd dat ze in het licht van ons gesprek een inspanning zouden doen. Ik heb daar helaas niets van gemerkt. Dat is jammer, omdat wij als verantwoordelijk minister zowel de commerciële als de openbare omroep benaderen volgens hun eigen specificiteit. Overigens hebben wij al meermaals aangetoond dat wij het goed menen met de Vlaamse omroepen. Helaas moeten wij vaststellen dat de goede wil maar van één kant komt.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, is het niet zwak van deze houding van VTM alleen maar te betreuren ? Meent u geen strengere maatregelen te kunnen nemen om VTM en de andere actoren van het medialandschap de regelgeving te doen respecteren ?

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de minister, het probleem is eigenlijk dat de boetes zo onredelijk zijn dat ze niet kunnen worden toegepast. Gemakshalve wordt de overtreding dan maar door de vingers gezien. Een intrekking of schorsing van de zendvergunning is toch ondenkbaar ? Wie kan zich nu voorstellen dat VTM twee dagen van de buis zou worden gehaald ? Dat kan toch niet en daarom moet u naar een systeem gaan waarbij de administratieve boete merkkelijk hoger is dan de opbrengst van de overtreding.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Dienderen, wanneer ik de uitzendingen zou durven schorsen met alle sociale gevolgen van dien, riskeer ik dat u of een van uw fractiegenoten mij kort daarop interpelleert. De enige realistische oplossing is vol-

Weckx

gens mij een adequatere regelgeving. Ik zal u daaromtrent dan ook heel concrete voorstellen bezorgen.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de minister, u moet toch beseffen dat u met die aanvraag voor een tweede VTM-net een geweldig wapen in handen hebt. Kunt u daar geen gebruik van maken tegenover die inbreuken. In de jongste vijf jaar hebt u nooit over zo'n instrument beschikt. Waarom geen gebruik maken van een voorafgaande letter of intendant ? Als ik minister van Cultuur was dan zou ik, zonder deze letter of intendant, nooit buigen voor dat tweede net.

Ik heb hun pleidooi voor de kinder-reclame gehoord. De heer Van Dienderen heeft mij, als lid van de VLD, met betrekking tot dit onderwerp aangevallen. Ik begrijp wat het probleem van VTM is, wat niet betekent dat ik hen gelijk geef. Zodra de regels zijn opgesteld, moeten ze worden nageleefd, zowel door de openbare als door de commerciële omroep.

De voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer Van Mechelen, ik kan hierop antwoorden dat ik zolang de regelgeving niet is herzien – hopelijk wordt het daarna gemakkelijker – niet zal ophouden VTM te blijven wijzen op hun verplichtingen. Het is niet omdat zij zich tot de Raad van State hebben gewend, dat zij intussen de regelgeving niet moeten naleven.

Wat het koppelen van de zaak van Kanaal 2 aan deze aangelegenheid betreft, wordt het, gelet op het advies dat ik van de Mediaraad heb ontvangen, moeilijk om de vergunning niet toe te staan. Anderzijds zal ik niet ophouden met VTM op deze verantwoordelijkheid te wijzen. Ik meen dat de overheid op een be-

paald ogenblik een beroep moet kunnen doen op de goede wil van de andere partij.

Mijnheer Van Dienderen, wat de geschreven pers betreft, blijkt er een misverstand tussen ons te heersen. Vooraleer wij in 1993 tot de overeenkomst zijn gekomen, hebben wij herhaaldelijk in diverse werkgroepen vergaderd, zowel met de journalisten en de hoofdredacteurs als met de uitgevers. Hierbij hebben wij vastgesteld dat het niet altijd eenvoudig was om samen met de uitgevers en de journalisten werkvergaderingen te beleggen. U zult begrijpen dat er vaak vrij emotionele zaken werden naar voren gebracht en dat dit niet altijd op een adequate manier is gebeurd. Deze vergaderingen hebben er onder meer toe geleid dat wij de stichting Pers hebben opgericht. Wij vragen dat zowel de werkgever als de werknemer een inspanning doen om het redactionele statuut of ten minste de krachtlijnen rond het statuut van de redactie tot stand te brengen. zodat de overheid vanuit deze gesprekken, die zouden moeten leiden tot een consensus van enkele krachtlijnen, een regelgeving kan opstellen.

Ik ben het met u eens dat de verscheidenheid van de opiniepers dergelijke regelgeving nodig heeft. Met de concentratiebewegingen die wij thans op het terrein vaststellen, is het gevaar voor het inperken van de pluriformiteit imminent. Ik zal inspanningen doen om dit dossier opnieuw te activeren. Meer dan ooit ben ik ervan overtuigd dat dit tot een regeling moet leiden, bij voorkeur in de loop van de komende maanden.

Ik stel vast dat de heer Olaerts niet meer aanwezig is. Deze begroting is inderdaad een overgangsbegroting.

Sommige sprekers hebben vragen gesteld met betrekking tot de film in Vlaanderen. Tijdens het eerste jaar van het Fonds Film in Vlaanderen hebben wij op dit ogenblik reeds 12 langspeelfilms en 17 kortfilms goed-

gekeurd. U weet dat wij de middelen pas kunnen toekennen zodra de financiering is goedgekeurd. Het is de eerste keer dat er 29 producties in de loop van één jaar door de Vlaamse regering werden aanvaard.

Op dat vlak waait er aldus een nieuwe wind. Trouwens, in totaal zullen de subsidies aan producties en coproducties op basis van 1994, ongeveer 240 miljoen frank bedragen, zijnde ongeveer 79 percent van de volledige uitgaven van het fonds.

Verder kan ik nog volgende subsidies aanhalen : 24 miljoen frank voor film en audiovisuele festivals ; voor opleidingen gaat het jammer genoeg slechts om 218.000 frank, wat bijzonder weinig is, maar daar moet in de toekomst werk worden van gemaakt. Subsidies in Europees verband en Flanders Image zijn goed voor 21,5 miljoen frank en de verenigingen ter bevordering van audiovisuele cultuur ontvingen ongeveer 20 miljoen frank.

Bovendien werden initiatieven zoals Argos en het centrum voor beeldcultuur in Antwerpen erkend met de bedragen van het fonds en er kon voor de eerste keer een substantiële betoelaging worden toegekend.

De heer De Clerck stelde een vraag in verband met de andere film en de mogelijkheden die hiervoor in Vlaanderen moeten worden gecreëerd. Ik ben van oordeel dat dienaangaande eerder een oplossing moet worden gezocht in de richting van de kunstencentra. Deze zijn echter onderworpen aan het decreet op de podiumkunsten. Dit decreet als ook de definitie van kunstencentra en de opdracht die wij gaven in dat verband zijn niet specifiek gericht naar filmprogrammatie toe. Anderzijds zijn heel wat kunstencentra hiervoor uitstekend uitgerust. De vraag is of het niet aangewezen is het podiumkunstendecreet lichtjes te wijzigen tijdens de vierjaarlijkse evaluatie ervan in de loop van 1995, om nominaturn ook aan de kunstencentra een dergelijke opdracht te geven.

Weckx

Op dat ogenblik moeten de middelen uiteraard kunnen volgen, want anders blijft het bij een zuiver theoretische opdracht met weinig evoluerende resultaten op het terrein.

Mijnheer de voorzitter, hiermee heb ik gepoogd de diverse vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Tot slot dank ik de collega's omdat zij er in dit mini debat toch nog in geslaagd zijn een aantal elementen naar voren te brengen die ons van dienst zullen zijn tijdens de bespreking van 12 januari en ook nadien, bij de grondige hervorming van de regelgeving van het medialandschap in Vlaanderen, waarover hopelijk

een zo ruim mogelijk consensus zal worden bereikt.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met

de materies Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, de materies Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid en de materies Openbare Werken en Vervoer.

Is de Raad het daarmee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 19.39 uur.
